UNIUNEA EUROPEANĂ

POCU

Instrumente Structurale 2014-2020

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SUCEAVA

Compendiu EduAll
Educație outdoor

EDUAll
Împreună învățăm altfel!

COD SMIS 154198

EduAll - Împreună învățăm altfel

Cod SMIS 154198

Prezenta lucrare a fost elaborată în cadrul proiectului „**EduAll-Împreună învățăm altfel”,** cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020, **Axa Prioritară 6 „Educație și competențe**”, **Prioritatea de investiții 10.i - *Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar, secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale,*** Apel –*Educaţia nonformală în sistem outdoor* (Cod SMIS 154198).

Exemplele de bună practică din această lucrare au fost elaborate de experți din cadrul proiectului, de cadre didactice din grupul țintă - traineri de educație nonformală outdoor care au participat la schimbul de bune practici organizat în cadrul proiectului.

La elaborarea documentului au contribuit:

Lidia ACOSTOAIE - manager de proiect, inspector școlar pentru proiecte educaționale;

Tatiana VÎNTUR - inspector școlar pentru educație permanentă și activități extrașcolare;

Experți din cadrul proiectului;

Traineri pentru educație nonformală outdoor de la Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus, Școala Gimnazială „Simion Florea Marian” Ilișești, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu.

ISBN 978-606-8993-98-0

Succeed Publishing
Medgidia, 2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

CUPRINS

Capitolul I: Educația outdoor - Noțiuni generale	**5 - 60**
Argument	5 - 8
1.1.Compendium - activități outdoor EduAll	9 - 12
1.2. Educația - repere istorice	13 - 15
1.2.1. Ce este educația?	16
1.3. Formele educației	16
1.3.1. Educația formală	17 - 18
1.3.2. Educația nonformală	18 - 21
1.3.3. Educația informală	22
1.3.4. Interdependența formelor educației	23 - 25
1.4. Educația outdoor	26 - 28
1.4.1. Caracteristicile educației outdoor	29 - 32
1.4.2. Educația outdoor - Analiză comparativă, România și alte state	33 - 50
1.4.3. Curriculum și educația outdoor	51 - 60
Capitolul II: Proiectul Învățăm împreună altfel - prezentare generală	**61– 95**
2.1. Proiectul Împreună învățăm altfel - EduAll	62 - 66
2.1.1. Obiectivul proiectului	67 - 71
2.1.2. Grupul țintă	72
2.1.3. Activități	73 - 87
2.1.4. Rezultate	88 - 95
2.1.5 Conferința de diseminare a proiectului	96 - 97

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

CUPRINS

Capitolul III: Activități de învățare outdoor - EduAll **98 - 154**

3. 1. - 3.42. Bune practici - Activități de învățare outdoor 98 - 154

Capitolul IV: Bune practici - Proiectul EduAll 155 - 200

4.1. Educație ecologică și dezvoltare durabilă, Prof. Laura CHITICARIU, Mugurel BORDEIANU 157 - 161

4.2. Beneficiile eduației outdoor, Prof. Loredana VĂRZARI 163 - 164

4.3. Să trăim frumos împreună!, Prof. Laura CHITICARIU 165 - 168

4.4. Sănătatea înseamnă fericire, Prof. Dorina DULCEAC 169 - 173

4.5. Exercițiul fizic în educația outdoor, Prof. Luminița Genoveva SCRIPCĂ 174 - 177

4.6. Covorul bunicii, Prof. Elena Octavia MARUSAC 179 - 181

4.7. Educație prin activități outdoor, Prof. Mara MOȘULEȚ 182 - 185

4.8. Ateliere de literație, Prof. Violeta REUȚ 186 - 187

4.9. Învățăm împreună, Prof. Cristina Violeta PUHA 188 - 189

4.10. Împreună învățăm altfel, Prof. Ramona Nicoleta SAVIN 190 - 191

4.11. Învățare outdoor, Prof. Angelica CHACHULA 192 - 193

4.12. Centre Interactive de Educație Outdoor, Manager de proiect Prof. Lidia ACOSTOAIE 194 - 197

Tabel centralizator resurse umane implicate în proiectul EduAll 198 - 200

Bibliografie 201 - 202

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

A R G U M E N T

Prin Apelul 988/6/26/Educație nonformală în sistem outdoor – Regiuni mai puțin dezvoltate, lansat în contextul Axei Prioritare 6, din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, au fost finanțate și contractate 98 de proiecte la nivel național, trei dintre acestea s-au desfășurat în județul Suceava, beneficiarul fiind Inspectoratul Școlar Județean Suceava.

Proiectul **EduAll- Împreună învățăm altfel**, cod SMIS 154198, a avut scopul de a *„reduce și preveni abandonul școlar timpuriu prin măsuri integrate de prevenție, respectiv participarea unui număr de **324** de elevi/proiect, la programe de educație nonformală în sistem outdoor și îmbunătățirea competențelor a **36** de cadre didactice/personal de sprijin/proiect, în 3 unități de învățământ/proiect, din Regiunea Nord-Est, județul Suceava.*

Rezultatele așteptate în urma implementării operațiunilor finanțate în cadrul acestei cereri de propuneri de proiecte vizează creșterea ratei de participare în învățământul primar și secundar prin dezvoltarea unor măsuri integrate de prevenție și competențe îmbunătățite ale personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.

Educația outdoor sau învățarea în aer liber reprezintă o abordare pedagogică inovatoare și eficientă, ce se bazează pe experiențe directe și interacțiunea cu mediul natural. Aceasta oferă elevilor oportunități unice de învățare, care nu pot fi replicate într-un cadru tradițional de clasă. Compendiul elaborat despre educația outdoor în școlile din România, completat cu exemple de bune practici din alte țări europene, este o resursă esențială pentru promovarea și implementarea acestui tip de educație în sistemul educațional românesc, atât la nivelul școlilor partenere prin proiect, cât și pentru alte instituții de învățământ interesate.

Compendiul elaborat este un instrument esențial în promovarea unei abordări educative moderne, care răspunde nevoilor educaționale actuale ale elevilor și nevoilor societății. Implementarea acestor practici în sistemul educațional nu doar că îmbogățește experiența educațională, dar contribuie și la formarea unei generații bine pregătite, sănătoase și responsabile.

Importanța și relevanța prezentului compendiu este susținută prin următoarele argumente:

- **Dezvoltarea competențelor socio-emoționale:**

Educația outdoor contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor, cum ar fi lucrul în echipă, leadershipul, reziliența și autoeficacitatea. Experiențele în aer liber facilitează interacțiuni sociale mai autentice și dezvoltarea unui sentiment de comunitate, aspecte vitale pentru formarea personalității tinerilor.

- **Îmbunătățirea sănătății fizice și mentale:**

Activitățile outdoor au beneficii dovedite asupra sănătății fizice și mentale, inclusiv reducerea stresului, îmbunătățirea stării de bine și promovarea unui stil de viață activ. În contextul creșterii sedentarismului și al problemelor de sănătate mintală în rândul tinerilor, aceste activități devin și mai relevante.

- **Conexiunea cu mediul și conștientizarea ecologică:**

Educația în aer liber încurajează elevii să dezvolte o conexiune profundă cu mediul înconjurător și să înțeleagă importanța protejării acestuia. Acest lucru este crucial în contextul provocărilor ecologice globale și al nevoii de a cultiva o generație responsabilă și conștientă ecologic.

- **Metode de învățare experiențială și interdisciplinară:**

Educația outdoor permite o abordare interdisciplinară, integrând diverse subiecte precum biologia, geografia, istoria, și educația fizică într-un mod practic și angajant. Acest tip de învățare experiențială este recunoscut pentru eficiența sa în consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților practice.

- **Evidențierea de bune practici internaționale:**

Includerea de exemple de bune practici din țări europene în compendiu oferă un cadru valoros pentru adaptarea și implementarea strategiilor eficiente în contextul specific românesc. Aceasta permite schimbul de idei și strategii, contribuind la îmbunătățirea continuă a educației outdoor în România.

- **Stimularea curiozității și creativității:**

Educația outdoor stimulează curiozitatea naturală și creativitatea elevilor. Învățarea într-un mediu deschis și dinamic, departe de limitele unei săli de clasă tradiționale, încurajează gândirea creativă și explorarea liberă, aspecte esențiale pentru dezvoltarea intelectuală și personală.

- **Adaptabilitate la diverse stiluri de învățare:**

Activitățile outdoor pot fi adaptate pentru a se potrivi cu diversele stiluri de învățare ale elevilor, fie că sunt vizuale, auditive sau kinestezice. Aceasta crește eficacitatea procesului de învățare și asigură că toți elevii sunt angajați și motivați.

- **Îmbunătățirea performanței academice:**

Studiile au arătat că educația outdoor poate avea un impact pozitiv asupra performanței academice. Contactul regulat cu natura și activitățile fizice pot îmbunătăți concentrarea, memoria și capacitatea de învățare, ducând la rezultate școlare mai bune.

- **Reducerea inegalităților în educație:**

Educația outdoor oferă oportunități egale de învățare pentru elevi, indiferent de backgroundul lor socio-economic. Accesul la natură și la activități educative în aer liber poate fi un nivelator, oferind tuturor copiilor șanse egale la o educație de calitate.

- **Dezvoltarea responsabilității și independenței:**

Prin activități outdoor, elevii învață să fie mai responsabili și independenți. Gestionarea propriilor echipamente, respectarea regulilor de siguranță și luarea deciziilor în situații neprevăzute sunt competențe importante pe care le pot dezvolta în afara sălii de clasă.

- **Promovarea incluziunii și respectului diversității:**

Educația outdoor aduce împreună elevi din diverse medii, promovând incluziunea și respectul pentru diversitate. Activitățile de grup în natură pot ajuta la depășirea barierelor sociale și culturale, încurajând cooperarea și înțelegerea reciprocă.

- **Pregătirea pentru provocările viitorului:**

Într-o lume în continuă schimbare, educația outdoor pregătește elevii să se adapteze și să răspundă eficient la provocări. Abilitățile de rezolvare a problemelor, gândirea critică și adaptabilitatea sunt esențiale în societatea modernă, iar educația în aer liber contribuie semnificativ la dezvoltarea acestora.

- **Creșterea conștientizării de sine și a încrederii în sine:**

Participanții la activitățile outdoor pot depăși limitele personale și să descopere noi abilități și talente. Această experiență îi ajută să crească încrederea în sine și să devină mai conștienți de propria lor putere și capacitate. Încrederea în sine dobândită în timpul aventurilor în aer liber se poate transfera în alte aspecte ale vieții, ajutându-i să abordeze provocările cu mai multă încredere.

- **Promovarea valorilor durabile:**

Educația outdoor poate promova valorile durabile, cum ar fi respectul pentru natură, responsabilitatea socială și sensibilitatea la problemele globale. Aceste valori pot deveni o parte integrantă a modului de viață al participanților, ghidându-i să ia decizii mai responsabile și să se implice în acțiuni care susțin conservarea mediului și dezvoltarea durabilă la nivel global.

Compendiul poate servi drept un catalizator pentru transformarea educațională, încurajând un sistem de învățământ holistic, care valorizează cunoștințele academice, dezvoltarea personală și conexiunea cu natura.

Prin promovarea educației outdoor, compendiul contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, responsabili și bine pregătiți pentru provocările și oportunitățile secolului 21. Compendiul are o importanță majoră atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi, astfel:

Pentru cadrele didactice:

- **Resursă educațională inovatoare:** Compendiul servește drept o resursă educațională valoroasă, oferind cadrelor didactice informații, tehnici și exemple practice pentru a integra educația outdoor în curriculumul lor.
- **Dezvoltarea profesională:** Prin accesul la exemple de bune practici din alte țări europene, cadrele didactice pot obține noi perspective și idei, contribuind la dezvoltarea lor profesională. Compendiul poate stimula creativitatea pedagogică și încurajează folosirea unor metode inovative.
- **Îmbunătățirea competențelor pedagogice:** Educația outdoor necesită abilități diferite de cele ale învățământului tradițional. Compendiul poate ajuta cadrele didactice să își dezvolte competențe precum conducerea grupurilor în activități externe, gestionarea situațiilor neașteptate și promovarea învățării experiențiale.

Pentru elevi:

- **Experiențe de învățare diverse și angajante:** Educația outdoor oferă elevilor experiențe de învățare unice, care sunt mai angajante și memorabile decât metodele tradiționale. Acest lucru poate crește motivația pentru învățare și poate îmbunătăți retenția informațiilor.
- **Dezvoltarea abilităților și competențelor personale:** Activitățile outdoor contribuie la dezvoltarea abilităților personale, cum ar fi leadership, lucrul în echipă, gândirea critică, rezolvarea problemelor și adaptabilitatea, competențe esențiale pentru viața personală și profesională.
- **Conștientizarea și respectul pentru mediu:** Educația outdoor promovează o înțelegere profundă și un respect pentru mediul înconjurător. Elevii învață despre importanța sustenabilității și conservării naturii.

Prezentul compendiu nu este doar o colecție de informații și practici, ci un instrument valoros pentru transformarea educațională, având un impact pozitiv semnificativ asupra profesorilor și elevilor, și contribuind la dezvoltarea unei societăți mai informate, responsabile și adaptabile. Compendiul nu doar că subliniază valoarea educației outdoor, dar și evidențiază necesitatea integrării acesteia în curriculumul școlar din România, reprezentând o resursă valoroasă pentru educația și dezvoltarea tinerilor. Compendiul influențează nu doar sistemul educațional, dar și societatea în ansamblu, având potențialul de a genera un impact pozitiv și de lungă durată în cadrul sistemului educațional, dar și în societatea în ansamblu, contribuind la formarea unei generații bine pregătite, responsabile și adaptabile.

Manager de proiect,
prof. Lidia ACOSTOAIE

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

EDUAll

Împreună învățăm altfel!

COD SMIS 154198

Capitolul I:

Educația outdoor - noțiuni generale

„Educația nu înseamnă pregătire pentru viață; educația este viața însăși.”

(John Dewey)

I. Introducere

1.1.Compendiu de activități outdoor

În cadrul proiectului POCU/987/6/26 ***EduAll - Împreună învățăm altfel,*** cod SMIS 154198, prin subactivitatea *A3.3 - Organizarea și derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din grupul țintă*, pentru susținerea activităților nonformale în sistem outdoor, pentru aprofundarea materiilor școlare, pentru asigurarea legăturii dintre tehnologie și învățare, a fost elaborat un **Compendiu activități outdoor**, care cuprinde metode inovative de predare în sistem outdoor, programe atractice și inovative destinate elevilor, în conformitate cu nevoile individuale și cu așteptările atât ale elevilor, cât și ale cadrelor didactice.

Compendiul va avea efecte pozitive și pe termen lung atât asupra școlilor partenere, cât și asupra personalului, elevilor, precum și a altor scoli din județul Suceava sau organizații și persoane implicate direct în sistemul educațional. În cadrul prezentului documentul se evidențiază importanța derulării activităților educaționale active-participative, interactive, centrate pe elevi și pe nevoile acestora. Pentru a asigura calitatea în educație este necesară o adaptate a sistemului educațional, care să faciliteze dezvoltarea unor competențe generale și specifice în funcție de nevoile individuale ale elevilor.

Compendiul de activități outdoor reliefează necesitatea adaptării sistemului educațional la standarde europene, în vederea reducerii părăsirii timpurii a școlii și facilitarea procesului de învățare al copiilor care întâmpină dificultăți în învățare sau care provin din medii dezavantajate.

Compendiu (dexonline): Expunere sintetică a unei lucrări, a unei discipline sau a unei concepții; publicație în care se face o asemenea expunere.

Compediu - este o lucrare științifică, de obicei destul de vastă, care cuprinde informații despre o arie bine delimitată a cunoașterii. Compendiile se referă în mod obișnuit doar la una din ramurile unei științe mai vaste, iar conținutul lor este în același timp concis și destul de cuprinzător pentru a oferi o imagine de ansamblu.

Compendiu - nu își propune să epuizeze subiectul, nici să fie original, uneori el doar sintetizând și integrând mai multe lucrări anterioare.

Originea termenului vine din limba latină, unde *compendere* înseamnă *a cântări împreună*.

Compendiul cu activități outdoor dezvoltat prin proiect va reprezenta pilonul principal privind organizarea și derularea activităților în sistem outdoor și va fi diseminat și către alte școli din Regiunea Nord-Est, reprezentând un real exemplu de bune practici.

Crearea și diseminarea unui compendiu pentru desfășurarea activităților outdoor în școli este esențială din mai multe motive:

* Îmbunătățirea sănătății fizice și mintale: Activitățile în aer liber contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate fizice și mentale a elevilor. Acestea stimulează mișcarea, reduc riscul de obezitate și îmbunătățesc starea de bine mentală.
* Dezvoltarea abilităților sociale și de echipă: Activitățile outdoor facilitează interacțiunea socială și dezvoltarea abilităților de lucru în echipă, esențiale pentru succesul în viața personală și profesională.
* Combaterea sedentarismului: În contextul creșterii tendințelor sedentare, mai ales în rândul tinerilor, activitățile outdoor sunt esențiale pentru promovarea unui stil de viață activ și sănătos.
* Conștientizarea mediului înconjurător: Experiențele în natură ajută la educarea elevilor despre importanța protejării mediului și dezvoltă o apreciere mai profundă pentru natură.
* Stimularea învățării experiențiale: Învățarea prin experiențe directe în afara sălii de clasă poate fi mai captivantă și mai eficientă, ajutând la reținerea pe termen lung a informațiilor.
* Diversificarea metodelor de învățare: Compendium-ul oferă cadrelor didactice un set variat de resurse și idei pentru a diversifica metodele de predare, făcând procesul de învățare mai atractiv pentru elevi.
* Îmbunătățirea performanțelor academice: Studiile arată că activitățile fizice și contactul cu natura pot îmbunătăți concentrarea și performanțele academice ale elevilor.
* Promovarea unui stil de viață sănătos: Prin includerea regulată a activităților outdoor în programul școlar, elevii pot adopta un stil de viață mai activ și sănătos.
* Reducerea stresului și a anxietății: Activitățile outdoor pot avea efecte terapeutice, ajutând la reducerea stresului și anxietății, ceea ce este esențial într-o lume tot mai solicitantă pentru tineri.
* Adaptabilitate și flexibilitate: Compendiul oferă sugestii pentru adaptarea activităților la diferite condiții meteorologice sau resurse disponibile.
* Creativitate și inovație: Activitățile în aer liber stimulează gândirea creativă și inovatoare, competențe esențiale într-o lume în continuă schimbare.
* Formarea unor cetățeni responsabili: Prin implicarea în activități comunitare și de protecție a mediului, elevii învață să devină cetățeni responsabili și conștienți de rolul lor în societate.

Integrarea Compendiului de activități outdoor în sistemul educațional românesc reprezintă un prim pas spre o educație holistică, care să echilibreze dezvoltarea academică cu cea fizică, emoțională și socială.

I. 2. Educația - repere istorice

1.2.1.Ce este educația?

Etimologic, educația vine din latinescul *educo-educare*, care înseamnă a alimenta, a crește. În secolul al XVI-lea, întâlnim la francezi termenul *education,* din care va deriva și termenul românesc, *educație. (*Constantin Cucoș, Pedagogie, Polirom, Iași, 2009, p. 39)

În lucrarea citată educația are mai multe semnificații, conform unor autori:

„Educația este asemenea unei arte: artă mai mare decât aceasta nu există, pentru că, dacă toate artele aduc un folos pentru lumea de aici, arta educației se săvârșește în vederea accederii la lumea viitoare".

„Educația este activitatea de disciplinare, cultivare, civilizare și moralizare a omului, iar scopul educației este de a dezvolta în individ toată perfecțiunea de care este susceptibil." (I. Kant)

„Educația constituie acțiunea generațiilor adulte asupra celor tinere cu scopul de a le forma, acestora din urmă anumite stări fizice, intelectuale și mentale necesare vieții sociale și mediului special pentru care sunt destinate." (Durkeheim).

Educația are două accepțiuni care provin din limba latină:

Educo - educare cu sens de creștere, hrănire, îngrijire. Inițial, a educa însemna a avea grijă de hrănirea/creșterea copilului, tot așa cum se îngrijește o plantă sau o vietate. Rolul ei de bază era, în această accepțiune, asigurarea dezvoltării naturii umane însăși, de a veghea ca evoluția sa să fie normală, de a asigura toate condițiile necesare acestei transformări.

Educo - educere cu sens de „a scoate din", „a ridica, a înălța", ceea ce lărgește și completează conținutul educației, făcând din ea o acțiune de transformare pozitivă a ființei umane, de trecere „condusă" de la un stadiu inferior către unul superior. (Cerghit, I. (1988). *Curs de pedagogie*, București:Tipografia Universității București, p.9).

De-a lungul timpului semnificația educației reflectă perioada istorică respectivă care reflectă importanța educației.

„Dacă nu-i deprinzi pe copii să muncească, nu vor învăța nici să citească, nici să scrie, nici muzica, nici gimnastica, nici ceea ce cuprinde întreaga virtute a omului: respectul izvorât din exercitarea tuturor învățăturilor de mai sus." *(Democrit, filosof grec presocratic, a trăit între 460-370 î.Hr.)*

Socrate (469-399 î.Hr.), filosof grec, unul dintre cei mai mari gânditori ai antichității și a lăsat o amprentă profundă asupra gândirii moderne. El a fost unul dintre primii filosofi care au început să se concentreze pe înțelegerea naturii umane și a lumii înconjurătoare. „Educația este îmblânzirea unei flăcări, nu umplerea unui vas." *(Socrate)*

Modelul educațional al lui Platon (*paidèia*) diferențiază nivelul educației în funcție de aptitudinile elevilor. Astfel, o educație de bază include, pe lângă gimnastică și luptă (exercițiul corpului), și muzica (exercițiul spiritului), fără a fi impusă cu forța „deoarece un om liber trebuie să fie și liber în cucerirea cunoașterii" (Plato și Jowett 1991, 536). Platon (427– 347 î.Hr.) definea educația ca fiind *„arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelora care dispun de ele", apreciind că* „Cea mai eficientă educație pentru un copil constă în joaca lui cu lucruri frumoase." *(Platon)*

Viziunea pedagogului elvețian Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827) asupra lumii a fost punctul de plecare pentru metoda sa pedagogică. Ideea sa de educație populară generală era așa-numita educație elementară. Pestalozzi diferențiază trei zone: puterile capului, ale inimii și ale mâinii. Capul simbolizează partea spirituală și intelectuală, inima partea emoțională, iar mâna partea tehnică. Un citat din Pestalozzi despre scopul educației spune: *„Să trăiești în demnitate, să fii fericit și să fii util pentru ceilalți: acesta este scopul educației".* În procesul educației este important, scrie Pestalozzi în *Cântecul lebedei*, ca „ochiul să vadă, urechea să audă, piciorul să meargă, iar mâna să apuce. La fel, inima să creadă și să iubească, mintea să gândească". Aceasta reprezintă dezvoltarea completă a ființei umane. Dacă școala actuală vrea să dezvolte numai intelectul copilului, greșește fundamental. Pedagogul elvețian este primul care vorbește despre o învățătură pentru *trup, minte și inimă.*

Jan Amos Comenius (1592 - 1670), părintele pedagogiei moderne, a propus un sistem care să facă învățatul atractiv; să nu mai fie ceva plictisitor și obositor. El și-a numit acest proiect educațional *pampaedia,* care înseamnă „educație universală". Obiectivul său era acela de a stabili un sistem progresiv de învățământ, de care să se poată bucura toți. Comenius spunea: copiii trebuiau învățați pas cu pas, din ce în ce mai multe lucruri - pornind în mod firesc de la concepte elementare și trecând apoi la unele tot mai complexe. „Natura așază rădăcinile în adâncime.", „Omul nu poate deveni om decât dacă este educat." (Comenius, Didactica magna)

Victo Hugo spunea: „Fiecare copil pe care îl educăm este un om pe care îl câștigăm", iar școala lui Dewey are *educația* drept concep central, proces care începe de la naștere și continuă să formeze obiceiurile, ideile, emoțiile fiecărui copil. Scopul educației nu este reproducerea obiceiurilor vechi, ci formarea unor noi atitudini.

Așadar, ce este educația?

„Educația este o *activitate psihosocială cu funcție generală de formare – dezvoltare permanentă a personalității umane* pentru integrare socială optimă", spune Sorin Cristea în *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației (p.15)*

I. Cerghit identifica următoarele perspective de înțelegere a educației:

* **educația ca proces** - acțiunea de transformare în sens pozitiv și pe termen lung a ființei umane
* **educația ca acțiune de conducere** - dirijarea evoluției individului spre stadiul de persoană formată, autonoma și responsabilă
* **educația ca acțiune socială** - activitata planificată ce se desfășoară pe baza unui proiect social care comportă un model de personalitate
* **educația ca înterrelație umană** - efort comun și conștient între educator și educat
* **educația ca ansamblu de influențe** - acțiuni deliberate sau nu care într-un fel sau altul contribuie la formarea omului.

Educația este inițiere în lumea valorilor și, din această ipostază, trebuie „să se centreze pe un sistem axiologic congruent, relativ imperturbabil, atașat unor valori constante și fundamentale, care să scape de perisabilitățile sale și facticități cotidiene”. (Constantin Cucoș, Pedagogie și axiologie, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1995, p.15)

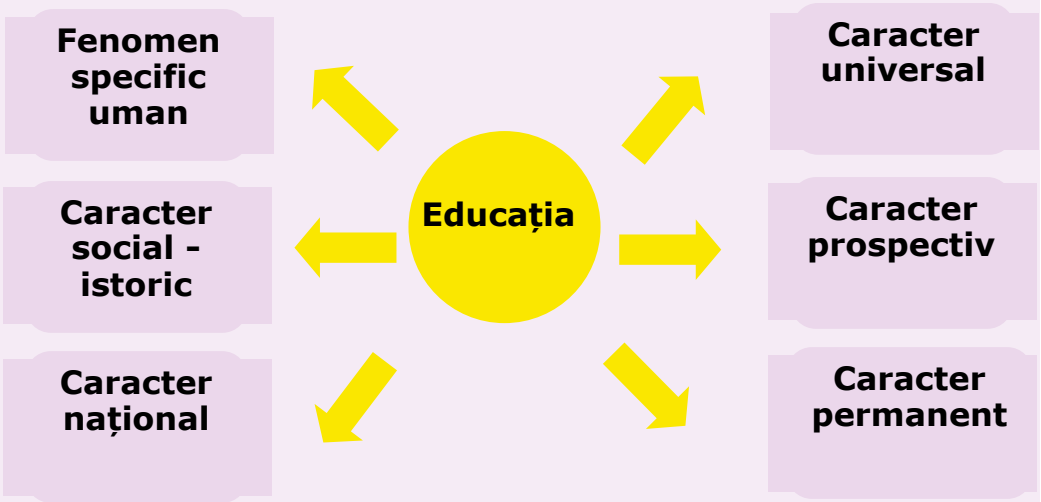

Citate despre educație:

„Omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el.” (Immanuel Kant)

„O bună educație cere că educatorul să inspire elevului stimă și respect, și nu se poate ajunge la această prin nimicirea individualității elevilor și prin asuprirea stimei de sine.” (Samuel Smiles)

„Educația nu înseamnă pregătire pentru viață; educația este viața însăși.” (John Dewey)

1.3. Formele educației

1.3.1. Educația formală

Educația cuprinde ansamblul influențelor, acțiunilor, activităților desfășurate pentru formarea, dezvoltarea, personalității umane, pentru integrarea sa optimă în societate. Educația reprezintă activitatea socială complexă constituită din ansamblul acțiunilor conștiente, sistematice și organizate, desfășurate cu scopul formării și dezvoltării personalității umane în concordanță cu nivelul de dezvoltare al societății.

Influențele educative acționează permanent asupra fiecărei persoane. În funcție de caracterul acestora: sistematizat, organizat, spontan, formele educației sunt: educație formală, nonformală și informală.

Educatia formală se realizează în cadrul instituțiilor specializate (grădinițe, școli, universități, centre de perfecționare etc.) cu scopul formării ți dezvoltării personalității umane în plan intelectual, moral, estetic, fizic și tehnologic, pe baza unor documente oficiale (planuri de învățământ, progarame școlare, manuale școlare, cursuri etc.).

Educația formală reprezintă totalitatea influențelor care se exercita asupra elevilor de către instituții specializate, fie că este vorba de școli, universități sau alte instituții de formare.

Dintre elementele de specificitate decelate în cadrul acestei forme pot fi amintite următoarele aspecte;

* se realizează într-un cadru instituțional, în instituții create special pentru a asigura facilități desfășurării procesului de instruire și de formare;
* se realizează prin implicarea unui personal specializat (cadrele didactice), calificate special în acest sens care dispune de o serie de competențe și anume, competențele de *natură științifică*, de natura psihopedagogică, de natura *psihosocială* la care trebuie să se adauge competențele *socioafective;*
* vizează întotdeauna realizarea unor finalități de natură educativă și atingerea unor obiective care au fost stabilite anterior și care sunt consemnate în documentele de politică școlară;

* are ca țel fundamental dezvoltarea armonioasă a personalității umane urmărindu-se toate componentele acesteia: dimensiunea cognitivă, afectivă, psihomotrică, morală;
* contribuie decisiv atat la formarea *culturii generale* a elevilor, dar și la formarea *culturii profesionale* a acestora facilitând integrarea socială și professional a tinerilor în diversele sectoare/domenii de activitate;
* facilitează contactul elevilor cu diversele domenii ale cunoașterii, oferindu-le acestora posibilitatea să dobândească cunoștințe și informații aparținând diverselor științe reprezentate prin disciplinele de învățământ care intră în structura curriculum-ului școlar;
* oferă elevilor posibilitatea să-și formeze o serie de deprinderi, abilități, priceperi care să le faciliteze progrese în activitatea de instruire și ân dobândirea viitoarei profesii;
* este puternic expusă și este infuzată de exigențele suprapuse ale comandamentelor sociale și uneori, politice (menționează *C. Cucoș* (2002, pag. 45).
* ea este dimensionată prin politici explicite ale celor care se afla la putere la un moment dat;
* realizându-se prin parcurgerea curriculum-ului *prescris*, educația formală impune o normativitate ridicată și implicit poate determina o limitare a creativității didactice;
* presupune, cum relevă unii autori (*T. Cozma,* 1988, *S. Cristea,* 2003), realizarea unor activități evaluative prin diferite forme și prin mijloace diferite care să identifice progresele elevilor și eventualele disfunctionalități apărute în desfășurarea procesului instructiv-educativ;
* educația formală se realizează, așa cum releva *E. Istrate* (1988), în cadrul sistemului de învățământ care prin modul lui de structurare, prin felul în care are proiectate ciclurile de învățământ, prin tipurile și profilurile de școli pe care le încorporează conferă o notă specifică și modului de realizare a educației formale.

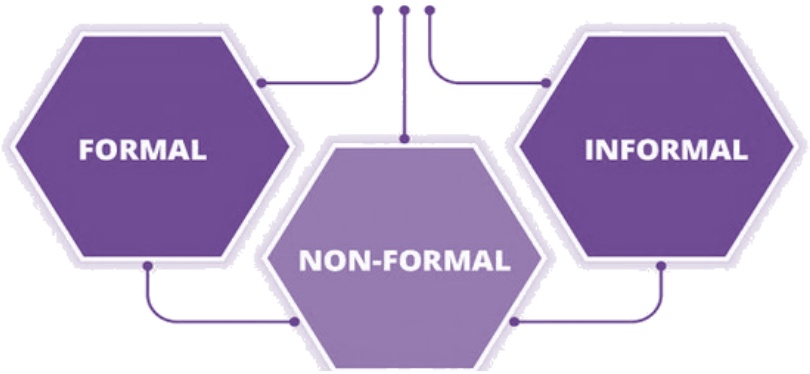

1.3. Formele educației

1.3.2. Educația nonformală

Educatia nonformală reprezintă ansamblul acțiunilor instructiv - educative realizate într-un cadru instituționalizat extrașcolar. Educația nonformală include: activități situate în afara clasei (cercuri pe discipline transdisciplinare; ansambluri artistice, sportive, culturale; întreceri, competitii, concursuri, olimpiade școlare) și activități situate în afara școlii (activități periscolare): excursii, vizite, tabere, cluburi, universități populare, vizionări de spectacole, expoziții, mediatecă, videotecă etc. și activități parașcolare: cursuri de perfecționare, reciclare - cu programe speciale de educație permanentă).

Educația nonformală reprezintă orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximizării învățării și cunoașterii, și al minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal.

UNESCO definește educaţia nonformală ca fiind constituită din „orice activităţi educaţionale organizate şi susţinute care nu corespund exact a ceea ce numim educaţie formală. Aceasta poate fi realizată în cadrul sau în afara instituţiilor de educaţie şi se adresează persoanelor de toate vârstele. Educaţia nonformală nu urmează un sistem ierarhizat şi poate diferi ca durată, fără a implica în mod obligatoriu certificarea rezultatelor învăţării”.

Educația nonformală presupune o nouă abordare a învățării prin activități interactive, motivante, antrenante și amuzante. Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare.

Valorizarea educaţiei nonformale apare ca urmare a faptului că sistemul educaţional formal se adaptează într-un ritm prea lent la schimbările socioeconomice şi culturale ale lumii în care trăim. De aceea, sunt întrevăzute şi alte posibilităţi de a-i pregăti pe copii/ tineri/ adulţi să răspundă adecvat la schimbările societăţii. Aceste ocazii de învăţare pot proveni nu doar din învăţământul formal, ci şi din domeniul mai larg al societăţii sau din anumite sectoare ale acesteia.

Această formă de educație dispune de o anumită specificitate care este decelabilă la nivelul mai multor aspecte cum sunt: *obiectivele* care îi sunt specifice, *activitățile* prin care se diferentiază de educația formală, *limitele* (dezavantajele) pe care le generează.

V. de Landsheere (1992, pag. 566) consideră că dintre cele mai semnificative pot fi amintite următoarele:

a) susținerea celor care doresc să-și dezvolte sectoare particulare în comerț, agricultură, servicii, industrie etc;

b) ajutarea populației pentru a exploata mai bine resursele locale sau personale;

c) alfabetizarea în diferite componente ale educației;

d) desăvârșirea profesională sau inițierea într-o nouă activitate;

e) educația pentru sănătate sau timpul liber etc.

Activitățile organizate în afara clasei includ, la modul general, cercuri pe discipline de învățământ, cenacluri literare, ansambluri sportive, artistice, culturale, competiții, concursuri, olimpiade școlare, activitățile din cadrul palatului și cluburilor copiilor - activități extrașcolare.

Referitor la *caracteristicile* educației nonformale, acesteia îi sunt specifice o serie de particularități:

* activitatile extrașcolare au un caracter opțional, permițându-le elevilor să se orienteze spre ele în funcție de posibilitățile, aptitudinile, interesele de care dispun, ceea ce le conferă un grad mai mare de atractivitate, comparativ cu activitățile specifice educației formale care nu pot onora această exigență deoarece, în majoritatea cazurilor, ele sunt impuse elevilor excluzându-se posibilitatea opțiunilor.
* în desfășurarea acestor activități elevii joacă un rol mai *activ* deoarece acestea corespund intereselor și așteptărilor lor și implicit, pot să le amplifice motivația și dorința de a se implica în reușita lor;
* în cadrul activităților de tip nonformal, accentul cade pe ceea ce fac elevii și nu profesorul, asa cum se întâmplă de cele mai multe ori în activitățile specifice educației formale;
* activitățile din cadrul educației nonformale îmbina în mai mare măsură *utilul* cu *plăcutul,* deoarece ele ocazionează dobândirea unor cunoștințe care amplifică sfera de cunoaștere a elevilor și nu profesorul dar în același timp, prin specificul lor, au un caracter reconfortant, tonifiant, care nu generează apariția oboselii așa cum se întamplă în multe activități specifice educației formale.

Activitățile realizate în cadrul educației nonformale pot stimula în mai mare masură *imaginația* și *creativitatea* elevilor, iar acest lucru se explică din două perspective și anume:

a) pe de o parte, elevii participă la activități spre care au optat și pentru care au o serie de interese și o serie de aptitudini;

b) pe de altă parte, activitatile de tip nonformal se desfășoară în cadre și în contexte unde nivelul de permisivitate este mai mare și unde initiațivele elevilor sunt luate în considerație.

Activitățile de tip nonformal facilitează o solicitare diferențiată a elevilor în funcție de *posibilitățile, aptitudinile* și *așteptările* acestora.

Participarea la activitățile educative nonformale este la libera alegere a elevilor. Ei pot participa în funcție de dorința de a-și petrece timpul liber la diverse activități organizate de cluburile copiilor, de taberele școlare, diferite proiecte etc.

Educația nonformală prezintă o serie de *limite*, motiv pentru care nu trebuie să se exagereze atunci când i se subliniază avantajele mai ales prin comparația făcută cu educația de tip formal.

Aceste inconveniente ale educației nonformale sunt menționate de o serie de autori, iar *Sorin Cristea* (2003, pag. 159) consideră că printre cele mai semnificative pot fi amintite:

a) promovează structuri excesiv de fluide, centrate doar asupra unor obiective concrete, imediate, fără angajarea unor strategii valorificabile în perspectiva educației permanente;

b) întreține unele riscuri pedagogice (un anumit activism de suprafață);

c) dependența de mijloace tehnice care poate dezechilibra corelația subiect-obiect);

d) eludarea posibilităților de validare socială a rezultatelor, prin diplome și certificate, la nivelul educației formale.

Activitățile nonformale sunt organizate de ONG-uri cu profiluri diverse - mediu, cultură, educație, integrare socială, drepturile omului, etc.; unități de învățământ; școli de specializare; centre culturale și sportive; instituții precum muzee, teatre; companii private; asociații profesionale; palatul și cluburile copiilor.

Cracteristici ale educaţiei nonformale:

* este **centrată pe beneficiar și pe nevoile reale de învățare**, facilitând identificarea acestora pentru o mai bună adaptare a procesului de învățare;
* presupune **extinderea cadrului de învăţare**, diversificarea şi flexibilizarea spaţiului şi timpului de studiu;
* se bazează pe multe **metode active/ interactive şi diversificate de învăţare**;
* **holistică** - include diferite concepte, modalităţi de lucru, înglobează diverse instrumente din variate domenii;
* este **flexibilă**, în dependenţă de maniera în care sunt organizate activităţile sau alese metodele;
* **inovativă** - este deschisă spre nou, are viziune;
* **creativă** - implică imaginaţia;
* **dinamică** - se bazează pe multe metode active/interactive şi diversificate de învăţare;
* **pozitivă** - oferă o exprimare deschisă;
* **multiculturală** - include diferenţele culturale ca formă a diversităţii;
* **continuă** - se adresează la orice vârstă ca şi celelalte contexte de studiu. Învăţarea în context nonformal permite achiziţia de noi cunoştinţe, abilităţi, atitudini;
* **formativă** - dezvoltă aptitudini şi deprinderi;
* **complementară** - completează învăţarea formală cu care suntem obişnuiţi, venind în întâmpinarea unor nevoi multiple;
* **provocatoare** - pentru a aduce schimbări;
* **voluntară** - se face de la sine;
* **distractivă** - este ludică;
* **stimulativă** - deschide percepţia spre noi resurse şi soluţii;
* **neconvenţională** - oferă mai multe perspective originale;
* **aplicativă** - este structurată şi organizată, având ataşate obiective clare de învăţare presupunând un management eficient al resurselor;
* **ajustabilă** – extinde cadrul de învăţare, spaţiul şi timpul fiind diversificat şi flexibil.

1.3.3. Educația informală

Educația informală cuprinde ansamblul influențelor cu efecte pedagogice exercitate în mod spontan si continuu asupra personalității umane. Aceste influențe care se răsfrâng asupra individului în practica de toate zilele, la nivelul familiei, localității, grupurilor sociale, comunității și al mass-mediei, actionează neintenționat și adeseori sunt infuzate inconștient în gândirea și comportamentele indivizilor. Educația corespunzătoare din familii reprezintă baza dezvoltării ulterioare a fiecarui individ. Climatul familial adecvat, modelele de comportament ale părinților, regimul vieții în familie în general sunt determinante pentru copilul în formare.

Funcțiile educației derivă din implicațiile psihosociale ale activității de formare și dezvoltare a personalității umane și din finalitățile pedagogice stabilite la nivelul macrosistemului educațional, într-o anumită perioadă de dezvoltare a societății.

Educația *informală* desemnează totalitatea influențelor de natura educativă exercitate asupra indivizilor în mod spontan sau difuz, forma în plină expansiune comparativ cu deceniile anterioare și generatoare a unui anumit tip de curriculm pe care specialiștii îl denumesc *curriculum informal.*

Dintre caracteristicile acestei forme, printre cele mai semnificative pot fi menționate:

a) vehicularea unui volum foarte mare de cunoștințe și afirmații comparativ cu alte forme ale educației care pot crea probleme destinatarilor potențiali, în cazul în care aceștia nu posedă grile și criterii de lecție destul de riguroase;

b) eterogenitatea foarte mare a cunoștințelor și informațiilor vehiculate, care vizează domenii de o mare diversitate, ceea ce poate crea probleme în articularea, semnificarea și procesarea acestor informații;

c) varietatea mare a surselor care generează și stau la baza cunoștințelor și informațiilor vehiculate prin intermediul educației informale;

d) similaritatea mai mare sau mai mică între natura cunoștințelor și informațiilor provenite prin intermediul educației informale și cele pe care elevii le dobândesc prin parcurgerea curriculum-ului formal.

Cunoașterea acestor caracteristici specifice educației informale reprezintă o necesitate dacă se dorește valorificarea optimă a influențelor de natură educativă care pot fi transmise prin intermediul acestei forme.

1.3.4. Interdependența formelor educației

Existența celor trei forme de educație, și anume: *formală nonformală* și *informală* cu caracteristicile și particularitățile lor, cu elementele de similaritate dar și de diferențiere, cu avantajele dar și cu limitele lor poate ocaziona întrebări referitoare la felul cum ar trebui să se articuleze cele trei modalități pentru ca efectele lor educative asupra elevilor să se soldeze cu eficiență maximă.

Acest deziderat nu este posibil, însă, dacă nu se cunosc interdependențele dintre cele trei forme, pe de o parte, iar pe de altă parte, daca nu se concep strategii adecvate care să pună în valoare potențialul educațional al fiecarei modalități cu consecințele benefice rezultate dintr-o asemenea situație.

Educația formală este indispensabilă pentru că, pe de o parte, contribuie decisiv la formarea personalității elevilor, la formarea culturii generale a acestora, pentru că asigură calificările necesare bunei funcționări a societății.

Neputându-se ignora rolul educației formale, atunci pot apărea întrebări referitoare la menirea celorlalte două forme care, în niciun caz, nu trebuie contrapuse celei dintâi, indiferent de considerentele avute în vedere atunci când se optează pentru o asemenea viziune.

Ca notă generală, dacă se are în vedere relația dintre educația formală și educația nonformală, se poate menționa că aceasta din urmă, poate îndeplini două funcții, fie că este vorba de o funcție de completare a educației formale, fie că este vorba de o funcție ilustrativă.

Oricâtă varietate și diversitate ar proba educația formală prin intermediul curriculum-ului prescris, sau curriculum-ul la decizia școlii, este aproape imposibil ca ea să acopere toată problematica educativă care să facă obiectul activității de instruire și de formare. În această situație, prin specificul său, educația nonformală poate avea un rol complementar putând să suplinească minusurile pe care, dintr-un motiv sau altul, educația formală nu le-a avut în vedere.

Cum ușor se poate anticipa, aceasta funcție complementara a educației nonformale nu se realizează în mod automat, nu se realizează de la sine, ci se realizează numai în condițiile în care responsabilii care gestionează educația nonformală sunt foarte bine informați în legătură cu valorile pe care le vehiculează educația formală, cu tipurile de convingeri și atitudini care se doresc formate la nivelul elevilor care fac obiectul activității de instruire și formare.

Odată identificate aceste aspecte, ulterior se pot concepe strategii în cadrul educației nonformale, prin intermediul cărora să se completeze golurile sau lacunele care au fost generate de către educația formală, de cele mai multe ori într-o manieră neîntenționată.

Dacă aceste strategii sunt bine concepute la nivelul educației nonformale este ușor de anticipat că efectele educative asupra elevilor vor fi benefice, aceștia putând să-și amplifice sfera de cunoaștere, să-și formeze o serie de convingeri și atitudini cu rol mare în dezvoltarea ulterioara a personalității etc.

Exemplele care vin să susțină această idee: educația formală nu poate onora toate exigențele care vizează formarea anumitor laturi ale educației, cum ar fi: *educația artistică, educația civică*, *educația financiară, educația juridică, educația ecologică etc.,* dar educația nonformală poate completa aceste lacune, dacă prin mijloacele pe care le are la dispoziție (instituții de cultură și artă, mijloace mass-media etc.) concepe programe care să aibă un rol complementar față de oferta educațională pusă la dispoziția elevilor de către educația formală. În multe țări, și în țara noastră, se recurge din ce în ce mai mult la programele UNESCO denumite cu expresia „approche infusionnelle", adică o infuzie de elemente noi în cadrul conținuturilor tradiționale. Această infuzie a noilor educații cuprinde educația pentru pace, educația

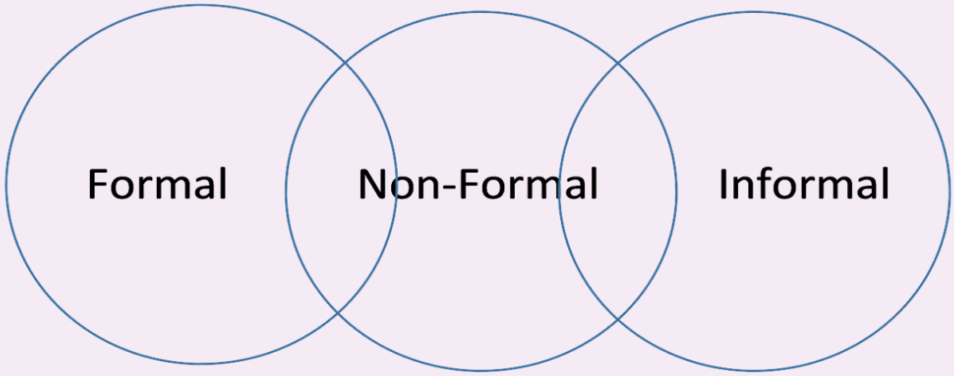

pentru schimbare și dezvoltare, educația pentru participare și democrație, educația economică și casnică modernă, educația pentru mediu, educația extrașcolară ș.a.

Dacă se are în vedere succesiunea în timp se poate afirma pe bună dreptate că educația informală precede și continuă educația formală, ceea ce înseamnă o dublă poziționare față de această forma a educației. Mai concret, dacă educația informală o precede pe cea formală, atunci înseamnă că, în realizarea acesteia din urma, trebuie să se valorifice aspectele relevante, semnificative, existente la nivelul educației informale.

Educația informală, prin anumite aspecte ale ei, se poate constitui într-o bază de pornire, într-o premiză favorabilă pentru realizarea educației formale. Dimpotrivă, negarea acesteia sau ignorarea mai mult sau mai puțin conștientă poate aduce deservicii și poate crea dificultăți la nivelul educației formale.

Faptul că educația informală o urmează pe cea formală generează o serie de consecințe care, de asemenea, trebuie cunoscute de către toate persoanele care au competențe și responsabilități în organizarea activităților instructiv-educative.

In legătură cu modalitățile de articulare a celor trei forme de educație, *G. Vaideanu* (1988, pag. 228) indică următoarele posibilități:

* lecții tematice sau lecții cu deschidere spre informația obținută de elevi în cadrul informal;
* lecții și echipe de profesori (biologie-chimie sau fizică și literatură etc.), pregătite în legătură cu temele de bază ale informației obținute în cadrul informal (filme, excursii, emisiuni TV) referitoare la cosmos, la oceane etc.;
* ore de educație morală sau dirigenție care abordează probleme concrete;
* ore de filozofie, când ele au deschidere spre problematica lumii contemporane și a vieții;
* folosirea metodelor care leagă învățarea în clasa cu învățarea independentă;
* unele activități extrașcolare (cercuri, excursii tematice) pot servi aceluiași scop.

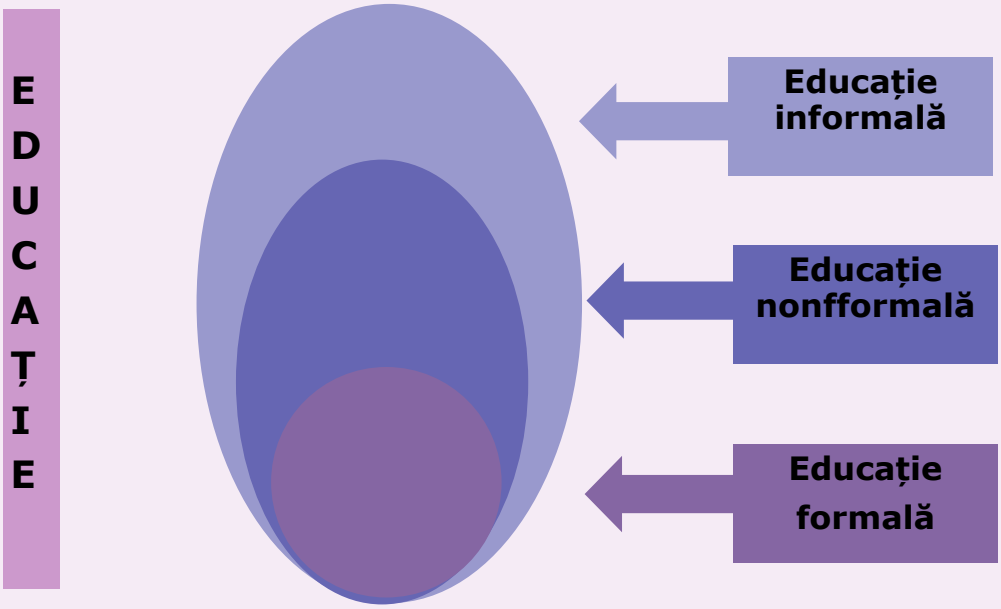

1.4. Educația outdoor

„Natura este portalul spre liniștea interioară” spune un proverb, iar scopul educației în aer liber este acela de a folosi mediul outdoor ca pe un loc pentru a explora și a învăța despre problemele de durabilitate și stilul de viață. Educația în aer liber urmărește să dezvolte copiii ca indivizi, rolul lor în societate și relația lor cu mediul natural, să învețe dincolo de „sala de clasă". De asemenea, educația de tip outdoor e gândită ca un supliment la educația din interior.

Fondatorul primei şcoli de Educaţie Experienţială Outdoor (Outward Bound), Kurt Hahn (1886-1974), a fost cel care a contribuit substanţial la dezvoltarea educaţiei experienţiale. Filozofia lui despre educaţie a transpus educaţia experienţială într-un curriculum practice centrat pe dezvoltarea competenţelor prin activităţi de învăţare bazate pe practică. În acest context,educabilii sunt ancorați în situaţia de a-şi disciplina impulsurile cu ajutorul experienţelor educative. Acestă teorie pleacă de la ideile despre educaţie construite pe rolul primordial al experienţei practice, pe care le regăsim în cartea Emil sau Despre educaţie, scrisă în 1762 de Jean Jacques Rousseau.

Idealul educaţional, în concepţia lui Hahn ar putea fi sintetizat în următorul citat: *„Consider că principala sarcină a educaţiei este să asigure supravieţuirea următoarelor calităţi: o curiozitate inovatoare, o voinţă invincibilă, tenacitate în atingerea ţelului, lepădare de sine şi deasupra tuturor: compasiune!”* (Horațiu Catalano, 2014).

„Educaţia outdoor este percepută diferit, în actualul context educaţional din ţara noastră, cu toate că interesul faţă de ea, al tuturor factorilor implicaţi în fenomenul complex al educaţiei a crescut exponential în ultima perioadă. Educația outdoor se bazează pe învățarea în aer liber, avându-și originea în multe inițiative apărute în ultimii 150 de ani: taberele de corturi, cercetăşia (întemeiată în 1907 de englezul Robert Baden Powell) bazată pe activităţi practice în aer liber, şcolile în pădure din Danemarca, educația prin aventură etc. În sens extins, educația outdoor poate fi inclusă în sfera noilor dimensiuni ale educației și atribuită educației nonformale, văzută ca formă a educației care subsumează activitățile extracurriculare și extrașcolare.” *(Horațiu Catalano, Valorificarea educației outdoor - premisă a dezvoltării personalității preșcolarilor)*

Un model a fost creat de Patrick Geddes (1854-1932), care a dezvoltat modelul cunoscut sub numele de „The 3 Hs", ***Heart, Hand and Head.*** (Inima, Mână și Cap).

Ceea ce se evidențiază modelul lui Geddes este identificarea de către cadrele didactice a ceea ce îi motivează pe elevi și în a insista asupra faptului că sentimentele lor sunt extrem de importante în motivarea de a învăța, a învăța cu inima. Pasul următor ar trebui să învețe prin a face, adică folosirea mâinii. Ultimul pas, conform lui Geddes ar trebui să fie învățarea intelectuală, învățarea din cărți, adică folosind mintea. Învățăm cu toate simțurile noastre și dacă alegem să rămânem în sala de clasă, în spatele zidurilor, ne separă de lumea naturală. În aer liber ne folosim simțurile pentru a învăța în diferite moduri. Combinând mișcarea, cunoștințele și mediul înconjurător, învățăm cu tot corpul.

Educația în aer liber întâlnește mediul înconjurător, natura și folosește toate simțurile (***Ce văd? Ce aud? Ce simt? Ce cred?***)care sunt active în timpul învățării.

Abilitățile de viață care se dezvoltă în mediul exterior sunt:

* Abilități de investigare
* Abilități de rezolvare a problemelor
* Siguranță și supraviețuire
* Abilități personale și sociale
* Abilități de luare a deciziilor
* Abilități tehnice
* Competențe numerice
* Abilități de comunicare
* Abilități fizice / motorii.

Educația outdoor se pliază cel mai bine pe educația nonformală, întrucât ca și aceasta, educația outdoor se bazează foarte mult pe participarea activă, maximizează procesul de învățare, minimalizând constrângerea specifică școlii, oferă o utilitate practică imediată cunoștințelor învățate, se desfășoară în contexte diferite având un cadru de învățare și un conținut lejer, folosește metode care stimulează implicarea și participarea, are o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării este orientat spre participant, se bazează pe experiența participanților.

Atât educația nonformală cât și educația outdoor pot fi integrate cu succes în educația formală cu scopul de a maximiza efectele procesului de învățare, tendința actuală este aceea de amplificare a celor două forme, mai ales pentru faptul că încorporate, ele conduc la un sistem educativ mult mai valoros din punct de vedere al calității, produc avantaje pe termen lung, permit acoperirea unei game largi de discipline și cel mai important, actul educațional se axează în aceeași măsură și celor care o implementează (profesorilor) și celor care fac obiectul învățării (elevii).

Educația formală are meritul de a fi organizată și structurată, încorporând o paletă întreagă de informații și cunoștințe de care are nevoie un individ în formarea sa educațională, educația informală vine în sprijinul educației formale și asigură procesul de învățare oricând și oriunde, pe tot parcursul vieții, educația non-formală vine cu acele elemente de natură să satisfacă nevoile unui individ de natură psihică, socială, emoțională prin diferite metode interactive, participative, iar educația outdoor „scoate la aer" cele 3 forme de educație, le rivigorează, le adaugă prospețime și își extinde acțiunea benefică în diferite domenii (*dezvoltare durabilă*, *protecția mediului*, *dezvoltare personală și profesională*).

În funcție de activitățile alese, obiectivele unui program de educatie outdoor pot face parte din oricare aceste trei categorii.

Astfel, elevii pot învăța mai multe lucruri despre:

* mediul înconjurător în care se desfășoară activitatea, relațiile dintre componentele acestuia și cum pot să-și aducă aportul la protecția lui;
* propria persoană, propriile limite și cum le pot depăși;
* comunicarea și colaborarea eficace în cadrul unui grup.

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

În învățarea outdoor elevii sunt ghidați să discute despre propria lor percepție a experienței de învățare.

Vorbiți despre modul în care un decor ne atinge toate simțurile.

- ◊ Cum se simte afară?
- ◊ Cum miroase?
- ◊ Ce aud ?
- ◊ Cu ce se aseamănă?
- ◊ Pot gusta ceva în natură?

1.4.1. Caracteristicile educației outdoor

Educația outdoor (educația în aer liber) este un termen larg care include: interactivitate și joacă în aer liber, proiecte în natură, educație pentru mediu, activități recreative și de aventură, programe de dezvoltare personală și socială, expediții, team building, dezvoltare managerială, educație pentru durabilitate.

Învățarea în aer liber este o învățare activă în aer liber. Participanții învață prin ceea ce fac, prin ceea ce întâlnesc și prin ceea ce descoperă. Participanții învață despre mediul exterior, despre ei înșiși și unii pe alții, în timp ce învață abilități în aer liber, abilitățile de învățare de investigare și explorare, experimentează, capacitatea de reflecție și învățare prin cooperare.

Învățarea în aer liber lărgește orizonturile și stimulează noi interese. Nu există limită pentru experiențele și curiozitățile pe care mediile și activitățile în aer liber le pot stârni. Participanții își descoperă potențialul, abilitățile și interesele.

Învățarea în aer liber devine din ce în ce mai integrată, ce depășește granițele tradiționale: furnizorii de recreere acordă mai multă atenție dezvoltării personale și sociale; furnizorii de formare pentru dezvoltare manifestă mai mult interes pentru mediu și durabilitate.

* *Educaţia outdoor oferă posibilitatea contactului direct cu natura* - poate fi privită ca o modalitate e benefică pentru schimbarea atitudinilor şi comportamentelor faţă de mediu;
* *Educaţia outdoor reprezintă o puternică sursă de experienţe de învăţare* - un mediu relaxant, liber, fără constrângerile unei săli de clasă poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspiraţional şi de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relaţie puternică între copii, bazată pe sprijin reciproc;
* *Educaţia outdoor facilitează procesul de învăţare al copiilor care întâmpină dificultăţi*-astfel educaţia outdoor oferă un climat diferit de învăţare ce permite copiilor care în mod uzual întâmpină dificultăţi de învăţare şi au un nivel scăzut de performanţă şcolară, să devină motivaţi;
* *Educaţia outdoor* duce la dezvoltarea personală atât a celor care o aplică, dar si a copiilor;
* *Educaţia outdoor contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă* -conexiunea între copii-copii, copii-educatoare duce la creşterea gradului de participare activă.

Un aspect important al educaţiei outdoor este acela că răspunde atât nevoilor de bază ale individului, cât şi celor care îl particularizează în grupul din care face parte:

* ***Nevoia de a fi respectat*** – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima propriile opinii, se va simți valorizat, va simți ca deciziile sale contează pentru ceilalți;
* ***Nevoia de a fi responsabil*** – activităţile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini, responsabilităţi pentru atingerea scopului propus (spre exemplu dacă se optează pentru o activitate de ecologizare, un copil poate primi sarcina de a curăţa pomii, un altul sarcina de a uda florile, important este însă, ca prin comunicarea cu copilul, profesorul să-i transmită acestuia sentimentul că prin ceea ce întreprinde el, mediul va fi mai curat, că are o responsabilitate faţă de protejarea mediului).
* ***Nevoia de a fi activ***–implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, aduce numeroase beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului. Jocul fiind activitatea fundamentală a copilului este important ca toţi copiii să fie stimulaţi în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activităţi în mod active.
* ***Nevoia de a fi inclus social*** – poate cea mai importantă caracteristică a educaţiei outdoor este aceea că este o modalitate de succes de a depăşi unele dificultăţi alecopilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparţine unei comunităţi; se consideră ca mediul din interiorul grupei este mai degrabă unulc ompetitiv, în timp ce cel din afara clasei este unul suportiv, care permite copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.
* ***Nevoia de a se simţi în siguranță***–interiorul clasei este mult mai sigur pentru copii, în timp ce mediul exterior implică diferite ricuri şi situaţii neprevăzute care pot avea efect negativ.

Educatorul este necesar să identifice posibilele riscuri care pot să apară şi să conceapă un plan de management al riscului, întrucât este un aspect deosebit de important care i-a făcut pe unii specialişti în domeniu să nege utilitatea utilizării educației outdoor. (*Bază de date online cu bune practici pentru dezvoltarea capacității instituționale a școlilor defavorizate - Educația nonformală și educația outdoor*).

Activitățile de învățare sugerate de programele școlare specifice disciplinelor aferente ariilor curriculare sunt centrate pe predarea integrată, pe abordarea holistică a disciplinelor reunite și pe îmbinarea optimă a educației indoor cu elemente ale educației outdoor. Programa școlară prevede ca în realizarea activităților să se îmbine contextele formale, cu cele nonformale și informale, prin integrarea conținuturilor din diverse discipline aparținând ariilor curriculare, cu focalizare pe educația outdoor. Astfel, pot fi avute în vedere activități de învățare specifice disciplinelor din trunchiul comun, în mediul outdoor, următoarele: vizite la bibliotecă, muzee, la companii; participarea la spectacole de teatru, întâlniri cu personalități de succes din comunitate (actori, sportivi etc.), cu medici, psihologi, polițiști, organizarea unor evenimente educaționale: Ziua copilului (1 iunie); Ziua familiei (15 mai); Ziua internațională a mediului (5 iunie); Ziua educației (5 iunie).

Se pot realiza expoziții cu produsele realizate de elevi, organiza activități de observare a unor elemente din natură, efectuarea unor măsurători, realizarea unor experimente cu materiale din natură, exerciții de numărare a unor materiale, desfășurarea unor jocuri de cooperare în parcuri sau păduri, introducerea unor secvențe specifice învățării prin descoperire în diferite locații din afara școlii, realizarea unor investigații, desfășurarea unor jocuri muzicale, a unor competiții sportive, inițierea unor activități de tip Vânătoarea de comori, campanii de ecologizare, plantare de copaci și altele.

Cele mai recente studii arată că educația în aer liber poate oferi diferite beneficii, cum ar fi posibilitatea de a învăța direct și mai puțin abstract și de a fi mai activi fizic. (Ozdemir, A., & Yilmaz, O., 2008) și unele dintre cele mai importante competențe cheie (Smith, L. L., & Motsenbocker, C. E. 2005).

În 2005, Institutul American pentru Cercetare a realizat un studiu (American Institutes for Research, 2005) despre efectele programelor de educație în aer liber din California la copiii de 11 -12 ani care riscau să nu-și atingă potențialul la școală și proveneau în principal din zone defavorizate. Peste 50% dintre participanții la studiu, au raportat că a fost prima dată când au învățat într-un cadru natural. În urma programului, profesorii au raportat îmbunătățirea stimei de sine, relațiile cu alți elevii și soluționarea conflictelor - tipul de construire a echipei și îmbunătățirea încrederii beneficii asociate învățării în aer liber, precum și îmbunătățiri semnificative în comportamentul la clasă, motivația de a învăța și abilitățile de rezolvare a problemelor.

În proiectarea unei experiențe de învățare este nevoie de atingerea concomitentă a cât mai multora dintre cele patru dimensiuni menționate mai jos. (Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Ciolan, 2009): Dimensiunea emoțională; Dimensiunea socială; Dimensiunea acțională; Dimensiunea acțională. **(Sursa: https://ghiduri.educred.ro/educa%C8%9Bie-outdoor)**

Datorită tehnicilor de educație outdoor, copiii dezvoltă abilități esențiale pentru o creștere armonioasă, cum ar fi: a învăța să trăiești cu ceilalți, a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să fii! Interconectarea dintre experiență, învățare și progres se află la baza diferitelor programe outdoor. Este necesar ca educația actuală să fie holistică și integratoare, bazată pe procesul de a da sens oricărei întâmplări și experiențe proprii.

Iată doar câteva dintre beneficiile activităților outdoor desfășurate în mediul școlar:

1. Dezvoltă creativitatea, imaginația și spiritul antreprenorial;
2. Asigură o condiție fizică armonioasă;
3. Dezvoltă autodisciplina, empatia și compasiunea;
4. Dezvoltă abilitățile și deprinderile practice.

1.4.2. Educația outdoor - Analiză comparativă România și alte state europene

Sistemele tradiționale de predare și învățare, bazate pe achiziția de conținuturi, nu oferă elevilor abilitățile de care au nevoie pentru lumea modernă, deoarece formele tradiționale de învățare din clasă nu conduc la formarea competențelor necesare pentru a dezvolta soluții creative la probleme complexe. Mai mult decât oricând, elevii de azi au nevoie de cunoștințe funcționale pentru a le permite tranziția sigură, de succes și eficientă la niveluri superioare de educație, precum și către actuala piață a muncii. Prin formarea competențelor cheie, a unor cunoștințe, abilități și atitudini relevante, elevii vor deveni adulți împliniți din punct de vedere personal, integrați social și profesional, cu un stil de viață sănătos, cetățeni activi ce militează pentru o dezvoltare durabilă a societății, capabili să rezolve problemele de mediu, probleme din viața reală și să învețe cum să învețe singuri de-a lungul vieții.

În acest scop, este firească simbioza între educația formală cu elemente de educație informală și non-formală, pentru a oferi elevilor oportunități diverse pentru o formare completă. Educația outdoor poate fi considerată liantul dintre educația formală, informală și non-formală. Prin definiție, educația outdoor se referă de obicei la învățarea organizată într-un cadru natural.

Programele de educație în aer liber implică, de obicei, experiențe rezidențiale sau bazate pe călătorii, în care elevii participă la o varietate de provocări memorabile. Un alt beneficiu al mediului outdoor, față de mediul sălii de clasă, este oferirea de oportunități de creștere a motivației pentru învățare activă, studiu prin descoperire și investigație a mediului înconjurător, precum și de dezvoltare a mecanismelor inteligenței emoționale. Obiectivele educației în aer liber includ apropierea de natură, dezvoltarea personală și socială, creșterea încrederii în sine,

dezvoltarea spiritului de echipă, a autonomiei personale, a aptitudinilor de leadership, a spiritului de inițiativă precum și creșterea rezistenței la boli și alte adversități ale naturii.

Din perspectiva educației outdoor, centrarea pe competențele-cheie oferă cadrul perfect de abordare interdisciplinară a contextelor de învățare. De asemenea, putem proiecta activități în aer liber dacă dorim promovarea stării de bine în rândul elevilor și al profesorilor.

Educația în aer liber răspunde cu succes nevoilor de a fi inclus social, de a fi respectat, de a fi responsabil și de a fi activ. Învățarea în aer liber este o abordare educațională integrată, ce vine în sprijinul celor trei forme de educație – formală, informală și nonformală. Prin activități ludice, de aventură în natură, de escaladă, drumeție sau excursii tematice, se adaugă și o latură distractivă la situațiile de învățare. În plus, educația în afara celor patru pereți, stimulează creativitatea tuturor participanților, fie copii, fie profesori.

Cercetările indică faptul că acest model de învățare îmbunătățește performanțele elevilor, abilitățile de investigare și de rezolvare a problemelor, gândirea creativă, crește interesul elevilor pentru știință și aplicarea acesteia și oferă mai multe oportunități de dezvoltare personală a elevilor pentru a deveni inovativi și a îndeplini cu succes obiectivele în toate domeniile.

„Există mai mult în tine decât crezi”.

Motto-ul după care se ghida fondatorul Educației outdoor Kurt Hahn

Compararea activităților outdoor pentru elevi între România și alte state europene necesită luarea în considerare a mai multor factori.

Domeniul	România	Alte țări
Abordarea curriculară	Activitățile outdoor sunt încă în curs de dezvoltare și integrare în curriculumul școlar.	În Finlanda sau Suedia, activitățile outdoor sunt o componentă integrată și valorizată în sistemul educațional. Aceste țări acordă importanță educației în natură și activităților fizice.
Resurse și infrastructură	Accesul la resurse și infrastructura necesară pentru activități outdoor este limitat în unele regiuni, influențând frecvența și varietatea acestor activități.	Multe țări vest-europene au investit în infrastructuri și echipamente adecvate pentru activități outdoor, inclusiv parcuri, trasee și centre de activități.
Implicarea comunității și a părinților	Implicarea comunității și a părinților în activități outdoor variază, fiind influențată de factori culturali și educaționali.	În țări precum Germania sau Olanda, există o tradiție puternică a implicării comunitare și parentale în activitățile educaționale outdoor.
Diversitatea și creativitatea activităților	Există o varietate limitată de activități outdoor, concentrându-se mai mult pe sporturi și excursii.	O gamă largă de activități outdoor: explorarea naturii, educația ecologică, aventuri și sporturi extreme outdoor.
Importanța acordată educației outdoor	Educația outdoor poate fi privită ca un aspect suplimentar, mai puțin integrat în programul educațional principal.	În Norvegia sau Elveția, educația outdoor este considerată esențială pentru dezvoltarea holistică a copiilor.
Finanțarea și sprijinul guvernamental	Finanțarea pentru programele outdoor este limitată, ceea ce influențează calitatea și accesibilitatea acestor activități.	Multe guverne oferă finanțare și sprijin substanțial pentru activități outdoor, recunoscându-le ca parte vitală a educației.
Conștientizarea beneficiilor educației outdoor	Conștientizarea beneficiilor activităților outdoor este în creștere.	Recunoaștere largă a importanței activităților outdoor pentru sănătatea fizică și mentală, dezvoltarea socială și învățarea experiențială.

Dezvoltarea fizică armonioasă, gândirea critică, lucrul în echipă, răbdarea, respectarea regulilor, asumarea responsabilității, spiritul de echipă, curajul sunt doar câteva atuuri pe care educația în sistem outdoor le poate oferi copiilor. Studiile au condus la concluzia că educația outdoor nu implică doar schimbarea mediului de învățare, ci și schimbarea perspectivei, a viziunii asupra procesului de predare-învățare-evaluare și are beneficii majore.

Comparând activitățile outdoor din școlile din România cu cele din alte școli europene, se observă unele diferențe și similitudini, determinate de factori culturali, resurse și politici educaționale:

Domeniul	România	Alte țări (Scandinavia, Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, Spania)
Frecvența și integrarea	Activitățile outdoor pot fi mai puțin frecvente și mai puțin integrate în curriculumul școlar comparativ cu unele țări europene.	În multe școli europene, activitățile outdoor sunt o componentă regulată și bine integrată în educația școlară, în special în țările nordice.
Tipuri de activități	Activitățile outdoor se concentrează pe sport, excursii și activități de grup tradiționale.	Gama de activități outdoor este adesea mai largă, incluzând explorarea naturii, educația ecologică, aventurile și experiențele outdoor.
Resurse	Accesul la resurse și finanțare pentru activități outdoor poate varia semnificativ, fiind adesea limitat în unele regiuni.	Există o finanțare mai bună și acces mai larg la resurse pentru activități outdoor.
Conștientizarea beneficiilor	Există o creștere a conștientizării beneficiilor activităților outdoor, dar aceasta este încă în curs de dezvoltare	În aceste țări, există o recunoaștere largă a importanței activităților outdoor pentru dezvoltarea holistică a copiilor.
Participarea comunității	Implicarea comunității și a părinților în activitățile outdoor diferă de la o zonă la alta, de la mediul urban la mediul rural.	În multe școli europene, există o implicare puternică a comunității și a părinților în activitățile outdoor

Beneficii

Activitățile outdoor conduc la obținerea unor beneficii precum:

- socializare și educație pentru o viață sănătoasă;
- trăirea de experiențe inedite în mijlocul naturii;
- creșterea stimei și încrederii de sine;
- dezvoltă abilitățile de comunicare interpersonală fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei;
- dezvoltarea personală și creșterea integrării sociale;
- înțelegerea, acceptarea și respectarea regulilor din diferite comunități;
- îmbunătățirea performanțelor școlare, descoperirea aptitudinilor și talentelor;
- trezesc interesul de a participa la sarcini noi și complexe;
- îi încurajează să găsească soluții la diferite probleme;
- caracter multidisciplinar, învățarea din mai multe perspective.

Dezavantaje:

- Activitățile în aer liber depind de condițiile meteo;
- Resursele financiare, materiale influențează desfășurarea acestor activități fiind necesare echipamente, (de exemplu pentru ecologizare, parcul de aventuri, echipamente sportive ș.a.), costuri pentru deplasarea în diferite locuri din natură;
- Documentația pentru organizarea unor activități necesită timp, elaborare, efort din partea organizatorilor;
- Elemente de risc în deplasarea cu grupuri de elev: accidentări, nerespectarea unor reguli de grup, a programului etc.
- Părinții, cadrele didactice au tendința de rămâne în zona lor de confort manifestând inerție față de tendințele educaționale actuale.

Educația outdoor este un model modern de învățare, creează premisele unei dezvoltări armonioase, sănătoase a copiilor, tinerilor.

În ultima perioadă educația outdoor este promovată cu succes în sistemele educaționale din vestul Europei având o componentă accentuată de dezvoltare durabilă.

Sistemul de educație outdoor din Norvegia

Mediul outdoor din grădinițele norvegiene este considerat spațiu pedagogic pentru joacă, învățare și dezvoltare a copiilor mici. Educația outdoor este un element distinctiv și foarte apreciat al sistemului lor educațional. Această abordare, cunoscută și sub numele de „Uteskole" în norvegiană, se concentrează pe utilizarea mediilor exterioare ca un spațiu esențial de învățare.

Caracteristici cheie ale educației outdoor în Norvegia:

- **Integrarea în curriculum:** Educația outdoor este o parte integrată a curriculumului școlar, nu doar o activitate suplimentară sau opțională. Elevii sunt încurajați să învețe și să exploreze în afara sălii de clasă, folosind natura și medii exterioare ca resurse educaționale.
- **Abordare holistică:** Educația outdoor în Norvegia nu se limitează doar la activități fizice, ci include și aspecte legate de științe, matematică, istorie, artă și literatură, învățându-i pe elevi să observe și să interacționeze cu mediul înconjurător în moduri diverse și creative.
- **Dezvoltarea abilităților de viață:** Accentul se pune pe învățarea practică și dezvoltarea abilităților de viață, cum ar fi navigarea, gătitul la foc de tabără, construirea adăposturilor și recunoașterea plantelor și animalelor.
- **Conștientizare ecologică și sustenabilitate**: Educația outdoor în Norvegia promovează respectul și conștientizarea față de natură și mediul înconjurător, încurajând un mod de viață sustenabil și responsabil.
- **Beneficii pentru sănătatea mintală și fizică:** Se recunoaște că activitățile outdoor au efecte pozitive asupra sănătății mentale și fizice a elevilor, reducând stresul și îmbunătățind starea de bine.
- **Învățare experiențială:** Metodele de învățare experiențială sunt la baza educației outdoor, oferind elevilor șansa de a învăța prin experiențe directe, experimentare și explorare.
- **Adaptabilitate și flexibilitate:** Profesorii sunt încurajați să fie creativi și adaptabili în planificarea lecțiilor outdoor, ținând cont de condițiile meteorologice și de interesele elevilor.
- **Implicarea comunității:** Educația outdoor în Norvegia implică adesea comunitatea locală, inclusiv părinții, organizații de mediu și alte grupuri, creând o legătură strânsă între școală și comunitate.

Educația outdoor în Norvegia este un exemplu de abordare holistică și integrată, care pune accent pe învățarea practică și interactivă, conștientizarea de mediu și dezvoltarea personală a elevilor. Această abordare este recunoscută pentru beneficiile sale multiple și poate servi ca model pentru alte sisteme educaționale care doresc să integreze mai mult activitățile outdoor în experiența de învățare.

Sistemul de educație outdoor din Marea Britanie

În Marea Britanie, analizele tematice și comparative au identificat efecte de durată ca: încredere în sine, independență și comunicare, munca în echipă, abilitățile de viață, abilitățile intra-personale și utilizarea de noi oportunități ca fiind impactul educației în aer liber în viața tinerilor englezi. Educația outdoor a devenit tot mai populară și valorizată în ultimii ani, reflectând o recunoaștere largă a beneficiilor sale asupra dezvoltării și bunăstării elevilor.

Aspecte cheie ale educației outdoor în Marea Britanie:

- **Diversitatea activităților:** Educația outdoor în Marea Britanie include o gamă largă de activități, de la excursii în natură și vizite la ferme, la activități mai aventuroase precum alpinismul, canoeingul și orientarea. Există, de asemenea, un accent pe explorarea și învățarea despre mediul înconjurător.
- **Integrare în curriculum-ul școlar**: Deși gradul de integrare poate varia, multe școli includ activități outdoor ca parte a curriculumului oficial, recunoscându-le ca instrumente valoroase pentru învățare și dezvoltare personală.
- **Programe specializate:** Există numeroase programe și inițiative, cum ar fi „Duke of Edinburgh's Award”, care promovează învățarea outdoor și dezvoltarea personală prin provocări și aventuri în natură.
- **Învățare experiențială și holistică**: Educația outdoor este apreciată pentru abilitatea sa de a oferi o educație mai holistică, încurajând dezvoltarea socială, emoțională, fizică și cognitivă a elevilor prin experiențe practice.
- **Conștientizarea de mediu:** Școlile britanice folosesc adesea educația outdoor pentru a educa elevii despre problemele de mediu și sustenabilitate, încurajându-i să devină cetățeni responsabili și conștienți de mediu.
- **Beneficii pentru sănătatea mintală:** Există o recunoaștere a impactului pozitiv al activităților outdoor asupra sănătății mintale a elevilor, reducând stresul și îmbunătățind starea generală de bine.
- **Formarea abilităților de viață:** Activitățile outdoor sunt văzute ca oportunități pentru elevi de a-și dezvolta abilitățile de viață, cum ar fi rezolvarea problemelor, gândirea critică, lucrul în echipă și auto-încrederea.
- **Sprijinul comunității și al părinților**: Multe școli colaborează cu părinții și comunitatea locală pentru a sprijini și a extinde oportunitățile de educație outdoor, recunoscând beneficiile acestui tip de educație.

Educația outdoor în Marea Britanie este apreciată și implementată în diverse moduri, oferind elevilor oportunități valoroase de învățare și dezvoltare în afara mediului tradițional de clasă care sprijină dezvoltarea holistică a elevilor, îi ajută și să formeze o relație pozitivă cu mediul înconjurător.

Sistemul de educație outdoor din Danemarca

În Danemarca, udeskole este o abordare bazată pe curriculum în care învățarea are loc în aer liber, atât în medii naturale, cât și culturale, folosind mediul local pentru a preda subiecte și materii specific. Educația outdoor este un aspect bine dezvoltat și integral al sistemului educațional. Această abordare reflectă o înțelegere profundă a importanței conectării cu natura și a învățării experiențiale.

Caracteristici cheie ale educației outdoor în Danemarca:

- **Învățare bazată pe natură**: Școlile din Danemarca pun un accent deosebit pe învățarea în și despre natură. Elevii petrec timp semnificativ în afara sălii de clasă, explorând și învățând în medii naturale.
- **Abordare holistică:** Educația outdoor este văzută ca un mijloc de a susține dezvoltarea holistică a copiilor - fizică, emoțională, socială și cognitivă. Activitățile sunt proiectate pentru a încuraja nu doar cunoașterea academică, dar și bunăstarea generală și dezvoltarea personală.
- **Dezvoltarea abilităților sociale și de viață:** Prin activități outdoor, elevii învață să lucreze în echipă, să dezvolte abilități de comunicare și să ia decizii în situații practice și uneori provocatoare.
- **Școli în natură (Friluftsliv):** Conceptul de „Friluftsliv" (viața în aer liber) este profund înrădăcinat în cultura daneză. Multe școli adoptă acest principiu, organizând regulat excursii și activități în medii naturale.
- **Conștientizare ecologică**: Educația outdoor pune un accent mare pe conștientizarea și respectul față de mediu, încurajând elevii să înțeleagă și să aprecieze lumea naturală.
- **Învățare experențială și creativă:** Elevii sunt încurajați să exploreze, să pună întrebări și să învețe prin experiențe directe, favorizând astfel o învățare mai profundă și mai semnificativă.
- **Flexibilitate și adaptabilitate:** Profesorii danezi sunt flexibili și creativi în planificarea și implementarea activităților outdoor, adaptându-le la condițiile meteorologice și la interesele elevilor.
- **Sprijinul comunității și al părinților:** Educația outdoor este larg susținută de comunitate și părinți, fiind recunoscută ca o componentă esențială a educației copiilor.
- **Îngrijirea și siguranță:** Siguranța și bunăstarea elevilor sunt întotdeauna prioritare.

Educația outdoor este un aspect esențial și bine integrat în sistemul educațional. Această abordare susține dezvoltarea academică a elevilor, le oferă abilități valoroase de viață, îmbunătățindu-le conexiunea cu natura.

Sistemul de educație outdoor din Germania

Sistemul de educație outdoor din Germania este cunoscut pentru abordările sale inovatoare și eficiente, care pun accent pe conectarea copiilor cu natura și pe învățarea experiențială.

Aspecte cheie ale acestui sistem:

Waldkindergartens (Grădinițe în Pădure): Germania este renumită pentru „Waldkindergartens", un tip de grădiniță unde copiii petrec majoritatea zilei în aer liber, în păduri sau alte medii naturale. Aceste grădinițe promovează jocul liber, explorarea naturii și dezvoltarea abilităților de viață prin experiențe directe cu mediul înconjurător.

- **Educație bazată pe natură și mediu:** Școlile din Germania încorporează adesea activități outdoor și proiecte de educație de mediu în curriculumul lor. Acestea pot include excursii în natură, proiecte de grădinărit și lecții care se concentrează pe sustenabilitate și conștientizarea de mediu.
- **Schulwandertage (Zile de drumeție școlară):** Multe școli germane organizează regulat zile de drumeție sau excursii, unde elevii explorează zone naturale din apropiere. Aceste excursii sunt văzute ca oportunități valoroase de învățare și de consolidare a comunității școlare.
- **Activități sportive și aventură:** Educația fizică în Germania include adesea activități outdoor, cum ar fi alpinismul, ciclismul, canoeingul și schiul, încurajând un stil de viață activ și sănătos.
- **Proiecte de angajament comunitar:** Elevii sunt adesea implicați în proiecte care îi conectează cu comunitatea lor, cum ar fi plantarea de arbori, curățarea mediului înconjurător și proiecte de conservare.
- **Parteneriate cu organizații de mediu:** Școlile colaborează adesea cu organizații de mediu locale și naționale pentru a oferi elevilor experiențe educaționale outdoor bogate și variate.
- **Rolul educatorilor:** Profesorii joacă un rol crucial în a ghida și facilita experiențele outdoor, fiind pregătiți să sprijine învățarea experiențială și să asigure siguranța copiilor în toate activitățile.
- **Adaptabilitate și flexibilitate:** Programul educației outdoor este adesea flexibil, permițând adaptarea la diferite condiții meteorologice și nevoi ale elevilor.

În concluzie, sistemul de educație outdoor din Germania este recunoscut pentru abordarea sa holistică, care nu doar îmbunătățește cunoștințele și abilitățile practice ale elevilor, dar îi și conectează profund cu natura și le dezvoltă conștientizarea ecologică și responsabilitatea socială. Această abordare reprezintă un model valoros pentru integrarea educației outdoor în sistemele educaționale din întreaga lume.

Sistemul de educație outdoor din Franța

Sistemul de educație outdoor din Franța prezintă câteva caracteristici distinctive care subliniază importanța învățării experiențiale și a conexiunii cu natura:

- **Classe Verte (Clasa verde):** Se organizează excursii școlare de mai multe zile, unde elevii petrec timp în medii naturale sau rurale, participând la o varietate de activități educaționale legate de mediu, științe, istorie și artă.
- **Învățare bazată pe natură:** Școlile din Franța promovează excursii și activități în natură, cum ar fi drumețiile, observarea faunei sălbatice și studiul ecosistemelor locale. Aceste experiențe sunt folosite pentru a îmbogăți înțelegerea elevilor în domeniul științelor și cunoașterea mediului.
- **Activități sportive și aventură:** Educația outdoor include și activități fizice, precum alpinismul, canotajul și ciclismul, care sunt folosite pentru a promova sănătatea și bunăstarea fizică a elevilor.
- **Programe de educație ecologică:** Multe școli au programe specifice pentru educația ecologică, încurajând elevii să învețe despre protecția mediului, sustenabilitate și practici ecologice.
- **Parteneriate cu parcuri și rezervații naturale:** Școlile colaborează adesea cu parcuri naționale și rezervații naturale pentru a oferi elevilor experiențe educative practice în medii controlate și sigure.
- **Rolul profesorilor:** Profesorii sunt esențiali în facilitarea și ghidarea experiențelor outdoor, adesea necesitând competențe suplimentare și pregătire pentru a conduce astfel de activități.
- **Flexibilitate și adaptabilitate:** Programele de educație outdoor sunt adesea adaptate pentru a se potrivi cu diferite grupe de vârstă și nevoi educaționale, asigurându-se că sunt relevante și accesibile pentru toți elevii.
- **Implicarea părinților și a comunității:** Educația outdoor este adesea sprijinită și îmbogățită prin implicarea părinților și a comunității, ceea ce ajută la crearea unei experiențe de învățare mai cuprinzătoare și variate.

În concluzie, sistemul de educație outdoor din Franța pune un accent deosebit pe învățarea în și despre natură, încurajând o abordare holistică a educației care include dezvoltarea fizică, emoțională, socială și cognitivă a elevilor.

Această abordare reflectă o apreciere profundă pentru natură și mediul înconjurător, subliniind importanța educației ecologice în formarea tinerilor conștienți și responsabili.

Sistemul de educație outdoor din Italia

Sistemul de educație outdoor din Italia prezintă unele caracteristici unice, reflectând valorile culturale și educaționale ale țării.

Principalele aspecte ale educației outdoor:

- **Educazione Ambientale** (Educație pentru mediu): Italia pune un accent puternic pe educația de mediu. Multe școli integrează în curriculum lecții despre sustenabilitate, protecția mediului și importanța biodiversității.
- **Excursii și vizite didactice:** Școlile organizează frecvent excursii și vizite didactice în parcuri naturale, rezervații și alte locații relevante din punct de vedere ecologic, pentru a oferi elevilor experiențe practice și directe legate de natură.
- **Grădini de legume:** Programele de grădinărit sunt destul de populare în școlile italiene. Elevii sunt implicați în cultivarea plantelor și legumelor, învățând despre procesele naturale și importanța alimentației sănătoase.
- **Sporturi outdoor și activități fizice:** Educația fizică în Italia adesea include activități outdoor, cum ar fi drumeții, alpinism, canotaj și schi, în special în regiunile montane.
- **Legătura cu patrimoniul cultural și istoric:** Educația outdoor în Italia este adesea legată de explorarea și aprecierea bogatului patrimoniu cultural și istoric al țării. Excursiile includ vizite la situri istorice, muzee în aer liber și locuri de importanță arheologică.
- **Învățare experiențială și creativă:** Sistemul educațional italian încurajează învățarea experiențială și creativă prin activități outdoor, promovând astfel gândirea critică și rezolvarea problemelor în contexte reale.
- **Parteneriate cu organizații de mediu și comunitate:** Școlile adesea colaborează cu organizații de mediu locale și comunități pentru a oferi programe educaționale outdoor, îmbunătățind astfel calitatea și diversitatea experiențelor de învățare.
- **Rolul profesorului:** Profesorii sunt văzuți ca ghizi și facilitatori ai experienței de învățare outdoor, oferind sprijin și direcție, dar și încurajând autonomia și explorarea independentă a elevilor.
- **Flexibilitate și adaptabilitate:** Programele de educație outdoor sunt adesea adaptabile, fiind modificate pentru a se potrivi cu diferite condiții meteorologice, grupuri de vârstă și obiective educaționale.

În concluzie, educația outdoor în Italia este un mix echilibrat între educația de mediu, explorarea patrimoniului cultural și istoric, activități fizice și implicare comunitară. Acest sistem subliniază importanța unei educații holistice, care încurajează elevii să învețe și să se dezvolte într-un mediu natural și cultural bogat.

Sistemul de educație outdoor din Spania

Sistemul de educație outdoor din Spania prezintă anumite caracteristici specifice, care reflectă climatul favorabil al țării și o orientare culturală către activități în aer liber.

Principalele aspecte ale acestui sistem:

- **Importanța educației fizice:** Educația fizică în Spania pune un accent deosebit pe activități outdoor. Sporturile precum fotbalul, baschetul, alergarea și drumețiile sunt integrate frecvent în curriculumul școlar.
- **Activități în natură:** Datorită diversității geografice și climatului favorabil, școlile din Spania profită de peisajele naturale pentru organizarea de excursii, vizite educaționale și activități în aer liber, cum ar fi explorarea pădurilor, a parcurilor naționale și a coastelor.
- **Excursii școlare și tabere**: Sunt populare excursiile și taberele școlare, care oferă elevilor oportunități de a învăța într-un mediu diferit de cel al sălii de clasă tradiționale. Aceste experiențe sunt valorificate pentru dezvoltarea abilităților sociale și personale.
- **Proiecte de educație pentru mediu:** Multe școli promovează conștientizarea ecologică și sustenabilitatea prin programe de educație pentru mediu. Acestea pot include grădinărit, reciclare și proiecte de conservare.
- **Dezvoltarea abilităților de viață:** Educația outdoor în Spania este văzută și ca un mijloc de a dezvolta abilități practice și de viață. Elevii învață despre responsabilitate, lucrul în echipă și rezolvarea problemelor în contexte reale.
- **Parteneriate cu organizații locale și regionale:** Școlile colaborează cu parcuri naturale, organizații de mediu și alte entități locale pentru a oferi experiențe outdoor autentice și educative.
- **Rolul profesorului:** Profesorii sunt văzuți ca facilitatori ai învățării, încurajând elevii să exploreze și să descopere, oferindu-le în același timp îndrumare și sprijin.
- **Flexibilitate și adaptabilitate:** Programul educației outdoor este adesea adaptabil, permițând modificări în funcție de condițiile meteorologice și de interesele elevilor.
- **Importanța bunăstării fizice și mentale:** Activitățile outdoor sunt văzute nu doar ca o modalitate de a dezvolta abilități fizice, dar și ca un mijloc de îmbunătățire a sănătății mentale și a stării de bine a elevilor.

În concluzie, sistemul de educație outdoor din Spania este caracterizat printr-un amestec de activități fizice, proiecte de mediu și experiențe care promovează dezvoltarea personală și socială a elevilor. Acest sistem valorifică avantajele peisajului natural și cultural spaniol, oferind un cadru educațional diversificat și îmbogățit.

Educația experiențială în Suedia și țările nordice

Educația experiențială este o abordare educațională care se concentrează pe învățarea prin intermediul experiențelor directe și practice, în loc de predarea pasivă sau teoretică.

Aceasta implică implicarea activă a elevilor în activități concrete, care le permit să exploreze, să descopere și să înțeleagă subiectele într-un mod profund și personal.

- **Experiențe practice:** Educația experiențială se bazează pe activități și experiențe practice, experimente de laborator, excursii în natură, stagii de lucru, voluntariat și simulări.
- **Învățare activă:** Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare și sunt responsabili de propria lor învățare. Ei sunt încurajați să descopere, să întrebe și să exploreze pe cont propriu.
- **Reflectare și analiză:** După experiențe, elevii sunt încurajați să reflecte și să analizeze ceea ce au învățat. Această etapă de reflecție le permite să-și consolideze cunoștințele și să le aplice în contexte diferite.
- **Învățare contextuală:** Educația experiențială oferă oportunitatea de a învăța într-un context real sau aproape de realitate. Acest lucru permite elevilor să vadă legătura între teorie și practică.
- **Dezvoltarea abilităților practice:** Pe lângă cunoștințe academice, educația experiențială se concentrează și pe dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi rezolvarea problemelor, luarea deciziilor, comunicarea și colaborarea.
- **Conexiunea cu mediul și societatea:** Educația experiențială poate implica activități care promovează o mai bună înțelegere a mediului înconjurător și a problemelor sociale. Elevii pot participa la proiecte de conservare, acțiuni caritabile sau cercetări de mediu.
- **Personalizare și individualizare:** Această abordare educațională permite personalizarea învățării în funcție de interesele și nevoile individuale ale elevilor. Fiecare student poate alege experiențe care să se potrivească cu obiectivele lor de învățare.
- **Motivație crescută:** Educația experiențială poate crește motivația pentru învățare și poate îmbunătăți înțelegerea și retenția informațiilor.

Educația experiențială poate fi aplicată într-o varietate de domenii educaționale. Această abordare educațională este recunoscută pentru capacitatea sa de a dezvolta înțelegerea profundă și abilitățile practice, precum și pentru pregătirea elevilor pentru succes în lumea reală.

Metoda proiectelor tematice (Finlanda)

Metoda proiectelor tematice este o abordare educațională care se concentrează pe învățarea prin intermediul proiectelor sau temelor specifice, care pot acoperi o gamă variată de subiecte și discipline; promovează înțelegerea profundă a materiei, dezvoltarea abilităților de cercetare, rezolvarea problemelor și colaborarea între elevi.

Aspecte cheie ale metodei proiectelor tematice:

- **Selectarea temei sau a proiectului:** Elevii și/sau profesorii aleg o temă sau un proiect care să fie relevante și interesante pentru grupul lor. Aceasta poate acoperi o varietate de subiecte, de la științe și matematică până la literatură, istorie, artă sau probleme sociale.
- **Cercetarea și planificarea:** Elevii sunt încurajați să cerceteze subiectul în profunzime, să identifice surse de informații relevante și să dezvolte un plan de lucru, implică dezvoltarea abilităților de cercetare și de organizare.
- **Lucrul în echipă:** Proiectele tematice pot fi realizate individual sau în echipe, ceea ce promovează colaborarea și abilitățile de comunicare. Elevii învață să lucreze împreună pentru a atinge obiectivele proiectului.
- **Prezentarea și comunicarea rezultatelor:** Elevii își prezintă rezultatele în fața colegilor sau a unui public. Acest lucru dezvoltă abilitățile de comunicare și de prezentare.
- **Evaluarea:** Elevii sunt evaluați pe baza rezultatelor proiectului, dar și pe baza procesului de lucru și a implicării lor în învățare. Evaluarea include autoevaluare, evaluarea colegilor și profesorilor.
- **Flexibilitate și individualizare:** Metoda proiectelor tematice permite personalizarea învățării în funcție de interesele și nevoile individuale ale elevilor. Aceștia pot alege proiecte care să se potrivească cu pasiunile lor și să exploreze subiecte care îi interesează în mod special.
- **Învățare interdisciplinară:** Deoarece proiectele pot acoperi mai multe domenii sau discipline, elevii au oportunitatea de a învăța într-un mod interdisciplinar, conectând cunoștințele și abilitățile din diferite domenii.
- **Dezvoltarea gândirii critice:** Cercetarea, analiza și sinteza informațiilor sunt elemente cheie ale metodei proiectelor tematice, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

Această metodă educațională oferă oportunități pentru elevi să exploreze subiecte în profunzime, să dezvolte abilități practice și să învețe cum să gestioneze proiectele pe termen lung. Îi pregătește pentru învățarea pe tot parcursul vieții și promovează înțelegerea profundă a subiectelor.

Metode și activități outdoor în România

În România, există diverse metode de predare outdoor.

Exemple de metode și activități de predare outdoor în România:

◊ **Excursii în natură**: Organizarea de excursii în păduri, parcuri naționale sau rezervații naturale pentru a învăța despre biodiversitate, ecologie și geologie.

◊ **Observarea și studiul naturii**: Elevii pot fi implicați în observarea plantelor, animalelor sălbatice și a fenomenelor naturale, învățând astfel despre biologie, ecologie și științe naturale.

◊ **Agronomie și grădinărit**: Activități practice în grădini școlare sau în sere pentru a învăța despre agricultură, plante, sol și ciclurile de creștere a plantelor.

◊ **Orientare în natură**: Predarea abilităților de orientare în natură și dezvoltarea cunoștințelor legate de hărți și busolă.

◊ **Tabere educaționale**: Organizarea de tabere în natură sau activități de tipul „școala în aer liber" pentru a oferi elevilor o experiență de învățare mai amplă într-un mediu natural.

◊ **Predarea istoriei și culturii locale**: Vizite la muzee în aer liber, situri arheologice și monumente istorice pentru a învăța despre istoria și cultura locală.

◊ **Artele în aer liber**: Desfășurarea activităților artistice, cum ar fi pictura, sculptura sau desenul în aer liber, pentru a stimula creativitatea.

◊ **Lecturi și discuții în aer liber**: Predarea literaturii sau a filosofiei în natură, unde elevii pot discuta despre operele literare sau subiectele filosofice într-un mediu inspirațional.

◊ **Studiul mediului înconjurător**: Elevii pot învăța despre impactul uman asupra mediului și despre soluții pentru protejarea acestuia prin intermediul activităților de predare outdoor.

◊ **Activități de echipă**: Jocuri și activități în aer liber care promovează colaborarea, comunicarea și dezvoltarea abilităților sociale.

Acestea sunt doar câteva exemple de metode de predare outdoor care pot fi aplicate în România. Predarea în aer liber oferă oportunități pentru a îmbina învățarea cu experiența directă în natură și promovează o înțelegere mai profundă a subiectelor abordate. Este important ca educatorii să planifice și să adapteze activitățile pentru a se potrivi cu nevoile și interesele specifice ale elevilor lor.

Beneficii ale activităților outdoor

Activitățile outdoor desfășurate în România oferă numeroase beneficii pentru elevi, studenți, profesori și pentru comunitatea educațională în general.

◊ **Conectarea cu natura**: România oferă un peisaj natural bogat și variat, de la munți la păduri, lacuri și râuri. Activitățile outdoor permit elevilor să se conecteze cu natura, să înțeleagă ecosistemele locale și să dezvolte o apreciere mai profundă pentru mediu.

◊ **Învățarea experiențială**: Prin participarea la activități outdoor, elevii au oportunitatea de a învăța prin intermediul experienței directe. Ei pot vedea, atinge și experimenta conceptele pe care le învață într-un mediu real, ceea ce facilitează înțelegerea mai profundă și aplicarea cunoștințelor.

◊ **Dezvoltarea abilităților practice**: Activitățile outdoor pot implica activități practice, precum gătitul în aer liber, construirea de adăposturi, orientarea în natură și multe altele. Aceste activități dezvoltă abilități practice esențiale.

◊ **Promovarea sănătății și bunăstării**: Petrecerea timpului în aer liber contribuie la promovarea sănătății fizice și mentale. Activitățile outdoor încurajează mișcarea, reduc sedentarismul și oferă oportunități de relaxare și destindere.

◊ **Dezvoltarea abilităților sociale**: Activitățile în aer liber pot implica colaborarea în echipă, comunicarea și rezolvarea problemelor în grup. Acestea dezvoltă abilitățile sociale și spiritul de echipă.

◊ **Motivație crescută**: Elevii sunt adesea mai motivați să participe la activități outdoor decât la activități tradiționale în sălile de clasă. Aceste activități pot stimula interesul pentru învățare și pot îmbunătăți prezența la școală.

◊ **Legătura cu comunitatea locală**: Activitățile outdoor pot implica interacțiuni cu comunitatea locală, inclusiv cu specialiști în domeniile relevante sau cu reprezentanți ai comunității, ajută la dezvoltarea unor conexiuni cu mediul înconjurător.

◊ **Învățarea pe tot parcursul vieții**: Activitățile outdoor promovează învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltă abilități de adaptare la diverse medii și situații.

◊ **Sensibilizarea la mediu**: Participarea la activități outdoor în natură poate contribui la dezvoltarea unei conștientizări și responsabilități mai mari față de protejarea mediului.

◊ **Oportunități de predare creativă**: Profesorii au abordări creative și inovatoare în predarea în aer liber, ceea ce poate face procesul de învățare mai captivant și mai plin de satisfacții.

De asemenea, programul național de educație nonformală „Școala altfel” și programul național „Săptămâna verde” oferă oportunități pentru învățarea nonformală, folosind și metode specifice educației outdoor.

Școala altfel este un program național al cărui scop este să contribuie la dezvoltarea competenței de învățare și a abilităților socio-emoționale în rândul copiilor preșcolari/elevilor.

„Școala altfel” este un program care se desfășoară la nivel național și are ca scop dezvoltarea atât a competențelor din curriculumul național, cât și a unor competențe complementare acestora, în funcție de prioritățile stabilite anual de Ministerul Educației, fiind centrat pe obiectivele de învățare la vârstă antepreșcolară, respectiv pe nevoile de învățare ale preșcolarilor și elevilor, identificate la nivelul unității de învățământ. Cadrele didactice au posibilitatea de a proiecta, testa și evalua abordări eficiente pentru dezvoltarea acestor competențe și abilități.

Programul național „Școala altfel” oferă un spațiu de experimentare în care atât cadrele didactice, cât și elevii sunt încurajați să își manifeste creativitatea și să îmbine într-un mod atractiv teoria cu aplicațiile ei din viața de zi cu zi, învățarea cu preocupările individuale într-un context favorabil dezvoltării socio-emoționale.

În perioada alocată Programului național „Școala altfel” (perioadă decisă anual prin ordin de ministru ce vizează structura anului școlar) pot fi facilitate activități educaționale având una sau mai multe dintre următoarele caracteristici:

a) transdisciplinaritate;

b) experiențiale/de învățare prin experiență;

c) proiectate în parteneriat cu elevi, părinți, instituții, organizații non-guvernamentale și/sau operatori economici;

d) inovatoare pentru contextul în care sunt derulate;

e) bazate pe constatările unor cercetări și bune practici recente din domeniul educațional.

Obiectivele și activitățile proiectate și derulate în cadrul Programului național „Școala altfel” vor răspunde intereselor copiilor preșcolari/elevilor și vor reflecta preocuparea cadrelor didactice de a identifica soluții la provocările întâmpinate în facilitarea dezvoltării competenței de învățare și a abilităților socio-emoționale.

Săptămâna verde

Programul „Săptămâna verde” este un program național, în acord cu prevederile raportului „Educația privind schimbările climatice și mediul în școli sustenabile”, elaborat de către grupul de lucru de la nivelul Administrației Prezidențiale, ale Strategiei naționale privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030, aprobată prin HG nr.59/2023 și ale Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată prin HG nr. 877/2018.

În cadrul Programului „Săptămâna verde” se realizează activități educaționale care contribuie la prevenirea schimbărilor climatice și la protejarea mediului. Programul contribuie la dezvoltarea competențelor antepreșcolarilor/preșcolarilor/ elevilor de investigare inter-și transdisciplinară a realității înconjurătoare și formarea unor comportamente responsabile față de mediul înconjurător, prin dezvoltarea capacității acestora de a:

- înțelege și utiliza noțiuni elementare referitoare la mediu și la schimbările climatice pentru a conștientiza faptul că schimbările climatice sunt o problemă emergentă a omenirii, precum și a înțelege măsurile de combatere a acestora;
- înțelege legislația de mediu și rolul autorităților, instituțiilor, companiilor, organizațiilor nonguvernamentale și altor actori în combaterea schimbărilor climatice și protejarea mediului;
- înțelege schimbările climatice în context global, sistemic și în conexiune cu alte domenii/probleme/teme precum: exploatarea iresponsabilă a resurselor naturale, poluarea, risipa alimentară, managementul deșeurilor, consumul și producția sustenabile, biodiversitatea, pădurile și viața terestră, apele și viața acvatică, catastrofele naturale, energia verde, justiția socială;
- explora/investiga mediul înconjurător și a relaționa pozitiv cu mediul natural;
- lua decizii și de a acționa zi de zi ținând seama de impactul asupra planetei, adoptând un comportament de protejare și îmbunătățire a calității mediului, inclusiv de utilizare responsabilă a resurselor naturale;
- de adapta la fenomene meteo extreme și a răspunde la potențiale dezastre naturale;
- iniția și desfășura acțiuni civice individuale și/sau în echipă, de combatere a schimbărilor climatice și protecția mediului;
- participa, în viitor, la elaborarea de politici publice și la dezvoltarea de noi tehnologii care să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și protecția mediului.

1.4.3. Curriculum și educația outdoor

O varietate de materii școlare pot fi predate cu succes în sistem outdoor, iar predarea în aer liber poate aduce beneficii semnificative pentru învățare.

Exemple:

Științele naturii și biologia: Observarea și studierea florei și faunei locale, studierea ecosistemelor, ecologie, conservarea mediului, geologie, astronomie, meteorologie și multe altele pot fi predări eficient în aer liber.

Exemplu: „Cercetarea biodiversității într-o pădure sau rezervație naturală locală"

Obiective: Studierea biodiversității locale, înțelegerea ecosistemelor naturale, dezvoltarea abilităților de observare și cercetare.

Descriere:

a. **Alegerea locației**: Profesorul sau coordonatorul selectează o pădure locală sau o altă zonă naturală protejată în apropierea școlii pentru a desfășura activitatea.

b. **Echipe de cercetare**: Elevii sunt împărțiți în echipe mici, fiecare echipă având un adult responsabil.

c. **Instrucțiuni și echipamente**: Fiecare echipă primește instrucțiuni și echipamente necesare pentru cercetare, cum ar fi liste de verificare pentru identificarea speciilor, hărți ale zonei și unelte de observare precum lupă, binoclu sau aparate foto.

d. **Cercetarea biodiversității**: Elevii încep să exploreze zona și să înregistreze speciile pe care le observă. Ei pot să noteze numele speciilor, caracteristicile lor, locul și orice alte detalii.

e. **Identificarea speciilor**: După întoarcerea la școală sau în clasă, elevii pot folosi resurse precum cărți sau site-uri web pentru a identifica speciile pe care le-au observat și pentru a completa listele lor.

f. **Analiza datelor**: Elevii pot să analizeze datele colectate pentru a identifica modele, cum ar fi sezonul în care se găsesc specii sau distribuția speciilor în diferite părți ale zonei.

Prezentarea rezultatelor: Elevii pot prezenta rezultatele cercetării lor în fața clasei sau pot crea prezentări sau postere pentru a împărtăși descoperirile lor cu colegii și comunitatea.

Activitatea încurajează elevii să devină cercetători pentru o zi, să se conecteze cu mediul înconjurător și să învețe despre biodiversitatea locală, dezvoltă abilități de observare, de cercetare și de înregistrare a datelor, precum și aprecierea și conștientizarea mediului natural.

Geografie: Studiul terenului și a fenomenelor geografice locale, înțelegerea hărților și navigația pot fi facilitate în aer liber.

Descriere:

Activitatea: Organizarea unei excursii într-o zonă geografică din apropiere, cum ar fi un râu, un deal, o vale, sau chiar o zonă urbană, pentru a studia diferite aspecte geografice.

Pregătire: Elevii primesc fișe de lucru sau jurnale de teren unde vor nota observațiile lor. Acestea pot include întrebări specifice sau sarcini de observație legate de caracteristicile geografice, cum ar fi tipurile de sol, vegetația, formele de relief, utilizarea terenului etc.

Obiective educaționale:

Observarea directă: Elevii observă și analizează caracteristicile fizice și umane ale zonei studiate.

Colectarea datelor: observații directe, măsurători, fotografii.

Înțelegerea conceptelor geografice: Aplicarea conceptelor învățate în clasă într-un context real.

Desfășurare:

- Elevii sunt îndrumați să observe și să noteze diverse caracteristici ale zonei, cum ar fi tipurile de roci, formele de relief, tipurile de vegetație, impactul uman asupra mediului etc.
- Pot efectua măsurători simple, cum ar fi determinarea înălțimii unui deal folosind un clinometru sau observarea cursului unui râu.
- Elevii sunt încurajați să interacționeze cu locuitorii pentru a înțelege impactul geografiei asupra vieții lor de zi cu zi.

Reflectare și discuție:

- După terminarea activității, elevii se reunesc pentru a discuta și a compara observațiile lor.
- Profesorul le poate ghida să facă legături între observațiile de teren și conceptele teoretice studiate în clasă.
- Elevii pot crea prezentări, rapoarte cu datele colectate.

Beneficii:

Aplicare practică: Elevii aplică cunoștințele teoretice într-un mediu real, ceea ce sporește înțelegerea și retenția informațiilor.

Dezvoltarea abilităților de cercetare: Îmbunătățirea abilităților de observare, analiză și raportare.

Conexiunea cu mediul înconjurător: Încurajarea aprecierii și responsabilității față de mediul natural și construit.

Acest tip de exercițiu outdoor transformă învățarea geografiei într-o experiență practică și interactivă, permițând elevilor să perceapă conceptele geografice în lumea reală.

Istorie

Vizite la situri arheologice, monumente istorice sau reconstituiri istorice în aer liber pot ajuta elevii să înțeleagă mai bine trecutul și cultura lor. Activitățile outdoor pot aduce la viață lecțiile de istorie, făcându-le mai interactive și mai relevante pentru elevi.

Vânătoarea de comori istorice

Descriere:

Activitatea: Organizarea unei „vânători de comori" istorice într-o zonă cu importanță istorică din localitate sau în apropiere. Aceasta poate fi un centru istoric, un sit arheologic, un muzeu în aer liber sau chiar un parc cu monumente și statui.

Pregătire: Profesorul pregătește în prealabil o serie de indicii și întrebări legate de locații istorice specifice din zonă. Fiecare indiciu ar trebui să conducă elevii la următoarea locație și să includă o întrebare sau o provocare legată de locația respectivă.

Echipamente: Elevii pot primi hărți ale zonei, liste cu indicii și întrebări, și eventual dispozitive pentru înregistrarea descoperirilor (de exemplu, camere foto sau telefoane mobile).

O**biective educaționale:**

Explorarea istorică: Elevii învață despre evenimente, personaje și locuri istorice importante din zona respectivă.

Gândire critică și rezolvare de probleme: Analizarea indiciilor și găsirea locațiilor necesită gândire critică și abilități de rezolvare a problemelor.

Lucru în echipă: Activitatea poate fi realizată în grupuri mici, încurajând colaborarea și comunicarea.

Desfășurare:

◊ Elevii sunt împărțiți în echipe și li se oferă o serie de indicii.

◊ Fiecare locație are o întrebare specifică sau o provocare legată de istoria locului.

◊ Elevii documentează fiecare locație, fie prin scrierea răspunsurilor, fie prin fotografii.

◊ La finalul activității, toate echipele se reunesc pentru a discuta descoperirile și a împărtăși experiențele.

Reflectare și discuție:

După activitate, se poate organiza o sesiune de discuție unde elevii împărtășesc ce au învățat și reflectează asupra importanței locurilor vizitate. Profesorul poate aduce clarificări, extinde pe subiectele descoperite și face legături cu curriculumul de istorie.

Această activitate outdoor nu numai că face materia de istorie mai atractivă și mai memorabilă pentru elevi, dar le oferă și oportunitatea de a interacționa direct cu istoria locală și de a înțelege mai bine trecutul comunității lor.

Matematică

Soluționarea problemelor matematice și a exercițiilor de geometrie în aer liber poate face învățarea mai captivantă și mai interactivă.

Vânătoarea de comori matematice

Obiective: Dezvoltarea abilităților matematice, rezolvarea de probleme, colaborarea în echipă.

Descriere:

a. Pregătirea activității: Profesorul pregătește o serie de indicii sau „piste" matematice care duc la un „tezaur" ascuns în afara școlii, în curtea școlii sau într-un alt loc în aer liber sigur.

b. Formarea echipelor: Elevii sunt împărțiți în echipe mici, fiecare echipă având un adult responsabil (profesor sau părinte voluntar).

c. Rezolvarea indiciilor: Fiecare echipă primește prima pistă matematică, care poate fi o problemă sau o activitate matematică (de exemplu, „Găsiți un copac care are un diametru de cel puțin 50 de centimetri și măsurați-i circumferința"). Elevii trebuie să rezolve problema și să găsească soluția corectă.

d. Următoarea pistă: Odată ce au rezolvat prima pistă și au găsit „tezaurul" (poate fi o cutie cu recompense sau simplu satisfacția rezolvării problemei), ei primesc următoarea pistă, care îi va conduce la o altă locație în aer liber.

e. Continuarea vânătorii de comori: Procesul continuă cu rezolvarea succesivă a pistelor și găsirea tezaurului final.

Reuniunea de final:

Când toate echipele au găsit tezaurul final, se poate organiza o reuniune de final pentru a discuta rezolvările, a împărtăși experiențele și a recunoaște echipa câștigătoare.

Această activitate stimulantă implică elevii în rezolvarea de probleme matematice într-un mediu în aer liber, îi încurajează să colaboreze și să lucreze în echipă și oferă o experiență educativă distractivă și memorabilă.

Poate fi adaptată pentru a se potrivi nivelului de vârstă și abilităților matematice ale elevilor.

Educație artistică

Desenul, pictura, fotografia pot fi realizate în aer liber, când elevii se pot inspira din mediul înconjurător.

Atelier de artă în natură

Descriere:

Activitatea: Organizarea unei sesiuni de artă într-un spațiu natural, cum ar fi un parc, o grădină sau pe malul unui râu. Elevii sunt încurajați să creeze opere de artă inspirate direct de peisajul și elementele naturale din jur.
Materiale necesare: Hârtie de desen sau pânze, creioane, cretă, acuarele, pensule și alte materiale de pictură. Opțional, aparate foto sau tablete pentru fotografie.

Obiective educaționale:

Dezvoltarea sbilităților de observație: Elevii observă idetaliile mediului înconjurător și le folosesc ca inspirație pentru creațiile lor.

Exprimarea creativă: Încurajarea libertății de exprimare artistică și experimentarea cu diferite tehnici și materiale.

Aprecierea naturii: Promovarea aprecierii diversității naturale.
Desfășurare:

◊ Elevii explorează spațiul natural și aleg un loc sau element care îi inspiră.

◊ Ei își creează lucrările de artă folosind materialele disponibile, reprezentând peisajul, plantele, animalele sau alte elemente ale naturii.

◊ Pot face și fotografii, care ulterior pot fi folosite ca referințe pentru lucrările lor de artă.
◊ Reflectare și discuție:

◊ După sesiunea de artă, elevii împărtășesc lucrările lor cu grupul și discută despre procesul lor creativ.

◊ Profesorul poate discuta despre tehnici artistice, stiluri și artiști care s-au inspirat din natură.
Beneficii:

Creativitate și inovație: Activitatea stimulează gândirea creativă și inovația.

Conexiunea emoțională: Elevii pot dezvolta o legătură emoțională cu natura și mediul înconjurător.

Diversitatea lucrărilor: Diferite perspective și interpretări ale mediului natural conduc la o gamă largă de lucrări artistice.

Această activitate outdoor în cadrul Educației artistice oferă oportunitatea de a combina aprecierea artistică cu observația naturii, încurajând elevii să exploreze și să se exprime în moduri noi și creative.

Literatură și limba română

Organizarea de lecturi în aer liber, studierea operei literare sau a poeziilor în natură poate contribui la înțelegerea mai profundă a textelor. O activitate outdoor stimulativă și educativă ar putea fi **„Poezia în natură"**.

Descriere:

Activitatea: Elevii participă la o sesiune de scriere creativă într-un spațiu natural, cum ar fi un parc, o pădure sau pe malul unui lac. Sunt încurajați să scrie poezii sau scurte povești inspirate de mediul înconjurător.
Materiale necesare: Caiete, foi de hârtie, pixuri sau creioane, dispozitive pentru înregistrarea audio sau video a poeziilor.

Obiective educaționale:

Dezvoltarea abilităților de scriere creativă: Elevii își folosesc imaginația și abilitățile lingvistice pentru a crea texte literare inspirate de natură.

Observația și descrierea: Încurajarea observației atente și descrierii peisajului, sunetelor, culorilor și senzațiilor.

Exprimarea emoțiilor: Utilizarea naturii ca sursă de inspirație pentru exprimarea emoțiilor și gândurilor.
Desfășurare:

◊ Elevii explorează spațiul natural și aleg un element sau un peisaj care îi inspiră.

◊ Fiecare elev scrie o poezie sau o povestire scurtă, folosindu-și observațiile și emoțiile ca punct de plecare.

◊ Elevii pot recita sau citi creațiile lor în mediul natural.
Reflectare și discuție:

◊ La sfârșitul activității, elevii pot împărtăși și discuta lucrările lor, subliniind modul în care natura i-a inspirat.

◊ Profesorul poate discuta despre diferite tehnici poetice sau narative folosite și poate face conexiuni cu autori români care s-au inspirat din natură.
Beneficii:

- **Creativitate și imaginație**: Activitatea încurajează gândirea creativă și utilizarea imaginației.

- **Conexiunea cu literatura și natura**: Elevii învață să aprecieze literatura în contextul frumuseților naturale.

Dezvoltarea abilităților de comunicare: Îmbunătățirea abilităților de exprimare scrisă și orală.

Această activitate outdoor pentru Limba și literatura română oferă elevilor oportunitatea de a explora și de a se exprima în moduri noi, îmbinând frumusețea limbii cu cea a naturii.

Educație pentru mediu

Predarea și sensibilizarea cu privire la problemele de mediu, cum ar fi conservarea, reciclarea, protejarea faunei și florei, poate fi eficientă în aer liber. O activitate outdoor ar putea fi **Explorarea și conservarea habitatelor locale**.

Descriere:

Activitatea: Elevii participă la o excursie într-un habitat local, cum ar fi o pădure, o zonă umedă pentru a învăța despre ecosistem.

Materiale necesare: Echipament pentru observare (binocluri, lupe), caiete pentru notițe, camere foto, saci pentru colectarea deșeurilor, mănuși, unelte de grădinărit dacă este necesar.

Obiective educaționale:

Conștientizarea ecologică: Elevii învață despre speciile locale de plante și animale, despre importanța conservării habitatelor.

Responsabilitatea față de mediu: Participarea la activități de conservare cum ar fi curățarea deșeurilor sau plantarea de plante native.

Observație științifică: Învățarea cum să observe și să înregistreze informații despre mediul natural.

Desfășurare:

◊ Elevii explorează habitatul sub îndrumarea unui profesor sau a unui expert în mediu, observând plantele, animalele și alte caracteristici ale ecosistemului.

◊ Se implică în activități de conservare, cum ar fi curățarea habitatului de gunoaie, plantarea de vegetație nativă sau participarea la proiecte de monitorizare a faunei sălbatice.

◊ Notează observațiile și discută despre modul în care activitățile umane influențează habitatul.

Reflectare și discuție:

◊ Elevii se reunesc pentru a discuta despre ceea ce au învățat și pentru a reflecta asupra importanței acțiunilor lor.

◊ Profesorul facilitează o discuție despre importanța conservării mediului, despre contribuția elevilor la protejarea naturii.

Beneficii:

- **Implicare activă în conservare**: Elevii nu doar învață despre mediu, ci participă activ la protejarea acestuia.
- **Dezvoltarea conștientizării ecologice**: Înțelegerea relației dintre oameni și natură și a impactului acțiunilor umane.
- **Stimularea curiozității științifice**: Încurajarea curiozității și a interesului pentru științele naturii.

Această activitate oferă o experiență de învățare valoroasă pentru elevi, combinând înțelegerea teoretică a problemelor de mediu cu acțiuni practice de conservare și protecție a naturii.

Educație fizică și sport

Activitățile sportive, cum ar fi fotbal, baschet, alergare, drumeții, escaladă, ciclism și multe altele pot fi desfășurate în aer liber pentru promova sănătatea fizică și abilitățile sportive.

Un exemplu eficient și distractiv de exercițiu outdoor pentru Educația fizică și sport ar putea fi **„Parcursul cu obstacole"**.

Descriere:

Obiective educaționale:

- **Dezvoltarea abilităților fizice**: Îmbunătățirea coordonării, echilibrului, agilității și forței.
- **Încurajarea lucrului în echipă**: Elevii pot fi împărțiți în echipe, fiecare membru contribuind la succesul echipei.

A**ctivitatea**: Crearea unui parcurs cu obstacole într-un spațiu outdoor, cum ar fi curtea școlii sau un parc local. Parcursul poate include o varietate de obstacole și provocări fizice.

Componente ale parcursului:

- **Obstacole de echilibru**: Bârne pe care elevii trebuie să meargă, menținându-și echilibrul.
- **Obstacole de cățărare**: Structuri sau rețele pe care elevii trebuie să le urce și să le traverseze.
- **Obstacole de săritură**: Conuri sau bariere peste care elevii trebuie să sară.
- **Obstacole de târâre**: Zone unde elevii trebuie să se târască pe sub o plasă sau între obstacole joase.
- **Sprinturi**: Distanțe scurte de alergare între diferite obstacole.

Promovarea sănătății și fitnessului

Activitatea este proiectată pentru a fi dinamică și antrenantă, stimulând fitnessul general.

Desfășurare:

- Elevii sunt împărțiți în grupuri mici sau pot participa individual, în funcție de obiectivele activității.
- Fiecare participant sau echipă pornește pe parcurs, trecând prin fiecare obstacol și completând provocările.
- Profesorul și asistenții asigură supravegherea și siguranța pe parcursul întregii activități.
- Reflectare și discuție:
- La sfârșitul activității, se discută despre experiența parcursului, subliniindu-se importanța fitnessului fizic și a perseverenței.
- Elevii pot fi încurajați să împărtășească ce le-a plăcut cel mai mult și ce au găsit provocator.

Beneficii:

- **Angajamentul elevilor**: Un parcurs cu obstacole este adesea perceput ca fiind distractiv și interesant, crescând nivelul de angajament al elevilor.
- **Diversitatea abilităților**: Exercițiul oferă o varietate de provocări fizice, adresându-se unei game largi de abilități și niveluri de fitness.
- **Învățare prin experiență**: Elevii învață despre importanța perseverenței și a încercării, chiar și atunci când se confruntă cu obstacole dificile.

Acest tip de exercițiu outdoor este nu doar benefic pentru dezvoltarea fizică a elevilor, dar și pentru creșterea încrederii în sine și pentru încurajarea unui spirit de echipă.

Limbi străine

Conversații și exerciții de limbi străine pot fi efectuate în aer liber pentru a crea un mediu mai autentic pentru învățare. Pentru conținuturile de limbi străine, o activitate outdoor care să fie atât instructivă, cât și distractivă ar putea fi un **„Raliu lingvistic cultural"**. Această activitate combină învățarea limbii cu explorarea elementelor culturale asociate.

Descriere:

Activitatea: Organizarea unui raliu sau vânătoare de comori într-un spațiu outdoor, unde elevii trebuie să rezolve sarcini și ghicitori în limba străină studiată.
Materiale necesare: Fișe cu sarcini, ghicitori și indicii scrise în limba străină. Harta locației, dacă este necesar. Dispozitive pentru fotografiere sau înregistrare, dacă sarcinile includ astfel de activități.
Obiective educaționale:
Exersarea limbii: Elevii utilizează și practică limba străină într-un context real și interactiv.

Explorarea elementelor culturale: Familiarizarea cu aspecte ale culturii asociate limbii studiate prin activități și ghicitori.

Lucru în echipă și comunicare: Elevii lucrează în echipe, comunicând în limba străină pentru a rezolva sarcinile.
Desfășurare:
◊ Elevii sunt împărțiți în echipe și primesc sarcini sau ghicitori în limba străină.

◊ La fiecare punct de control, trebuie să rezolve o sarcină sau o ghicitoare, care poate implica dialoguri simple, găsirea de informații, sau realizarea de activități specifice culturii respective.

◊ Sarcinile pot include și interacțiuni cu vorbitori native.

◊ La sfârșitul raliului, echipele se reunesc și discută despre experiențele lor, folosind limba străină.

◊ Profesorul poate discuta despre aspectele culturale explorate și poate sublinia legăturile între limbă și cultura respectivă.
Beneficii:
Învățare prin experiență: Elevii experimentează utilizarea limbii în situații reale, îmbunătățind înțelegerea și retenția.

Conștientizarea culturală: Elevii dobândesc o mai bună înțelegere a culturii asociate limbii studiate.

Motivație și angajament: Abordarea ludică și interactivă crește motivarea și interesul elevilor față de învățarea limbii.

Activitatea outdoor oferă o abordare dinamică și practică a învățării limbilor străine, permițând elevilor să exploreze și să se angajeze cu elemente ale culturii într-un mod dinamic, atractiv.

Capitolul II: Proiectul Împreună învățăm altfel
EduALL - prezentare generală

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Maria Montessori

II.1. Învățăm altfel împreună - EduALL

Proiectul „**EduAll-Împreună învățăm altfel”,** cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020, **Axa Prioritară 6 „Educație și competențe**”, **Prioritatea de investiții 10.i - *Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar, secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale,*** Apel –*Educaţia nonformală în sistem outdoor*, a fost implementat în perioada **24 octombrie 2022-23 decembrie 2023** (14 luni), de către **Inspectoratul Școlar Județean Suceava** în calitate de Beneficiar, în parteneriat cu:

- **Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus**
- **Școala Gimnazială „Simion Florea Marian” Ilișești**
- **Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu**
- **Asociația Română de Literație, Iași.**

Pentru atingerea obiectivului major POCU, proiectul și-a propus organizarea și derularea de activități destinate atât formării profesionale a personalului didactic specializat, cât și dezvoltarea de programe inovative și atractive de educație nonformală în sistem outdoor.

În strînsă legătură cu obiectivele, activitățile propuse prin proiect au vizat menținerea elevilor în sistemul educațional, asigurând o educație de calitate, centrată pe nevoile reale ale elevilor și adaptată standardelor europene. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic și reducerea părăsirii timpurii a școlii reprezintă două dintre elementele fundamentale ale asigurării unei educații durabile și de înaltă calitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

27 ianuarie 2023

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

CONFERINȚĂ

Stimată Doamnă, Stimate Domn,

Inspectoratul Școlar Județean Suceava în calitate de Beneficiar, în parteneriat cu Liceul Tehnologic "Ion Nistor" Vicovu de Sus, Școala Gimnazială "Simion Florea Marian" Ilișești, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu și Asociația Romana de Literație Iași, vă invită Vineri 27 ianuarie 2023, la Conferința de lansare a proiectului „EduAll-Împreună **învățăm altfel!**", cod MySMIS **1534198**, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020, Axa Prioritară 6 „Educație și competențe", Apel -*Educația nonformală în sistem outdoor*.

Evenimentul se adresează echipei de implementare a proiectului (experți, formatori sau grup țintă), echipei manageriale, reprezentanților serviciilor educaționale, a colaboratorilor, autorităților publice, societății civile, mediului academic, precum și reprezentanților mass-media.

Conferința se va desfășura la Liceul Teoretic Filadelfia Suceava, Sala de **Festivități**, Strada Narciselor 5E, începand cu **ora** 14:00.

Proiectul își propune reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu prin măsuri integrate de prevenție, respectiv participarea unui număr de 324 de elevi la programe de educație nonformală în sistem outdoor și îmbunătățirea competențelor a *36 de cadre didactice/personal de sprijin* din 3 unități de învățământ din Regiunea Nord – Est, județul Suceava: Liceul Tehnologic "Ion Nistor" Vicovu de Sus, Școala Gimnazială "Simion Florea Marian" Ilișești, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu și Asociația Romana de Literație Iași.

Principalele rezultate estimate:

- 36 de cadre didactice și personal de sprijin instruiți și certificați în cadrul programului de perfecționare profesională *"Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!"*;
- 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) create în cadrul școlilor partenere;
- 324 de elevi participanți la programe de educație nonformală în sistem outdoor;
- 162 de elevi participanți la cluburi de *dezbateri "Democrația suntem noi, implică-te și tu!"*;

Suntem onorați să acceptați invitația noastră!

Prof. Lidia ACOSTOAIE – Manager proiect
Date de contact:
Tel: 0722627790;
e-mail: acostoaie.lidia@isj.sv.edu.ro

Inspectoratul Școlar Județean Suceava · Liceul Tehnologic Ion Nistor Vicovu de Sus · Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu · Școala Gimnazială Simion Florea Marian Ilișești · ARL Asociația Română de Literație

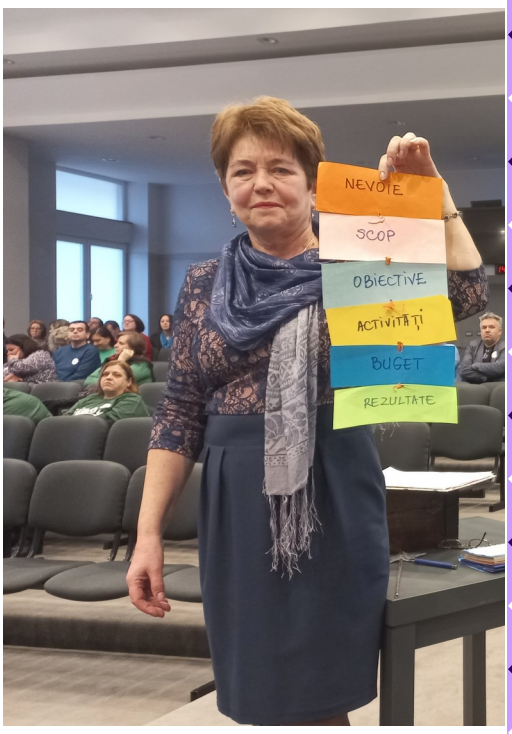

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

Vineri 27 ianuarie 2023, la Liceul Teoretic Filadelfia Suceava, Sala de Festivități, a fost lansat oficial proiectul „Edu**All-Împreună învăţăm altfel!”,** cod MySMIS 154198, de către Inspectoratul Școlar Județean Suceava în calitate de **Beneficiar,** în parteneriat cu Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu şi Asociația Română de Literație, Iași.

Scopul proiectului îl constituie reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu prin măsuri integrate de prevenție, respectiv participarea unui număr de 324 de elevi la programe de educație nonformală în sistem outdoor și îmbunătățirea competențelor a *36 de cadre didactice/personal de sprijin* din cele 3 unități de învățământ din județul Suceava.

Proiectul urmăreşte îmbunătăţirea competenţelor a 36 de cadre didactice din cele 3 unităţi de învăţământ partenere prin participarea acestora la un program de perfecţionare profesională, cu 15 credite, în domeniul organizarii şi furnizării educaţiei nonformale în sistem outdoor, în vederea promovării unor servicii educationale de calitate, centrate pe nevoile elevilor şi a unei şcoli incluzive. Cele 36 de cadre didactice după finalizarea programului de formare vor deveni traineri care vor desfăşura activiţăţi de educaţie nonformală în sistem outdoor cu 324 de elevi din grupul ţintă.

De asemenea, în vederea creşterii ratei de participare a elevilor în învăţământul primar şi secundar, proiectul prevede un set complex de măsuri integrate de prevenţie, prin organizarea de activitati educationale activ-participative, interactive, centrate pe nevoile elevilor din grupul ţintă.

*(Selecție din comunicatul de presă al I.Ș.J. Suceava, Conferința de lansare a proiectului „Edu**All-Împreună** **învăţăm altfel!”**, manager de proiect, Lidia Acostoaie)*

II.1. Învățăm altfel împreună - EduALL

II. 1.1. Obiectivul proiectului

Obiectivul general al proiectului îl constituie reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu prin măsuri integrate de prevenție, respectiv participarea unui număr de 324 de elevi la programe de educație nonformală în sistem outdoor și îmbunătățirea competentelor a 36 de cadre didactice/personal de sprijin din 3 unități de învățământ din Regiunea Nord – Est, judetul Suceava.

Unitățile de învățământ din proiectul „Învățăm altfel împreună - EduALL" sunt:

- **Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus**
- **Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești**
- **Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu.**

Proiectul a contribuit în mod direct la realizarea obiectivului specific al programului O.S. 6.3 si apelului prin furnizarea de programe de educație nonformală în sistem outdoor catre 324 de elevi din învățământul preuniversitar obligatoriu, clasele 0-X (ISCED 1-3), în special elevi din grupurile vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității rome, elevi din mediul rural, elevi cu dizabilități, elevi din comunitățile dezavantajate socio-economic. Pentru atingerea obiectivului specific O.S.6.6, proiectul urmărește îmbunătățirea competențelor a 36 de cadre didactice din cele 3 unități de învățământ partenere prin participarea acestora la un program de perfecționare profesională în domeniul organizării și furnizării educației nonformale în system outdoor, în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate, centrate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.

Măsurile vizate în vederea atingerii obiectivelor specific ale programului și apelului sunt concretizate în planul de activități al proiectului, respectiv 36 de cadre didactice au participat la cursul cu credite transferabile „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!", iar, după finalizarea programului de formare, au devenit traineri în derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din grupul țintă.

EduAll
Impreuna invatam altfel!

Cod SMIS 154198

Obiectivul general al proiectului il constituie reducerea si prevenirea abandonului scolar timpuriu prin masuri integrate de preventie, respectiv participarea unui numar de 324 de elevi la programe de educatie nonformala in sistem outdoor si imbunatatirea competentelor a 36 de cadre didactice /personal de sprijin din 3 unitati de invatamant din Regiunea Nord – Est, judet Suceava: Liceul Tehnologic "Ion Nistor" Vicovu De Sus, jud. Suceava; Scoala Gimnaziala „Simion Florea Marian" Ilisesti, jud. Suceava; Scoala Gimnaziala ,,Ciprian Porumbescu" Ciprian Porumbescu, jud. Suceava.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Componenta 1: Educatie nonformala in sistem outdoor-Regiuni mai putin dezvoltate
AP 6: Educatie si competente/ PI 10i/ OS 6.3 & OS 6.6

În vederea creșterii ratei de participare a elevilor învățământul primar și secundar, proiectul a aplicat un set complex de măsuri integrate de prevenție, prin organizarea de activități educaționale activități activ-participative, interactive, centrate pe nevoile a 324 de elevi din grupul țintă.

Dezvoltarea a 3 Centre Interactive de Educatie Outdoor (CIEO) în cadrul școlilor partenere au contribuit la sprijinirea derulării activităților în sistem outdoor, respectiv la îmbunătățirea frecvenței școlare și a rezultatelor academice a elevilor.

Prin toate aceste măsuri, proiectul a produs un efect pozitiv pe termen lung, a contribuit la reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu, promovarea accesului egal la educație și consolidarea, educarea și accesarea potențialului maxim profesional al cadrelor didactice și personalului de sprijin din școlile partenere și crearea unor premise nediscriminatorii, contribuind astfel la realizarea obiectivelor specifice al apelului. Aceste beneficii, odată obținute, vor stimula creșterea gradului de implicare în procesul educațional atât la nivelul cadrelor didactice, cât și la nivelul elevilor, conducand în definitiv la o reducere a abandonului școlar. Activitățile proiectului pornesc de la necesitățile persoanelor din grupul țintă și urmăresc să asigure accesul egal la o educație de calitate a elevilor.

De asemenea, în cadrul proiectului se urmărește îmbunătățirea profilului educațional, respectiv valorificarea la maxim a competențelor existente pentru a asigura creșterea calității vieții, ținând cont de contextul local actual și pornind de la situatiile si capabilitatile actuale ale acestor elevi si cadre didactice.

Obiectivul proiectului contribuie direct la obiectivul major POCU prin organizarea si derularea de activități destinate atat formării profesionale a personalului didactic specializat, cat si dezvoltarea de programe inovative și atractive de educație nonformală în sistem outdoor.

Activitățile propuse prin proiect conduc la menținerea elevilor în sistemul educațional și cresc nivelul de dezvoltare a capitalului uman, asigurând o educație de calitate, centrată pe nevoile reale ale elevilor și adaptată standardelor europene. Imbunătățirea competențelor personalului didactic și reducerea părăsirii timpurii a școlii reprezintă două dintre elementele fundamentale ale asigurării unei educații durabile și de înaltă calitate.

Obiectivele proiectului se încadrează în prioritățile strategice ale sistemului de educație și este în acord cu *Obiectivele strategice din Planul de actiune pentru educație 2019 – 2030 elaborat de Ministerul Educației,* astfel:

- ⇒ **OBS 2** prin organizarea unei campanii privind egalitatea de șanse în comunitate desfășurată în cadrul proiectului, care este orientată spre a promova egalitatea de șanse și incluziunea socială precum și prin activitățile de educație nonformale în sistem outdoor orientate către sănătate, educație și sport, toate acestea contribuind astfel la promovarea stării de bine în școli;
- ⇒ **OBS 3** prin activitățile inclusive pe care le organizează, prin campania de egalitate de șanse în comunitate și prin activitățile de educație pentru copii, asigurând astfel accesul copiilor la educație, inclusiv a celor cu risc de dezavantaj educațional, cu accent pe cei din mediul rural și de etnie romă;
- ⇒ **OBS 5** prin furnizarea către 36 de cadre didactice a unui program de perfecţionare în domeniul organizării și furnizării educației non-formale în sistem outdoor, cu credite transferabile;
- ⇒ **OBS 6** prin parteneriatul dezvoltat în cadrul proiectului, între ONGuri cu implicare locală și națională, pe probleme ce țin de educație și incluziune socială, precum și prin campania de egalitate de șanse organizată la nivel de comunitate.

Prioritățile și țintele incluse în proiectul „România Educată", contribuind astfel la scăderea ratei de abandon școlar, creșterea gradului de competențe ale cadrelor didactice, dezvoltarea de competente în rândul elevilor - măsurile regăsite la nivelul Strategiei Naționale privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în Romțnia prin intermediul măsurilor inovative de prevenire, intervenție cu impact semnificativ în ceea ce privește reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu pentru elevii din grupul țintă.

II. 1.2. Grupul țintă

Grupul țintă al proiectului este format 36 de cadre didactice și personal de sprijin și 324 de elevi din cadrul a 3 institutii de învățământ din rețeaua școlară națională, din Regiunea Nord-Est, județul Suceava, astfel:

* 36 de cadre didactice si personal de sprijin
* 20 persoane din Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus;
* 8 persoane din Școala Gimnazială ,,Simion Florea Marian" Ilișești;
* 8 persoane din Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu;
* 324 de elevi din învățământul preuniversitar obligatoriu, clasete 0-X (ISCED 1'3):
* aprox. 164 elevi din Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, (64 elevi din învățământul gimnazial; 100 elevi din învățământul primar);
* aprox. 80 elevi din Școala Gimnazială ,,Simion Florea Marian" Ilișești; (40 elevi din învățământul primar și 40 elevi din învățământ gimnazial);
* aprox. 80 elevi din Ciprian Porumbescu: (40 elevi din învățământul primar; 40 elevi din învățământul gimnazial).

În ceea ce privește GT - elevi, aceștia trebuie să îndeplinească cumulativ, minim urmatoarele condiții:

* Au domiciliul/locuiesc în regiunea de dezvoltare în care se implementează proiectul, respectiv Nord-Est, județul Suceava;
* Sunt înmatriculați în învățământul primar/gimnazial în una dintre școlile partenere.

II. 1.3. Activități

METODOLOGIE

EDU-ALL

A1.1. ManagementuI proiectului definește canalele de comunicare și instrumentete de management fotosite pentru imptementarea în condiții optime a proiectutui. Totodată, în cadrul acestei subactivități se urmărește realizarea unei Metodologii de implementare/ coordonare/ monitorizare și control, ce va avea capacitatea de a contribui la atingerea rezultatetor vizate și va asigura corectitudinea și calitatea intervențiilor raportate;
Al.2 Activități indirecte de suport pentru managerul de proiect vor contribui la realizarea obiectivelor și a indicatoritor asumați prin cererea de finanțare;
A2.1 Subactivitatea ce va contribui la selectarea și recrutarea cetor 36 de cadre didactice din scolile partenere în proiect, persoane ce urmează a participa la programul de perfecționare;
A 2.2.Perfecționarea profesională specializată acreditată a celor 36 de cadre didactice recrutate din învățământul preuniversitar, etapă în urma căreia acestea pot primi credite transferabite și pot deveni experți în cadrut proiectului prezent;
A3.1. Dezvoltarea a 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) în școlile țintă, în vederea derulării activităților educative în sistem outdoor, într-un spațiu stimutativ și creativ, centrat pe nevoile elevilor;
A3.2. Selectarea, recrutarea și menținerea legăturii cu grupul ținăa elevi (324) în vederea participării acestora la activitățile de tip outdoor;
A3.3. Organizarea și derularea programelor de educație non-formală în sistem outdoor destinat tuturor cetor 324 de elevi din grupul țintă, program prin intermediul căruia se urmărește instruirea, informarea și conștientizarea copiilor în ceea ce privește educația în sistem outdoor, dovedind că învățarea poate fi distractivă prin aplicarea metodetor nonformale;
A3.4. Organizarea de activități educaționale în sistem outdoor: 324 elevi participanți la workshop-uri de educație pentru ecologie și dezvoltare durabilă și la acțiuni de ecologizare; 162 elevi participanți la acțiuni de sănătate, igienă și nutriție;
A3.5. Organizarea de cluburi de dezbateri în sistem outdoor „Democrația suntem noi, imptică-te și tu!” pentru 162 elevi și acțiuni de promovare a educației incluzive pentru 162 elevi.

A1 - Managementul proiectului

A1.1. Managementul general al proiectului: planificarea, organizarea, evaluarea și controlul proiectului

Proiectul s-a conturat în condițiile unei simbioze puternice între abilitățile deținute de către cei 5 Parteneri în a realiza obiectivele proiectului și necesitatea acută de reducere a părăsirii timpurii a școlii și de îmbunătățire a competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar.

Principiul generator a fost întrepătrunderea know-how-ului obținut din implementarea unor proiecte similare și furnizarea de sprijin pentru obținerea rezultatelor estimate.

Managementul proiectului s-a desfășurat pe două niveluri:

- nivelul de management, căruia îi corespunde echipa de management
- nivelul operațional, căruia îi corespunde echipa de implementare.

Managerul de proiect a asigurat managementul general al proiectului, a stabilit strategia de lucru și a desemnat membrii echipei de implementare, a relaționat la nivel instituțional cu toți actorii implicați în proiect, a angajat resursele materiale, financiare și umane necesare implementării proiectului, a decis alocarea resurselor financiare împreună cu responsabilul financiar, a raportat modul de realizare a obiectivelor, a monitorizat activitățile pentru verificarea conformității cu obiectivele propuse (atingerea indicatorilor/rezultatelor previzionate) și prevederea/eliminarea abaterilor (managementul riscului) etc.

Pentru buna desfășurare a activităților prevăzute în proiect, pe lângă metodologia de implementare a proiectului prezentată în cererea de finanțare, pentru încadrarea în graficul de activități și în bugetul stabilit, s-a realizat un plan detaliat de implementare, monitorizare si control. S-a stabilit, de asemenea, metodologia de lucru si de colaborare cu Managerul de proiect și cu experții angajați în proiect.

Managementul proiectului este o activitate permanentă, recurentă, fiind realizată zilnic pe tot parcursul implementării/ execuției proiectului. Activitatea presupune: realizarea achizițiilor de produse și servicii, coordonarea generală și financiară a proiectului. Totodată, echipa de management a asigurat măsurile minime de informare și publicitate ale proiectului. Activitatea a cuprins operațiuni de management de proiect ce implică o coordonare generală proiectului, a fluxurilor de raportare tehnică și financiară, precum și monitorizare permanentă a stadiului implementării proiectului, în corelare cu planul de activități propus, în raportarea tehnică și financiară, în participarea la evaluările periodice ale implementării proiectului și la întâlnirile echipei de implementare etc.

A1.2. Activități indirecte de suport pentru managerul de proiect, informare și publicitate și alte activități administrative conexe

Această activitate a contribuit la realizarea obiectivelor proiectului în vederea obținerii tuturor rezultatelor previzionate în perioada celor 14 luni de implementare.

O componentă suport a activității de management o reprezintă managementul financiar al proiectului, ce constă în:

- Realizarea operațiunilor financiar-contabile curente;
- Planificarea lunară a resurselor financiare;
- Previzionarea cash-flow-ului proiectului;
- Întocmirea verificărilor financiar-contabile;
- Pregătirea documentației de natură financiar-contabilă aferentă cererilor de rambursare etc.

În cadrul A1.2 s-au realizat și aplicat proceduri de achiziție publică, activități juridice pentru funcționarea proiectului.

- Planificarea achizițiilor publice;
- Întocmirea referatelor de necesitate, notelor justificative, notelor privind valoarea estimată și a altor documente în conformitate cu procedurile legale de achiziții publice.

Monitorizarea și raportarea activităților:

- Monitorizarea lunară a progresului proiectului;
- Verificări ale departamentului de control financiar preventiv asupra cheltuielilor efectuate;
- Realizarea de rapoarte tehnice de implementare;
- Pregătirea și transmiterea cererilor de rambursare.

Rezultate:

R4: 1 antet al proiectului

R5: 1 comunicat de presaăpublicat la începutul proiectului

R6: 1 comunicat de presă publicat la finalizarea proiectului

R7: 1 set de materiale de informare și publicitate

R8: 1 Procedura de achiziție publică

R9: 6 Rapoarte tehnice de implementare

R10: 6 Cereri de rambursare

R11: 1 Raport de evaluare finală a activităților rezultatelor și indicatorilor

A2 - Organizarea unui program de perfecționare pentru un număr de 36 cadre didactice

A2.1. - Selectarea și recrutarea a 36 de cadre didactice în vederea înscrierii la programul de formare

În cadrul subactivității A2.1 s-au organizat 3 evenimente de informare a cadrelor didactice și personalului de sprijin din școlile partenere, privind importanța formării continue și adaptarea sistemului educațional nonformal la un sistem inovativ, activ, bazat pe cunoaștere, inovare, orientat spre experiența elevilor, respectiv transpunerea educației nonformale în sistem outdoor. Partenerul din proiect a organizat la nivelul celor 3 școli partenere, câte 1 eveniment de informare, cu participarea a aprox. 20 pers./eveniment, cadre didactice și personal de sprijin, titulari în școlile partenere.

În cadrul evenimentelor organizate, participanții au fost informați despre activitățile proiectului, importanța furnizării unei educații de calitate, importanța educației outdoor, formării continue, adaptarea și dezvoltarea competențelor.

Importanța formării continue a cadrelor didactice este dată de necesitatea reactualizării cunoștințelor și a competențelor profesionale, prevenirea efectelor evoluției tehnologice și necesitatea creșterii calității actului educațional din prespectiva adaptării la nevoile societății actuale.

Evenimentele au fost organizate pe 2 paliere, respectiv informarea și conștientizarea cadrelor didactice privind importanța formării profesionale pentru dezvoltarea carierei și promovarea activităților derulate prin proiect, în vederea selectării grupului țintă – cadre didactice.

Expertul organizare evenimente a furnizat informații privind beneficiile grupului țintă vizat, prin creșterea gradului de informare cu privire la importanța și beneficiile aduse de perfecționarea profesională specializată acreditată.

60 de cadre didactice din cadrul celor 3 școli partenere din judetul Suceava: Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus, Școala Gimnazială ,,Simion Florea Marian" Ilișești; Școala Gimnaziala Ciprian Porumbescu, au fost informate cu privire la programul de perfecționare profesională în domeniul organizării și furnizării educației nonformale în sistem outdoor, care s-au derulat în cadrul proiectului, condițiile de înscriere în proiect, specificul activităților proiectului, beneficiile și oportunitățile oferite grupului țintă, și mai ales, la importanța reducerii părăsirii timpurii a școlii, prin îmbunătățirea competențelor personalului didactic din școlile partenere.

A2 - Organizarea unui program de perfecționare pentru un număr de 36 cadre didactice

A2.2. Perfecționarea profesională specializată acreditata a resurselor umane pentru învățământul preuniversitar prin organizarea și derularea programului de formare „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!”

În cadrul subactivității A2.2 s-a organizat de către P4 programul de perfecționare profesională în domeniul organizării și furnizării educației nonformale în sistem outdoor, cu credite transferabile, respectiv cursul „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!”.

Grupul țintă – cadre didactice selectate au participat la un program de formare inovativ, centrat pe nevoile elevilor și ale școlii incluzive. A fost organizat un curs de formare acreditat pentru 36 de persoane din GT (2 grupe x aprox. 18 pers/grupa), durata 60 ore, 4h/zi.

Obiectivul principal al programului îl reprezintă îmbunătățirea abilităților cadrelor didactice și personalului de sprijin pentru implementarea activităților specifice educației outdoor.

Programul de formare continuă și de dezvoltare de competențe didactice, cu o durată de 60 de ore, 15 credite transferabile este structurat în 4 module de formare:

- M1. Outdoor education. Principii, strategii si activitati practice, durata 15 ore: Tema 1.Principiile educației outdoor; Tema 2. Strategii, metode și exemple de activități de învățare outdoor;
- M2. Dezvoltarea competențelor de literație și reducerea analfabetismului funcțional. Abordare în context nonformal, durata 15 ore: Tema 1. Lectura ca abilitate de viață; Tema 2 Dezvoltarea competențelor de literație științifică prin activități de tip outdoor;
- M3. Activități de educație STEAM, durata 15 ore: Tema 1. Principiile educației STEAM și activități nonformale specifice educației STEAM; Tema 2. Învățarea prin arta / teatru, componenta a educației STEAM; Tema 3. Tehnologia și robotica în învățare;
- M4. Educatie nonformală pentru comunitate, durata 15 ore: Tema 1. Educație pentru voluntariat; Tema 2. Educație ecologică; Tema 3. Educație pentru antreprenoriat social.

Rezultate:

R16: 1 curs „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!” organizat

R17: 36 de cadre didactice și personal de sprijin instruiți și certificați în cadrul programului de perfecționare profesională organizat

A3 - Organizarea unui program de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din școlile partenere

A3.1 - Dezvoltarea a 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) în școlile țintă

În cadrul fiecăreia dintre cele 3 școli partenere s-a dezvoltat câte un Centru Interactiv de Educație Outdoor (CIEO), o inițiativă inovatoare prin care se vor promova metode de educație outdoor și activități creative și educative, într-un spațiu stimulativ și creativ, centrat pe necesitățile elevilor. Principalul obiectiv al centrelor create prin proiect este susținerea derulării activităților educaționale în afara sălii de clasă, în sistem outdoor, pentru a încuraja creativitatea elevilor. Spațiile puse la dispoziție de către școlile partenere și amenjate prin proiect sunt utilizate atât de către GT – elevi, cât și de către alți elevi din unitățile de învățământ vizate, și reprezintă un element important de sustenabilitate, spațiile putând fi utilizate de către toți elevii din școli și după finalizarea proiectului.

Pentru promovarea metodelor de educație outdoor și a activităților creative si educative, pentru formarea agenților de schimbare, sustinerea dezvoltarii durabile, valorificarea individului in contextul diversitatii, armonizarea relațiilor umane fără deosebire de sex, etnie, religie sau apartenență, pentru modificarea ambientului clasei prin crearea unui mediu interactiv și implicarea activă a copiilor în învățare, pentru integrarea tehnologiilor digitale si a metodelor inovative în planul de învățământ, prin proiect s-au dezvoltat 3 Centre Interactive de Educatie Outdoor (CIEO), câte unul în fiecare școală parteneră: Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, Scoala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești si Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu.

Centrul reprezintă un spațiu controlat, securizat si familiar, în care se află o serie de stimuli vizuali, auditivi si tactili cu garantia că fiecare copilul trăiește o experiență utilă de învățare.

Educatia outdoor necesită utilizarea tuturor simțurilor și implică domeniile vieții psihice: cognitiv, afectiv, psiho-motor. Spațiile dezvoltate prin proiect vor deveni un ambient atrăgător pentru copii, un amestec de culori, sunete, texture, oferind diverse posibilități de a transpune educația nonformală.

In cadrul Centrelelor se vor amenaja spații puse la dispoziție de către cele 3 școli este amenajat special pentru facilitarea desfășurării activităților educaționale prin metode inovative de învățare în afara sălii de clasă. In cadrul Centrelor, activitățile se vor derula prin cercetare și observare, copiilor le vor fi oferite libertatea de mișcare, interrelaționare și învățare, participarea activă fiind elementul esențial al derulării activităților în sistem outdoor. Prin dotarea Centrelor cu echipamente sportive,dar și cu un ecran de proiecție și videoproiector, elevii vor putea urmări documentare, informațiile predate în sala de curs vor fi putea fi transpuse vizual, pentru o mai bună înțelegere.

A3.2. Activități de selecție, recrutare și comunicare cu grupul țintă elevi în vederea participării la activități de educație outdoor

În cadrul subactivității A3.2 s-a urmărit organizarea a 15 evenimente de informare a elevilor din școlile partenere (durata 2h/eveniment), privind importanța sistemului educațional, promovarea accesului egal la învățământul de calitate, precum și activitățile proiectului.

S-au organizat la nivelul celor 3 școli partenere, evenimente de informare pentru 450 de elevi, astfel: în cadrul Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, s-au organizat 7 evenimente cu aprox. 30 persoane/ eveniment; în Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești și Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu câte 4 evenimente/școală cu aprox. 30 persoane/ eveniment.

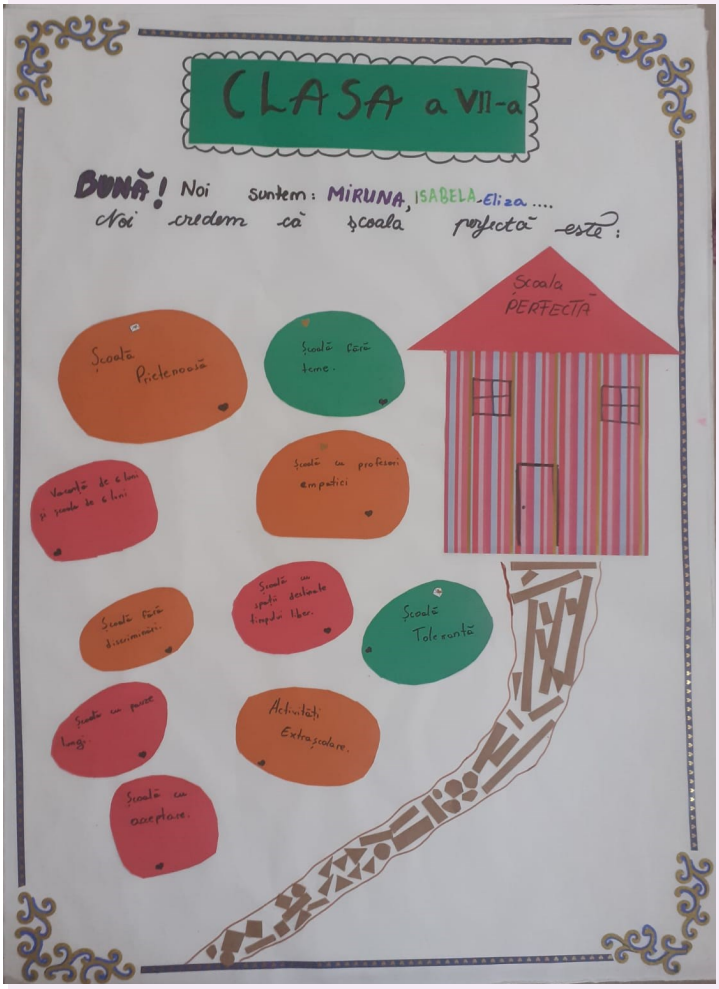

Unul dintre cele mai importante obiective ale evenimentelor este cel al asigurării dreptului fiecărei persoane la o educație publică gratuită și de calitate, accesibilă tuturor. În cadrul evenimentelor organizate, participanții au fost informați asupra activităților proiectului, importanței unei educații de calitate, precum și importanța transpunerii educației nonformale în sistem outdoor, prin transpunerea de exemple din cadrul orelor de clasă în sistem outdoor.

Evenimentele au avut scopul de a promova participarea echitabilă a elevilor în învățământul obligatoriu, nediscriminarea, în special a copiilor aparținând grupurilor vulnerabile și promovarea valorilor incluziunii sociale și școlare.

A3.3. Organizarea și derularea programelor de educație nonformală in sistem outdoor pentru 324 de elevi din grupul țintă

In cadrul subactivității A3.3 s-au organizat pentru 324 de elevi din grupul țintă activități pentru derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor.

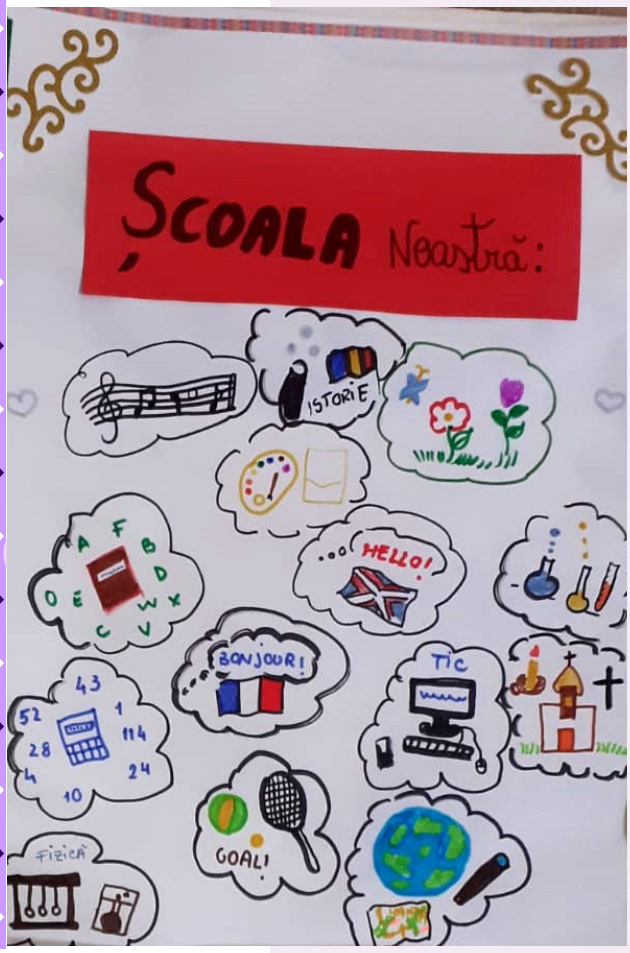

În cadrul școlilor partenere, GT – cadre didactice, după finalizarea programului de perfecționare, a fost implicat în derularea activităților destinate GT – elevi, prin transpunerea orelor de educație nonformală în ore de curs inovative, organizate în cadrul CIEO și în afara sălilor de clasă. Activitatea a propus o schimbare în modul de a învăța diferite materii, printr-o nouă abordare, urmărind ca principale obiective creșterea eficienței activităților de învățare și dezvoltarea competențelor de comunicare și studiu individual.

Perfecționarea profesională a GT – cadre didactice realizată prin intermediul A2.2, însușirea cunoștințelor în domeniul educației outdoor și participarea la activități practice derulate prin intermediul programului de formare urmat, certifică cele 36 de cadre didactice și personal de sprijin să susțină programe de educație nonformală în sistem outdoor, devenind astfel Traineri și participând la derularea activităților prevăzute prin proiect și destinate GT – elevi.

Activitatea a fost împărțită astfel:

- ◊ 20 traineri educație nonformală în sistem outdoor pentru 164 elevi - Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus
- ◊ 8 traineri educație nonformală în sistem outdoor pentru 80 elevi - Școala Gimnazială „S.Fl. Marian” Ilișești
- ◊ 8 traineri educație nonformală în sistem outdoor pentru 80 elevi - Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu.

Trainerii au folosit metode de învățare în sistem outdoor care au contribuit la stimularea capacității de învățare a elevilor, înțelegerea mai ușoară a conținuturilor școlare, înțelegerea și aprecierea de sine, dezvoltarea limbajului, dezvoltarea capacităților motrice, olfactive, auditive, gustative.

Din punct de vedere pedagogic, activitățile outdoor au facilitat învățarea constructivă și exploatarea mai eficientă a resurselor temporale și personale implicând angajament, participare și activitate din partea elevilor. Activitățile outdoor au contribuit la completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarilor, la organizarea rațională a activităților copiilor.

Educația formală asigură necesarul de cunoștințe și informații educaționale, educația informală asigură procesul de învățare pe tot parcursul vieții, educatia nonformală este participativă, interactivă, iar educația outdoor „scoate la aer" cele trei forme de educație, creând, împreună, un sistem de învățământ de calitate din punct de vedere al conținutului, dar mai ales al rezultatelor obținute. Integrarea educației în sistem outdoor reprezintă o necesitate în asigurarea dezvoltării personale și profesionale a elevului într-o perioadă de schimbări și provocări petrecute în societate.

Integrarea educației în sistem outdoor reprezintă o necesitate în asigurarea dezvoltării personale și profesionale a elevului, contextul actual fiind caracterizat de lipsa de interes și motivație pentru învățare a elevilor, accentuarea gradului de neimplicare în viața școlară, existența unor preocupări care afectează negativ comportamentul elevului, lipsa respectului pentru școala ca instituție, dar și lipsa respectului pentru profesor.

Educatța outdoor oferă oportunități interactive de învățare, ducând la minimizarea aspectelor negative existente în actualul sistem educațional.

Proiectul a susținut integrarea derulării activităților educaționale în afara sălii de clasă, prin amenajarea a 3 CIEO în școlile partenere, dar și prin susținerea formării profesionale și continue a cadrelor didactice și personalului de sprijin, prin participarea a 36 de cadre didactice și personal de sprijin la programul „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!", dobândind astfel abilități și competențe în domeniul

Pentru o înțelegere mai ușoară a importanței educației și a activităților de tip outdoor, proiectul a avut un element inovativ, cu impact major asupra elevilor: 1 personaj **Super Erou** care a promovat importanța educației pentru dezvoltarea copiilor, participarea echitabilă și deplină a copiilor în învățământul obligatoriu, nediscriminarea, importanța educației, depășirea prejudecăților, toleranța socială, religioasă sau etnică, implicarea socială, responsabilitatea civică, schimbarea comportamentelor influențate de normele sociale și care determină atitudini precum stigmatizarea cărora trebuie să le facă față grupurile vulnerabile, întărirea rolului școlii în comunitate.

Super Eroul a participat în cadrul evenimentelor organizate și, sub formă de joc, a condus la o mai bună asimilare conceptului de educație calitativă și inluzivă. În asociere cu acest personaj s-au realizat 450 de insigne și materiale de promovare (flyere, afișe, siluete), pentru a aminti elevilor cele învățate în cadrul interacțiunii cu Super Eroul, stârnind astfel interesul elevilor.

Super Eroul din povești a creat o atmosferă veselă și plină de acțiune, dinamism.

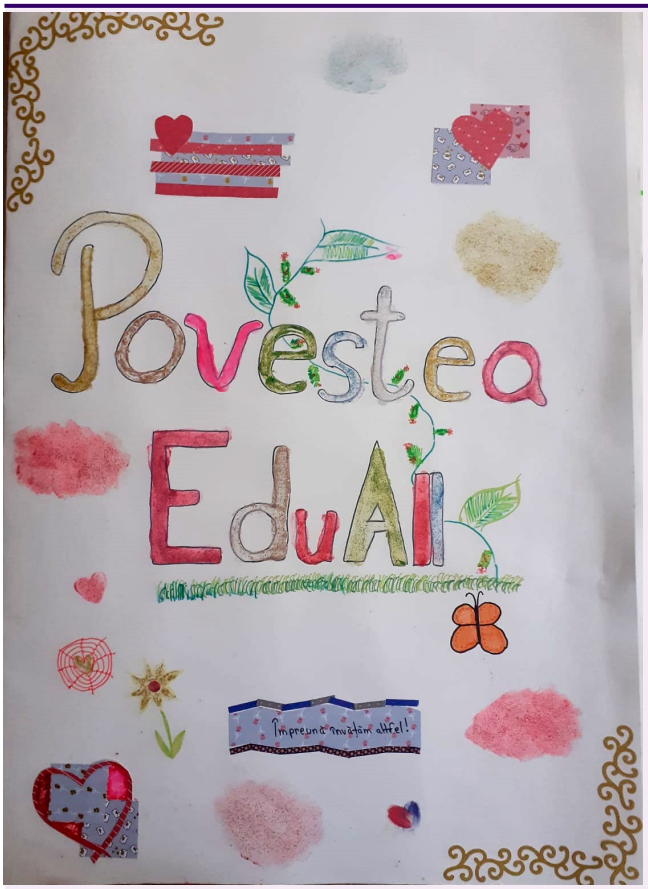

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

Activitatea: A3 - Organizarea unui program de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din scolile partenere

A3.4 Organizarea și derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 elevi din grupul țintă

În cadrul subactivității A3.3 s-au organizat pentru 324 de elevi GT activități pentru derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor. În cadrul școlilor partenere, GT – cadre didactice, după finalizarea programului de perfecționare, a fost implicat în derularea activităților destinate GT – elevi, prin transpunerea orelor de educație nonformală în ore de curs inovative, organizate în cadrul CIEO (indoor) și în afara sălilor de clasă (outdoor).

Activitatea a adus o schimbare în modul de a învăța diferite discipline din curriculum, printr-o nouă abordare, urmărind ca principale obiective creșterea eficienței activităților de învățare și dezvoltarea competențelor de comunicare și studiu individual.

Perfecționarea profesională a GT – cadre didactice realizata prin intermediul A2.2, însușirea cunoștințelor în domeniul educației outdoor și participarea la activități practice derulate prin intermediul programului de formare urmat, au certificat pe cele 36 de cadre didactice și personalul de sprijin să susțină programe de educație nonformală în sistem outdoor, devenind astfel Traineri și participând la derularea activităților prevăzute în proiect, destinate GT – elevi.

Activitatea a fost împărțită astfel:

- La nivelul Liceului Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus 20 traineri educație nonformală în sistem outdoor au susținut activități pentru 164 elevi;
- La nivelul Școlii Gimnaziale „Simion Florea Marian” Ilișești 8 traineri educație nonformală în sistem outdoor au susținut activități pentru 80 elevi;
- La nivelul Școlii Gimnaziale Ciprian Porumbescu 8 traineri educație nonformală în sistem outdoor au susținut activități pentru 80 elevi.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

Inspectoratul Şcolar Judeţean Suceava

Liceul Tehnologic Ion Nistor Vicovu de Sus

Şcoala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Şcoala Gimnazială Simion Florea Marian Ilişeşti

ARL Asociaţia Română de Literaţie

Activitatea: A3 - Organizarea unui program de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din școlile partenere

A3.5 - Organizarea de cluburi de dezbateri în sistem outdoor și acțiuni de promovare a educației incluzive pentru 324 de elevi din grupul țintă

Activitatea vizează organizarea de catre Partenerul P5 de activități în sistem outdoor pentru 324 de elevi din GT, în vederea dezvoltării abilităților de comunicare și a limbajului, favorizarea auto-exprimării, dezvoltarea aptitudinilor socio-emoționale, creșterea stimei de sine, precum și prevenirea și reducerea abandonului școlar, astfel: 162 elevi participanți la cluburi de dezbateri și 162 participanți la acțiuni de promovare a educației incluzive.

Au fost organizate cluburi de dezbateri „Democrația suntem noi, implică-te și tu" pentru 162 de elevi GT (aprox. 20 de pers./club, aprox.40h/club), privind drepturile fundamentale, egalitatea în fața legii, valorile democratice. În cadrul dezbaterilor organizate, proiectul a vizat ca 162 de elevi GT să dezvolte o atitudine critică, să vorbească liber, să își valideze atitudinea în funcție de diverse contexte, să colaboreze, să își exprime liber opiniile.

In condițiile unei societăți democratice și construirii unui stat de drept este necesar ca cetățenii, în special tânara generație, să fie pregătiți pentru un dialog constructiv și echilibrat, bazat pe raționamente și argumente clare, dovezi veridice, totodată demonstrând o gândire critică și respectând principiul multiperspectivității. În spațiul modern al învățării, contextualizat într-o lume în continuă schimbare și transformare, este necesar de realizat pe etape implementarea demersurilor, pornind de la cunoașterea lucrurilor generale, spre formarea deprinderilor și dezvoltarea competențelor pro-active, productive, creative și inovatoare. Proiectul propune aplicarea unei metode inovative în domeniul educației pentru democrație, metodă extrem de apreciată și folosită în contexte non formale în țări precum Germania, Austria, Polonia și Danemarca, dar necunoscută în Romania: Metoda Betzavta.

Dezbaterile organizate prin proiect au drept concept cheie democrația și asigură acel echilibru necesar între acumularea de cunoștințe teoretice și dezvoltarea de abilități și competențe de cetățenie activă.

Scopul dezbaterilor îl constitutie formarea de competențe civice pentru 162 GT elevi din cele 3 unități de învățământ partenere, cu scopul de a crește implicarea cetățenească activă și aplicarea principiilor democratice în situații concrete de viață, prin intermediul metodei inovative Betzavta.

Conștientizarea propriului comportament duce la o mai bună înțelegere atât a nevoilor proprii, cât și a nevoilor celorlalți. Această conștientizare, este, de fapt, scopul metodei Betzavta. Scopul activităților interactive este de a-i face pe participanți să se comporte în mod natural, după tipare convenționale, iar sesiunea de reflecții de după le oferă șansa de a analiza comportamentul respectiv.

Un alt aspect important evidențiat în cadrul subactivității sunt acțiunile de promovare a educației incluzive pentru 162 elevi din GT (aprox. 20 elevi/acțiune, durata aprox. 40h/acțiune). Prin proiect s-au derulat activități în sistem outdoor, interactive și atractive pentru elevi, cu scopul reducerii părăsirii timpurii a școlii, creșterea stimei de sine, formarea spiritului de echipă, dezvoltarea abilităților logice, promovarea și asigurarea egalității de șanse și accesului la educație de calitate.

II. 1.4. Rezultate

R1: 1 Metodologie de implementare/coordonare/ monitorizare și control a proiectului

R2: 14 sedințe lunare de management

R3: 14 planificari lunare privind derularea proiectutui

R4: 1 antet al proiectutui

R5: 1 comunicat de presa publicat ta începutul proiectutui

R6: 1 comunicat de presa pubticat la finatizarea proiectutui

R7: 1 set de materiate de informare și publicitate

R8: 1 Procedura de achizitie publică

R9: 6 Rapoarte tehnice de implementare

R10: 6 Cereri de rambursare
R11: 1 Raport de evaluare finalală activităților rezultatelor și indicatoritor

R12: 3 evenimente de informare - cadre didactice organizate în școlile partenere

R13: 60 de cadre didactice și personal de sprijin din școlile partenere informate cu privire la activitațile proiectutui

R14: 1 Metodologie de selecție a grupului țintă - cadre didactice și personal de sprijin

R15: 36 de cadre didactice și personal de sprijin înscrise în grupul țintă al proiectutui
R16: 1 curs „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!"

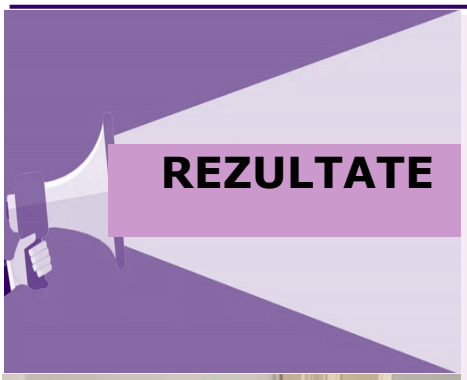

R17: 36 de cadre didactice si personat de sprijin instruiți și certificați în cadrul programului de perfecționare profesională

R18: 3 Centre Interactive de Educatie Outdoor (CIEO) create în cadrul școlilor partenere

Rl9: 1 personaj Super Erou creat și promovat în cadrul evenimentelor de informare

R20: 15 evenimente de informare - elevi organizate în școlile partenere

R21: 450 de elevi informați cu privire la activitățile proiectutui și importanța sistemului educațional

R22: l Metodologie de selecție a grupului țintă - elevi

R23: 324 de elevi înscriși în grupul țintă al proiectutui

R24: 324 de elevi participanți la programe de educație nonformală în sistem outdoor

R25: 1 Compendium activități outdoor realizat

R26: 1 set de materiale suport elaborate

RZ7: 324 de elevi participanți la workshopuri de educație pentru ecologie și dezvoltare durabilă

R28: 162 de elevi participanți la acțiuni de sănătate, igienă și nutriție

R29: 1 set de materiale suport elaborate

R30: 162 de elevi participanți la ctuburi de dezbateri „Democrația suntem noi, implică-te și tu"

R31: 162 de elevi participanți la acțiuni de promovare a educației inclusive

II. 1.4. Rezultate

A1 - Managementul proiectului

Activități	Rezultate planificate	Rezultate atinse
A1.1 - Managementul general al proiectului: planificarea, organizarea, evaluarea și controlul proiectului	R1:1 Metodologie de implementare/ coordonare/ monitorizare și control elaborată (strategia de implementare și management a proiectului) R2: 14 ședințe lunare de management R3: 14 planificări lunare privind derularea proiectului	*-1 Procedură de comunicare* *-1 Procedură de raportare* *-Anunț selecție experţi* *-Notificare 1, reactualizare GANTT și Plan achiziții* *-Notificare 2 privind nominalizarea experților selectați* *-Imputernicire reprezentant legal* *-Anexa 21 noiembrie 2022-noiembrie 2023* *-Notificare 3 privind nominalizarea experților selectați* *-Procedura de implementare* *-Procedura selecție GT* *-14 ședințe de proiect* *-Notificare 4 privind nominalizarea experților selectați* *-Notificare 5 privind nominalizarea experților selectați* *-Notificare 2, reactualizare GANTT și Plan achiziții* *-Notificare 3, reactualizare GANTT și Plan achiziții* *-Notificare 4, reactualizare GANTT și Plan achiziții* *Notificare 5 reactualizare Plan achiziții* *-14 ședințe lunare*
A1.2 - Activități indirecte de suport pentru managerul de proiect, informare și publicitate și alte activități administrative conexe	R4: 1 antet al proiectului R5: 1 comunicat de presă publicat la începutul proiectului R6: 1 comunicat de presă publicat la finalizarea proiectului	*-1 antet al proiectului* *-1 comunicat de presă publicat la începutul proiectului* *-1 set de materiale de informare și publcitate (roll-up proiect, afis A3, sigla proiect, pagina facebook proiect)* *-F1-pentru 2022, 2023* *-FPC noiembrie 2022-decembrie 2023*

A 1.2.	R7: 1 set de materiale de informare și publicitate R8: 1 Procedură de achiziție publică R9: 6 Rapoarte tehnice de implementare R10: 6 Cereri de rambursare R11: 1 Raport de evaluare finală a activităților rezultatelor și indicatorilor	*-RT1, RT2,RT3, RT4,RT5, RT6 final* *-CP1, CP2, CP3, CP4* *-CPL1, CPL2 CPL3* *-CR1, CR2,CR3,CR4,CR5,CR6, CR7 CR8 FINALA.* *-Procedura de achiziție publică* *-1 comunicat de presă publicat la finalizarea proiectului*

A2 - Organizarea unui program de perfecționare pentru un număr de 36 cadre didactice

Activități	Rezultate planificate	Rezultate atinse
A2.1 - Selectarea și recrutea a 36 de cadre didactice în vederea înscrierii la programul de formare	R12: 3 evenimente de informare R13: 60 de cadre didactice și personal de sprijin din scolile partenere informate R14: 1 Metodologie de selectte a grupului țintă – cadre didactice și personal de sprijin elaborată R15: 36 de cadre didactice și personal de sprijin înscrise în grupul țintă al proiectului	*-3 evenimente de informare – cadre didactice organizate în școlile partenere* *-Metodologie de selecție a grupului țintă – cadre didactice și personal de sprijin elaborate* *- 60 de cadre didactice și personal de sprijin din școlile partenere informate cu privire la activitățile proiectului* *- 36 de cadre didactice și personal de sprijin înscrise în grupul țintă al proiectului* *-Lista GT profesori*

A2.2 - Perfecționarea profesională specializată acreditată a resurselor umane pentru învățământul preuniversitar prin organizarea si derularea programului de formare „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!”	R16: 1 curs „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!” organizat R17: 36 de cadre didactice și personal de sprijin instruiți și certificați în cadrul programului de perfecționare profesională organizat	*-materiale suport elaborate* *-1 curs „Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!” organizat* *-36 de cadre didactice și personal de sprijin instruiți și certificați în cadrul programului de perfecționare profesională organizat* *-36 de adeverințe de finalizare curs*

A3 - Organizarea unui program de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din școlile partenere

Activități	**Rezultate planificate**	**Rezultate atinse**
A3.1 - Dezvoltarea a 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) în școlile	R18: 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) create în cadrul școlilor partenere	*-Procedura de achiziție publică realizată-caiet de sarcini* *-Centre Interactive de Educație Out-door (CIEO) create în cadrul școlilor partenere*
A3.2 - Activități de selecție, recrutare și comunicare cu grupul țintă elevi în vederea participării la activități de educație outdoor	R19: 1 personaj Super Erou creat și promovat în cadrul evenimentelor de informare R20: 15 evenimente de informare – elevi organizate în școlile partenere R21: 450 de elevi informati cu privire la activitatile proiectului si importanta sistemului educațional	*-1 personaj Super Erou creat și promovat în cadrul evenimentelor de informare;* *-Metodologie de selecție a grupului țintă – elevi -elaborate* *-450 de elevi informați cu privire la activitățile proiectului și importanța sistemului educațional* *-15 evenimente de informare – elevi organizate în școlile partenere* *-341 de elevi înscriși în grupul țintă al proiectului* *-Documente pentru pregatirea activităților și a selecției GT*

A3.3 - Organizarea si derularea programelor de educație nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din grupul țintă	R24: 324 de elevi participanți la programe de educație nonformală în sistem outdoor R25: 1 Compendium Activități outdoor realizat	*-341 elevi participanți la programe de educație nonformală în sistem outdoor* *- 1 Compendium activități outdoor realizat*
A3.4 - Organizarea de activități educaționale în sistem outdoor pentru 324 de elevi din grupul țintă	R25: 1 Compendium activități outdoor realizat R26: 1 set de materiale suport elaborate R27: 324 de elevi participanți la workshopuri de educatie pentru ecologie și Dezvoltare Durabilă R28: 162 de elevi participanți la acțiuni de	*- 1 set de materiale suport elaborate* *- Compendium activități outdoor realizat* *- 324 de elevi participanți la workshopuri de educație pentru ecologie și Dezvoltare Durabilă* *- 170 de elevi participanti la actiuni de sanatate, igiena si nutritie*
A3.5 - Organizarea de cluburi de dezbateri in sistem outdoor si actiuni de promovare a educatiei incluzive pentru 324 de elevi din grupul tinta	R29: 1 set de materiale suport elaborate R30: 162 de elevi participanți la cluburi de dezbateri „Democrația suntem noi, implică-te și tu” R31: 162 de elevi participanți la acțiuni de promovare a educației incluzive	*- 170 elevi participanți la cluburi de dezbateri „Democrația suntem noi, implică-te si tu”* *-170 elevi participanți la acțiuni de promovare a educației incluzive*

II. 1.5. Conferința de diseminare a rezultatelor

PAGINA 12 EDU - SV

NEWSLETTER

Conferința finală a proiectelor POCU

Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în calitate de beneficiar al proiectelor POCU, a organizat Conferința finală a proiectelor finanțate în cadrul *Programului Operațional Capital Uman.*

- POCU /987/6/26/154198- *„EduAll- Împreună învățăm altfel"*
Parteneri 1,2,3,4 : Liceul Tehnologic *Ion Nistor*, Vicovu de Sus, Școala Gimnazială *Simion Florea Marian*, Ilișești Școala Gimnazială *Ciprian Porumbescu*, Ciprian Porumbescu, Asociația Română de Literație, Iași.

- POCU /987/6/26/153434- *„EduJoy –Bucuria de a învăța altfel"*
Parteneri 1,2,3,4:Colegiul Național *Mihai Eminescu* Suceava, Școala Gimnazială Dorneşti, Şcoala Gimnazială *Iraclie Porumbescu* Frăsăuții Noi, Asociația *Centrul de Studii Sociale și Educație Civică Suceava.*

- POCU/987/6/26/154196 *„Eduout –Scoala din afara clasei"*
Parteneri 1,2,3,4 :Şcoala Gimnazială *Dimitrie Păcurariu* Şcheia, Şcoala Gimnazială *Grigore Ghica Voievod* Suceava, Şcoala Gimnazială Păltinoasa, Asociația *Centrul de Studii Sociale și Educație Civică Suceava.*

Newsletter **EDU - SV**, nr. 29/ 2023 - Inspectoratul Şcolar judeţean Suceava

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SUCEAVA în parteneriat cu Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu și Asociația Română de Literație Iași, a realizat la Liceul Teoretic „Filadelfia" Suceava în data de 14 DECEMBRIE 2023, Conferința de diseminare a rezultatelor proiectului ***„EduAll - Împreună învățam altfel!"*** cod MySMIS **154198**, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020, Axa Prioritară 6 „ Educație și competențe", Prioritatea de investiții- 10.i. Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale și informale pentru reintegrarea în educație și formare.

O.S.6.3. - Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității romă și elevii din mediul rural / comunitățile dezavantajate socio-economic;

O.S.6.6. - Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.

Echipa proiectului, formată din ***54 de experți*** *implicați responsabil* au realizat activități de management, de informare și selecție grup țintă, de perfecționare profesională specializată acreditată a 36 de profesori, de dezvoltarea a 3 Centre Interactive de Educație Outdoor (CIEO) în școlile țintă, de organizare și desfășurare a unui program de educație non formala în sistem outdoor pentru 341 de elevi din școlile partenere cu cei 36 de traineri, de organizare de cluburi de dezbateri în sistem outdoor și acțiuni de promovare a educației incluzive pentru 341 de elevi din grupul ținta, de acțiuni de igienă, sănătate orală și nutriție la nivelul școlilor partenere, pe următoarele teme: „Sănătatea și prevenția gripei", „Igienă corporală" și „Nutriție sănătoasă", acțiuni de realizare a Compendiului și de acțiuni de ecologizare si dezvoltare durabilă. Toate au condus și au adus plus valoare școlilor partenere. Toate activitățile și indicatorii preconizați au fost realizați peste 100%.

Conferința de diseminare a prilejuit un real schimb de bune practici între școlile partenere, experți, traineri și beneficiari direcți din grupul țintă.

EduAll

Împreună învățăm altfel!

Cod SMIS 154198

Beneficiar: **Inspectoratul Școlar Județean Suceava**

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Valoarea totală a proiectului: 1.729.434,53 lei din care 1.470.019,34 lei UE și 115.830,90 din bugetul național

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

Obiectivul general al proiectului îl constituie reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu prin măsuri integrate de prevenție, respectiv participarea unui număr de 324 de elevi la programe de educație nonformală în sistem outdoor și îmbunătățirea competențelor a 36 de cadre didactice/personal de sprijin din 3 unități de învățământ din Regiunea Nord – Est, județ Suceava: **Liceul Tehnologic "Ion Nistor" Vicovu de Sus; Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești; Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu.**

Capitolul III:

Activități de învățare outdoor

Proiectul EduAll

1

3.1. Vreau să am un zâmbet frumos

Dorina DULCEAC - expert acțiuni de igienă și sănătate

Școala Gimnazială *Simion Florea Marian* Ilișești

Durată:

3 ore

Materiale necesare: laptop, video proiector, fișe de lucru, fișă de activitate, creioane, carioci, markere, afiș

Metode/tehnici: exercițiul de reflecție, brainstorming-ul, conversația, explicația, jocuri de intercunoaștere, de atenție.

Obiective operaționale:

- ◊ Identificarea regulilor de igienă orală, pe baza experienței personale;
- ◊ Realizarea de legături conceptuale—semnificația cuvântului zâmbet;
- ◊ Precizarea informațiilor despre dantură, pe baza cunoștințelor însușite la disciplinele studiate;
- ◊ Realizarea unui colaj tematic.

Descriere:

* **Check-in-ul activității –** Joc de intercunoaștere – *Eu sunt Dora și doresc să .....*
* Exerciții de reflecție și comunicare orală - *Dacă aș ..., aș vrea să ...*
* Exercițiu de zâmbit
* Brainstorming – *Ce înseamnă zâmbetul pentru tine?*
* Discutarea ideilor emise și organizarea lor pe baza semnificațiilor identificate
* Identificarea cunoștințelor despre dantură, pe care le au elevii și punctarea aspectelor științifice
* Urmărirea unor materiale video animate cu informații specifice temei activității

https://denttaglio.ro/igiena-orala-corecta-ce-trebuie-sa-stii-pentru-un-zambet-sanatos/
https://youtu.be/Bi3R0cTie7c?t=78
https://www.youtube.com/watch?v=EH6nPMXytZE
https://www.youtube.com/watch?v=doGiT8CnRd4
https://www.facebook.com/SmileclinicTimisoara/videos/388214068392126/

* Realizarea concluziilor despre cele discutate
* **Check-out-ul activității** – Joc de atenție – *Cine prinde ...*

Debriefing:

Ce putem face pentru a avea o dantură frumoasă și sănătoasă? Care e rolul dinților în dezvoltarea fiecărei persoane? Cum menținem o igienă orală corectă? Cum se realizează un periaj corect al dinților?

Învățământ primar și gimnazial

Educație pentru sănătate

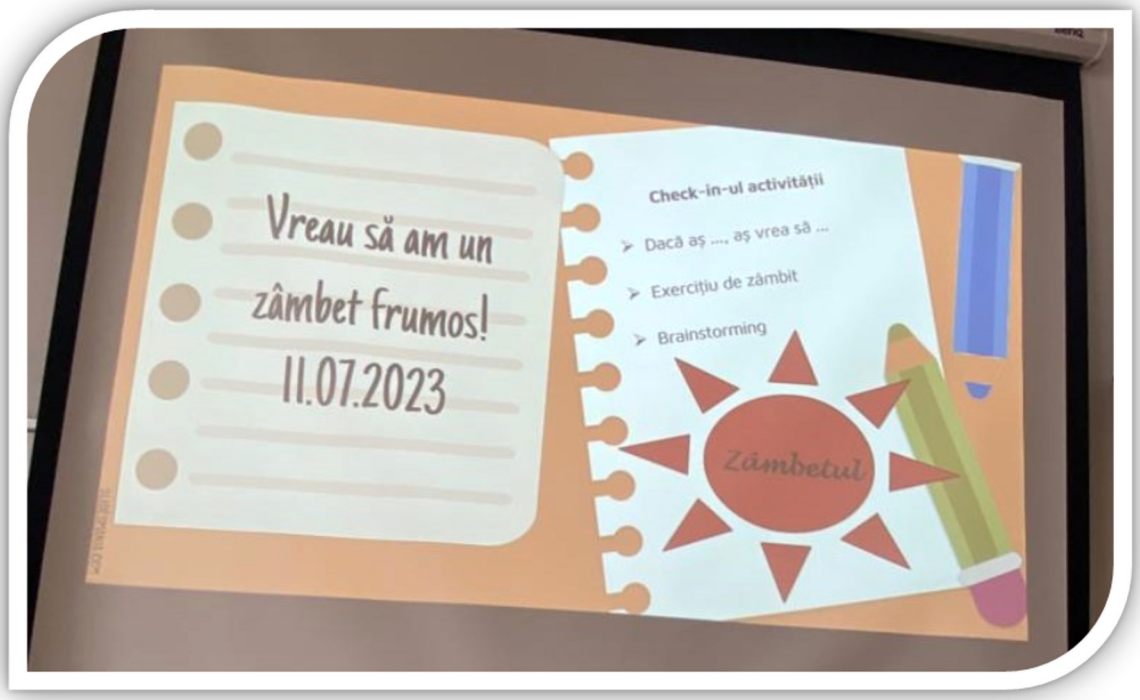

Concluzie: S-au prezentat informații despre sănătate, despre bunăstarea fizică, mintală/mentală și emoțională. Au fost analizate imagini despre rolul dinților în diverse procese ale organismului uman.
Elevii au primit kituri pentru igiena orală.

2

3.2. Vreau să mănânc sănătos

Dorina DULCEAC - expert acțiuni de igienă și sănătate

Școala Gimnazială *Ciprian Porumbescu*

Durată:

3 ore

Materiale necesare: laptop, video proiector, fișe de lucru, fișă de activitate, creioane, carioci, markere, afiș

Metode/tehnici: exercițiul de reflecție, brainstorming-ul, conversația, explicația, jocuri de intercunoaștere, de atenție.

Obiective operaționale:

- ◊ Să înțeleagă semnificației *farfuriei inteligente*, pe baza experienței personale;
- ◊ Să conceapă un meniu perfect pentru o zi, pe baza piramidei alimentelor;
- ◊ Să exemplifice alimente din fiecare zonă a piramidei;
- ◊ Să comunica asertiv și empatic, respectând regulile de comunicare interpersonală, la nivelul grupelor constituite.

Descriere:

⇒ Chek-in-ul activității: *Cum mă simt? Cea mai frumoasă zi din vacanță a fost când ...*
⇒ *Să ne reamintim despre întâlnirile anterioare!* – Rezolvarea Fișei 1
⇒ Jocuri de comunicare – *Da, doamna învățătoare!, E roșu! E verde!*
⇒ Igiena orală - https://www.youtube.com/watch?v=eTdbqtCizfs
⇒ Exercițiu de creație – *Meniul perfect pentru o zi*
⇒ Discuții: *Ce-ar trebui să mănânc? Ce mănânc zilnic? Câtă mișcare fac?*
⇒ Prezentarea ppt-ului tematic și precizarea de predicții pentru situații din povestire – *Tărâmul nutriției*
⇒ Discuții despre semnificațiile noțiunilor legate de nutriție
⇒ Check-out-ul activității – Joc de atenție și rapiditate
⇒ Înmânarea recompenselor și kituri
⇒ Fotografia zilei.

Debriefing:

Ce puteți voi face pentru a avea un meniu zilnic sănătos? Care alți factori influențează starea de sănătate? Ce ar trebui să conțină farfuria unei mese sănătoase? Ce sfat ai oferi unui prieten pentru a se alimenta sănătos?

Învățământ primar și gimnazial

Educație pentru sănătate

Concluzie: Elevii s-au implicat în activități reușind să ofere informații despre alimentația sănătoasă. Activitatea outdoor a contribuit la conștientizarea unor comportamente sănătoase în alimentație.

Elevii au fost recompensați cu portocale și kituri dentale.

3

3.3. Sănătatea înseamnă fericire

Dorina DULCEAC - expert acțiuni de igienă și sănătate

Liceul Tehnologic *Ion Nistor* Vicovu de Sus

Durată:

3 ore

Materiale necesare: laptop, video proiector, fișe de lucru, fișă de activitate, creioane, carioci, markere, afiș

Metode/tehnici: exercițiul de reflecție, brainstorming-ul, conversația, explicația, jocuri de intercunoaștere, de atenție.

Obiective operaționale:

- ◊ Să precizese situații în care alimentația joacă un rol important pentru sănătatea emoțională;
- ◊ Să identifice componentele piramidei alimentelor;
- ◊ Să conceapă un meniu sănătos pentru o zi, pe baza piramidei alimentelor;
- ◊ Să comunica asertiv și empatic, respectând regulile de comunicare interpersonală, la nivelul grupelor constituite.

Descriere:

- ⇒ Check-in-ul activității*: Astăzi mă simt ... pentru că ...*
- ⇒ Emoții pozitive/emoții negative – *Completați tabelul de mai jos cu emoții pe care le-ați trăit!*
- ⇒ Exercițiu aDORAbil*: Există vreo legătură între emoții și modul în care ne alimentăm?*
- ⇒ Activitate pe grupe*: Cine ne influențează emoțiile?*
- ⇒ Elevii vor urmări un material despre diferite stări ale organismului și influența lor asupra stării emoționale.
- ⇒ Check-out-ul activității – Joc de atenție și rapiditate
- ⇒ Înmânarea recompenselor, kiturilor
- ⇒ Fotografia zilei.

Debriefing:

Ce stări emoționale puteți asocia alimentația? Care sunt alimentele ce pot aduce emoții pozitive? Ce știți despre piramida alimentelor Ce momente din activitatea zilnică pot aduce o stare de bine?

Învățământ gimnazial

Educație pentru sănătate

Concluzie: Elevii s-au implicat în activități reușind să ofere informații despre comportamente sănătoase.

Elevii au făcut asocieri personale între emoții, alimentație și sănătate și au reflectat la modul în care se alimentază zi de zi.

DACĂ AȘ FI
OBLIGAT(Ă) SĂ ASCULT
O SINGURĂ FORMAȚIE
PENTRU TOTDEAUNA,
AȘ ALEGE...

4

3.4. Educație prin dezbateri academice

Daniel RUSU - expert dezbateri

Asociația de Literație, Iași

Durată: 2 ore	**Materiale necesare:** tablă sau flipchart, coli de flipchart, instrumente de scris, foi A4, monede de diverse tipuri.	**Metode/tehnici:** conversația, explicația, exercițiul, jocul didactic

Obiective operaționale:

- definirea conceptelor cheie din dezbateri
- familiarizarea cu structurile argumentului SEXI/ARDEI
- identificarea și aranjarea corectă a elementelor unui argument

Descriere:

Participanții sunt solicitați să ia o monedă de orice fel și, fără să discute cu cei din jurul lor, fără să ceară sprijin nimănui, să lanseze apoi moneda către o linie fixă (de exemplu se alege un perete al sălii). Elevii trebuie apoi să explice apoi reușita/nereușita atingerii țintei stabilite. Moderatorul precizează că moneda este un simbol pentru un argument. Așa cum moneda trebuie să atingă ținta, iar pentru aceasta are nevoie să îndeplinească anumite condiții , să aibă o anumită mărime, să fie aruncată la țintă cu o anumită viteză, în mod similar, un argument bine construit trebuie să aibă o anumită structură, realizată după o anumită tehnică și livrat într-un anumit fel pentru ca să-și atingă ținta (să fie convingător).

SARCINA DE LUCRU: Elevii sunt solicitați să dea o definiție personală a argumentării și să prezinte situații de viață în care a trebuit să convingă diverse persoane în legătură cu o opinie/necesitatea unei acțiuni. Pot lucra individual sau în grupe, pe coli de flipchart, apoi ideile se pot prezenta în fața clasei. Colegii care ascultă pot interveni ulterior pentru a completa ceea ce s-a spus (nu să vină cu un argument nou), pentru a îmbunătăți efectul argumentelor aduse.

Moderatorul definește dezbaterile în general și dezbaterile academice, insistând asupra utilității dezbaterilor în diverse situații de viață.

Învățământ gimnazial și liceal

Educație pentru democrație

Moderatorul definește argumentul, subliniind componentele acestuia afirmație, explicație, dovadă/exemplu și impact, precum și cele două structuri de argumentare, SEXI, respectiv ARDEI.

STRUCTURA SEXI A ARGUMENTULUI

STATEMENT (afirmația)- ideea, exprimată simplu și concis, pe care vrem să o susținem. Aceasta se formulează ca un titlu sau o propoziție scurtă care enunță exact esența a ceea ce se dorește a fi demonstrat.
EXPLANATION (explicația)- constă în detalierea, pas cu pas, a lucrurilor pe care dorim să le afirmăm. Astfel, raționamentul se constituie dintr-o înșiruire logică a premiselor de la care pornim, oferă justificarea prin care acele premise duc la concluzia (**afirmația**) respectivă.
ILLUSTRATION (ilustrare)- aducerea de dovezi, statistici, **exemple** concrete care să ilustreze/să certifice ceea ce se exprimă prin raționament. Exemplele trebuie să fie îndeajuns de cuprinzătoare, încât să confirme ideea susținută. De asemenea, orice dovadă trebuie să fie explicată, nu numai expusă, arătând celorlalți: ce înseamnă dovada; de ce e relevantă pentru argument; că este suficientă pentru a demonstra întreaga afirmație.
IMPACT- ce consecințe are aplicarea moțiunii? Ce schimbări produce în societate ?

Debriefing: Fiecare dintre enunțurile următoare constituie câte un element al argumentului. Care este ordinea potrivită, după structura SEXI/ARDEI?

- Astfel, elevii educați ar fi mai încrezători în sine, și-ar dezvolta abilități de viață. Elevii ar înțelege viața, familia, școala mai bine. Ei ar urma să se comporte civilizat, să aibă obiective de viață și să lupte pentru succes.
- Școlile ar trebui să aloce mai mulți bani activităților extrașcolare prin care elevii își formează anumite competențe legate de viața reală
- În cadrul activităților extrașcolare elevii se deprind cu munca în echipă, cu spiritul de competiție. Activitățile extrașcolare sunt mai îndrăgite tocmai pentru că au loc într-un mediu informal
- Sondajele de opinie realizate de ziarul local arată clar că elevii participă cu mai mult drag și interes la aceste activități extrașcolare. Mulți elevi respondenți au afirmat faptul că schimbarea în bine în comportamentul lor s-a petrecut în cadrul acestor activități, și nu în cadrul orelor de curs.

Bibliografie*:*

Manual pentru disciplina Dezbatere, oratorie și retorică, autori: Genoveva Cerchez, Emil Lazăr, Elena Manea, Florin George Popovici, Dan Sima, Liliana Sonea, Elena Sticlea, Maria Zgăbărdici, Teodora Graur, Emanuel Beteringhe, Florina Ruse.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

4

3.4. Educație prin dezbateri academice

Daniel RUSU - expert dezbateri

Asociația de Literație, Iași

Învățământ gimnazial și liceal

Educație pentru democrație

3.5. Debate - aplicație

5

Loredana VĂRZARI - responsabil activități outdoor

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Activitate susținută de elevii clasei a VI –a: Mihu Damaris, Moldovan Andrei, Hîncean Eugen și Bidirel Raul, sub îndrumarea doamnei prof. Varzari Loredana Mihaela, de la Școala Gimnazială „Ciprian Porumbescu” la Conferința de disiminare a Proiectului Eduall-Împreună învățăm altfel!

MOȚIUNEA:**„Educația outdoor ar trebui integrată în sistemul de învățământ tradițional”**

1.**Argument pro**: elevii sunt motivați pozitiv pentru învățare, nemaiavând presiunea notelor.

Explicația: prin motivația pozitivă elevii devin interesați, să înțeleagă și să pună în practică, fără să le fie frică de ierarhizări, cerințele trainerilor lor, dezvoltânu-și spiritul critic și descoperind abilități pe care nu știu că le au.

Exemplu: elevii cu dificulți de învățare din grupul țintă au îndeplinit sarcinile date de traeneri fără a opune rezistență, dovedind abilități care nu le-au fost descoperite în context tradițional.

Impactul: s-a dovedit că aceiași elevi, cu dificultăți de învățare și-au îmbunătățit rezultatele școlare, având o frecvență școlară mult mai bună.

1.Argumentul contra: nu ar mai exista concurență și atunci ar dispărea motivația pentru învățare.

Explicația: Fără note nu ar mai fi performanță, iar elevii nu ar mai fi deparatajați, ceea ce ar duce la uniformizarea sistemului.

Exemplu: prin sistemul de notare se poate face o evaluare obiectivă.

Impactul: elevii vor fi focusați pe obținerea notelor, fiind pregătiți pentru o societate competitivă.

2. **Argumentul pro**: elevii intră în contact direct cu natura, conștientizând impactul asupra mediului, schimbându-se comportamente antisociale, creându-se legături puternice între copii și traeneri.

Explicația: în momentul interacțiunii cu mediul, elevii conștientizează importanța protejării acestuia și împărtășesc cu traenerii experiențe care crează o legătură profundă între acestia, ce duce la dezvotarea unor relații interpersonale.

Exemplu: statistica arată că învățarea în contexte diferite, concrete schimbă paradigma dintre dascăl și elev, centrând întreaga atenție pe acesta din urmă, exemplu sistemul de educație din Suedia.

Impactul: tot grupul țintă implicat în activitățile desfășurate outdoor, și-au îmbunătățit comportamentul școlar (obținând note mai bune, fiind mai sociabili, mai participativi la ore) , dar și comportamentul social, devenind mai încrezători, mai pozitivi, mai curajoși.

2.Argumentul contra: dispariția granițelor dintre elev și dascăl ar prejudicia sistemul în integritatea lui, elevii nemaiavând un model în dascăl, ci un simplu partener.

Explicația: într-un sistem lejer de educație, dascălul și ar pierde autoritatea, ceea ce poate duce la ineficiența actului educativ.

Exemplu: în procesul tradițional de predare-evaluare, autoritatea profesorului este esențială, pentru a menține controlul asupra elevilor, creând în clasă o atmosferă de învățare.

Impactul: profesorul va reuși să se încadreze în cerințele programelor școlare, transmițând informațiile necesare elevilor săi, iar aceștia vor fi pregătiți pentru testarea standardizată.

Dezbaterile academice nu sunt numai un mijloc prin care oamenii de toate varstele să își dezvolte abilitățile de analiză, sinteză, argumentare și stil discursiv ci și un scop în sine, o referință, un element de prestigiu în orice domeniu profesional.

Dezbaterile sunt mijlocul perfect prin care societatea poate evolua în spiritul toleranței, al spiritului civic participativ și al inteligenței politice ce transcede circumstanțele specifice din lume.

6

3.6.Oaza de liniște - Pădurea

Prof. Iuliana Maria NASTURE - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Durată:	**Materiale necesare:**	**Metode/tehnici:**
4 ore	Fișe de observație, frunze, lipici, foi, creioane, dosare, biblioraft, saci și minge.	învățarea prin descoperire, observația individuală, conversația, dezbaterea

Obiective operaționale:

- ◊ să recunoască componentele diferitelor ecosisteme
- ◊ să se apropie de natură prin activități interactive
- ◊ să-și formeze atitudini pozitive în ceea ce privește protejarea pădurii

Descriere:

Elevii însoțiți de către trainerul coordonator, pornesc în explorarea și investigarea faunei și a florei locale. Folosind fișe de observație, elevii identifică și deosebesc speciile vegetale și animale, colectează material vegetal, pe care îl determină folosind atlase vegetale, cât și determinatoare.

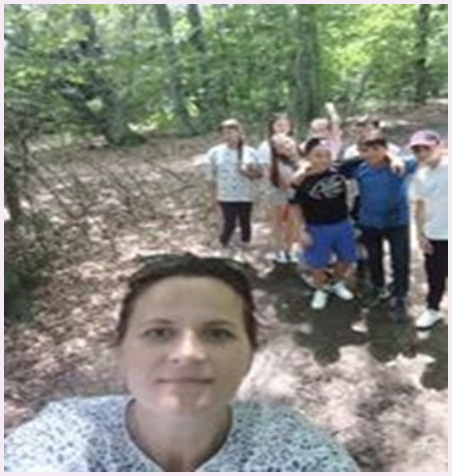

Apoi aceste materiale vegetale sunt folosite pentru realizarea unui ierbar. În partea a doua a activității elevii desfășoară activități recreative - *„Detectivii naturii”* joc prin care elevii descoperă natura, își dezvoltă spiritul de observaţie, de cooperare și spiritul de echipă.

Debriefing: Cum v-ați simțit explorând și investigând fauna și flora locală? Exprimați sentimentele față de natură. Exprimați modalități de protejare a naturii.

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu

Concluzii: Activitatea outdoor realizată a contribuit la dezvoltarea spiritului de observație și de competiție. Elevii au recunoscut speciile de plante și animale din orizontul local și au realizat un ierbar. Participanții activității, au precizat faptul că în viitor se vor implica în mai multe activități privind protejarea naturii, cât și implicarea în acțiuni de voluntariat privind plantarea puieților de arbori din zonele defrișate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.7.Traseul cangurului

7

Prof. Iuliana Maria NASTURE - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Materiale necesare:

fișe, pixuri, saci menajeri, obiecte pentru recompense

Metode/tehnici:
învățarea prin descoperire, observația individuală, conversația, dezbaterea

Durată:

3 ore

Obiective operaționale:

- ◊ să-si dezvolte interesul față de activitățile sportive
- ◊ să-și adapteze comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații
- ◊ să-și dezvolte stima și încrederea în ei înșiși.

Descrierea activității:

Activitatea debutează cu prezentarea de către profesor a regulilor jocului. Elevii sunt împărțiți în două echipe, trainerul coordonator fixează traseul pe care urmează să se deplaseze pe rând fiecare elev. Deplasarea se face în saci de rafie. Primii copii din ambele echipe intră în saci, pe care le țin cu mâinile foarte bine și vor pleca la comanda *Start,* parcurgând traseul sărind (precum cangurii). Elevii trebuie să pargurgă foarte repede traseul dus-întors pentru a lăsa sacii următorilor coechipieri. Va câștiga echipa care va termina prima traseul parcurs de fiecare copil în parte. Echipa câștigătoare îi dă o pedeapsă hazlie echipei de pe locul doi.

Debriefing: Descrieți atmosfera din echipa în care ați lucrat. Cum v-ați simțit? Activitatea a contribuit la dezvoltarea interesului față de activitățile sportive? Mediul de lucru a fost relaxant și motivant?

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu

Concluzii:

În urma discuțiilor pe care le-am avut cu elevii, am constatat că elevii s-au simțit foarte bine la aceasta activitate, au participat și au colaborat activ în cadrul grupului, dar am constatat și faptul că sunt elevi care au o condiție fizică redusă, necesitând implicarea acestora în diverse activități sportive.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

8

3.8. Personalitate - puzzle

Prof. Cristina Viorica PUHA - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare: hârtie, pixuri, culori, carioci, teste de personalitate, fișe de lucru , flipchart, markere colorate etc.

Metode/tehnici: Conversația, chestionarul

Obiective operaționale:

- ◊ să descopere punctele forte/slabe ale propriei personalități
- ◊ să identifice combinația de temperamente care li se potrivește cel mai bine în urma testului de personalitate.

Descriere:
Elevii au primit fișele de lucru cu punctele forte și cu punctele slabe specifice fiecărui tip de temperament. Au ales caracteristicile care li se potrivesc cel mai bine.

Au centralizat răspunsurile la indicațiile trainer-ului și au identificat combinația de temperamente unică care li se potrivește cel mai bine. Apoi, au făcut și alte tipuri de teste de personalitate: „Ești un prieten bun?", „Ce spune ciocolata preferată despre personalitatea ta?" etc.

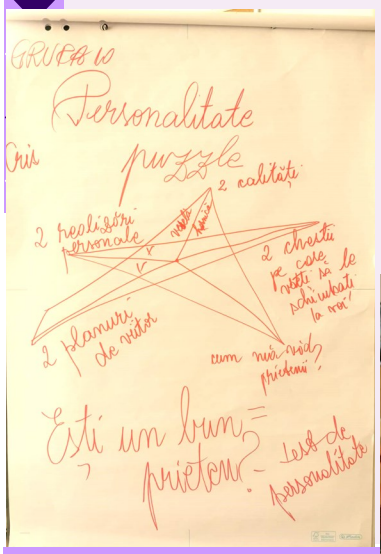

Debriefing: La finalul activității, elevii au fost foarte încântați de rezultatele testelor, iar fotografiile de la activități au fost postate pe pagina de Facebook a liceului, dar pe contul personal al trainer-ului.

Bibliografie: Florence Littauer, *Personalitate plus, Cum să-i înțelegi pe ceilalți, înțelegându-te pe tine*, Editura Business Tech, București.

Învățământ gimnazial și liceal

Dezvoltare personală

Concluzii: Activitățile de dezvoltare personală sunt bine venite oricând, cu atât mai mult cu cât determină momente de introspecție și de luare de decizii pentru viitor. *Când știi cine ești și unde te poziționezi, știi ce vrei și lupți pentru a obține.*

3.9. La șezătoare

9

Prof. Cristina Viorica PUHA - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Materiale necesare:

fișe, pixuri, saci menajeri, obiecte pentru recompense

Metode/tehnici:
învățarea prin descoperire, observația individuală, conversația, dezbaterea

Durată:

2 ore

Obiective operaționale:

- Să creeze un semn de carte personalizat;
- Să descopere combinații de culori, materiale, modele de cusut;
- Să își exerseze creativitatea prin diverse jocuri;
- Să se prezinte într-un mod diferit printr-o carte de vizită complet personalizată.

Elevii au răspuns printr-un exercițiu de brainstorming provocării de a asocia cuvântul *șezătoare* cu un alt cuvânt. Asocierile au demonstrat creativitatea elevilor și informațiile pe care le dețin de la bunici și părinți. Pentru a -și crea propriul semn de carte, elevii și-au ales culorile, nuanțele la pânză, modelul, au combinat modele, dar cea mai mare provocare a fost să învețe să facă cruciulițele pe pânză care să contureze modelul ales. Elevii au pierdut noțiunea timpului, bucurându-se de activitatea de a coase, dar au simțit și destulă frustrare până au deprins tehnica cusutului.

Elevii au fost antrenați în mai multe jocuri de dezvoltare a creativității, precum: *Stânga-dreapta*, *Cuvinte inventate*, *Cartea mea de vizită*, *Cum să învățăm din greșeală*, *Bingo*, *Cuvântul zilei* în limba română sau în limba engleză, *Cubul meu 3D, Eu cel imperfect* etc. Elevii au fost foarte încântați să construiască cubul 3D, dar au fost și frustrați că nu reușesc. Au râs din toată inima de felul în care s-au desenat cu pixul pe caietul ținut deasupra capului fără să vadă ce desenează, au inventat cuvinte care nu există în dicționar și au dat definiții respectivului cuvânt, folosindu-l ulterior în propoziții, și-au creat propria carte de vizită etc.

Învățământ gimnazial

Domeniu interdisciplinar

Concluzii: Combinațiile de activități practice cu cele de stimulare a creativității sunt o sursă de învățare prin joc foarte eficientă și generatoare de energie pozitivă și de stare de bine, atât pentru elevi, cât și pentru traineri.

10

3.10. Minutul de lectură

Prof. Cristina Viorica PUHA - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
cărți, articole

Metode/tehnici:
Conversația, lectura

Obiective operaționale:

- ◊ să aleagă un fragment dintr-o carte, articol, documentar etc., care să fie relevant pentru el;
- ◊ să citească fragmentul în fața colegilor din grupă;
- ◊ să argumenteze alegerea făcută.

Descriere:
Elevii au adus cu ei o carte sau au ales-o din biblioteca Liceului Tehnologic „Ion Nistor" din Vicovu de Sus și au ales să citească un fragment preferent. Apoi, au argumentat alegerea făcută. S-a lăsat cu dezbateri aprinse și cu multe recomandări de lectură.

Activitatea este benefică pentru îmbogățirea vocabularului, stiluri de scriitură, interes față de diferiți autori, Se realizează exerciții de memorare, redare a unor fragmente, esențializarea unor idei, cursivitate în exprimare.

Debriefing: Argumentați alegerea făcută. Citiți cu voce tare un fragment din cartea aleasă. La finalul activității, elevii au fost foarte încântați de rezultate, iar fotografiile de la activități au fost postate pe pagina de Facebook a liceului și pe contul personal al trainer-ului.

Învățământ gimnazial și liceal

Dezvoltare personală

Concluzii: Lecturile din domenii complet diferite sunt o sursă de învățare eficientă și generatoare de încurajare în învățare, de energie pozitivă și de stare de bine, atât pentru elevi, cât și pentru traineri.

3.11. La șezătoare

Prof. Cristina Viorica PUHA - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

11

Materiale necesare:

fișe, pixuri, saci menajeri, obiecte pentru recompense

Metode/tehnici:
învățarea prin descoperire, observația individuală, conversația, dezbaterea

Durată:

2 ore

Obiective operaționale:

- Să creeze un semn de carte personalizat;
- Să descopere combinații de culori, materiale, modele de cusut;
- Să își exerseze creativitatea prin diverse jocuri;
- Să se prezinte într-un mod diferit printr-o carte de vizită complet personalizată.

Elevii au răspuns printr-un exercițiu de brainstorming provocării de a asocia cuvântul *șezătoare* cu un alt cuvânt. Asocierile au demonstrat creativitatea elevilor și informațiile pe care le dețin de la bunici și părinți. Pentru a -și crea propriul semn de carte, elevii și-au ales culorile, nuanțele la pânză, modelul, au combinat modele, dar cea mai mare provocare a fost să învețe să facă cruciulițele pe pânză care să contureze modelul ales. Elevii au pierdut noțiunea timpului, bucurându-se de activitatea de a coase, dar au simțit și destulă frustrare până au deprins tehnica cusutului.

Elevii au fost antrenați în mai multe jocuri de dezvoltare a creativității, precum: *Stânga-dreapta*, *Cuvinte inventate*, *Cartea mea de vizită*, *Cum să învățăm din greșeală*, *Bingo*, *Cuvântul zilei* în limba română sau în limba engleză, *Cubul meu 3D, Eu cel imperfect* etc. Elevii au fost foarte încântați să construiască cubul 3D, dar au fost și frustrați că nu reușesc. Au râs din toată inima de felul în care s-au desenat cu pixul pe caietul ținut deasupra capului fără să vadă ce desenează, au inventat cuvinte care nu există în dicționar și au dat definiții respectivului cuvânt, folosindu-l ulterior în propoziții, și-au creat propria carte de vizită etc.

Învățământ gimnazial

Domeniu interdisciplinar

Concluzii: Combinațiile de activități practice cu cele de stimulare a creativității sunt o sursă de învățare prin joc foarte eficientă și generatoare de energie pozitivă și de stare de bine, atât pentru elevi, cât și pentru traineri.

12

3.12. Jocuri sportive

Prof. Luminița Genoveva SCRIPCĂ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
Cercuri, mingi, bastoane pentru gimnastică, muzică, boxe audio, bucăți de parchet/ scândură, sfoară

Metode/tehnici:
Exerciții de dinamizare, teambuilding

Obiective operaționale:

- ◊ să mențină o stare optimă de sănatate prin exerciții fizice, outdoor și indoor;
- ◊ să formeze un sistem de deprinderi și priceperi motrice de bază, utilitar-aplicative și specifice unor activități de sport.
- ◊ să dezvolte armonios personalitatea.

Descriere:

1. Susține cercul! (outdoor)

Elevii sunt asezați în cerc. Fiecare elev susține cu mâna un cerc de gimnastică, perpendicular pe sol, în echilibru. La semnal sonor, (la un fluier) elevii se deplasează spre dreapta cu viteză, astfel încât să poată menține cercul colegului din dreapta în poziția de echilibru. Cine scapă cercul este eliminat sau primește o pedeapsă. Același lucru, doar că deplasarea se face spre stânga, la două fluiere. Același joc se poate desfășura cu bastoane de gimnastică. Se dezvoltă atenția și coordonarea.

2. Susține mingea! (outdoor) Copiii stau în cerc, depărtat, atingându-și laterala piciorului. Când începe jocul se apleacă, apărându-și spațiul dintre picioare, cu ambele mâini. În mijlocul cercului este o minge care se deplasează, împinsă fiind, de la un copil la celălalt în viteză, obligatoriu rostogolindu-se.

Dacă mingea trece prin spațiul liber dintre picioarele unui copil, acesta poate să apere spațiul cu o singură mână. În situația în care primește gol, elevul nu poate să se mai apere cu ambele mâini, ci doar cu o mână. Dacă primește din nou gol, este obligat să se întoarcă cu spatele și apărare să o facă cu ambele mâini, stând cu spatele la ceilalți colegi. La următorul gol primit, elevul este eliminat din joc. Se dezvoltă atenția, viteza de reacție și coordonarea.

Învățământ gimnazial

Activități sportive

12

3. Sărituri în 16 cercuri (outdoor)

16 de cercuri așezate pe sol unul lângă altul, alcătuiesc un pătrat. Elevii trebuie să se deplaseze unul după altul prin sărituri pe ambele picioare. Prima săritură se execută înainte, apoi se face săritura în lateral dreapta după care se revine prin săritură spre stânga.
Picioarele sunt poziționate fiecare în cercul lui. Se face execuția pe ritmul melodiei. Deplasarea se continuă spre înainte și apoi lateral cu revenire până elevii au parcurs toate cercurile așezate pe sol.
După ce primul elev ajunge la a doua pereche de cercuri, pleacă următorul elev.

4. Schiuri din lemn și sfoară (outdoor)

Elevii confecționează „schiuri” din bucăți de parchet/scândură și sfoară.
Patru șiruri a câte trei elevi sunt așezate al linia de start, trasată pe sol cu creta.

La semnalul trainerului, se pleacă în deplasare pe o distanță de 15 m. Echipa care reușește să ajungă prima la finalul traseului și execută corect sarcinile, câștigă cursa.
Se dezvoltă coordonarea, îndemânarea, atenția, spiritul de echipă.

5. Mingea prin jgheab (outdoor)

Materiale necesare: jgheaburi, confecționate din carton și ghem de ață sau minge. (materiale reciclabile).
Două echipe a câte 10 elevi, așezați unul lângă altul astfel încât prin apropierea unor cartoane semitubulare susținute pe palmă, să formeze un jgheab lung prin care trebuie să circule o minge. După ce mingea pleacă de la primul elev , acesta trebuie să se deplaseze prin alergare la coada șirului și să continue formarea jgheabului. Jocul continuă până ce elevii au parcurs distanța de 15 m (distanța stabilită).
Câștigă echipa care reușește să deplaseze mingea prin jgheabul format, fără ca mingea să cadă și care ajunge prima la linia de sosire.

13

3.13. Jocuri sportive

Prof. Luminița Genoveva SCRIPCĂ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

6. Întoarce cartonașele (indoor)
Materiale folosite: pătrate din carton, 15 albe și 15 gri.
Cartonașele (cu două fețe) sunt așezate pe catedră. Un elev se așează în stânga mesei celălalt în dreapta. Fiecare își alege câte o culoare. La semnalul de start, dat de profesor, elevii întorc culoarea adversarului astfel încât la finalul timpului de joc culoarea lui să primeze pe catedră. Câștigă elevul care a întors cele mai multe cartonașe. Se dezvoltă viteza de reacție, îndemânarea și coordonarea, atenția distributivă. Se poate juca și pe terenul de sport, pe o suprafață mare de joc cu pătrate mari (20/20), solicitarea fizică fiind mult mai mare, dezvoltându-se și rezistență.

7. Construiește piramide (indoor)
Materiale folosite: mingi de tenis de masă, rondele de lemn
Materialele se așează pe o masă. Un elev se așează în stânga, celălalt în dreapta mesei. La semnalul de start dat de profesor, elevii încearcă să facă un turn din rondele și cât mai multe mingi. Câștigă elevul care realizează cea mai înaltă piramidă. Se dezvoltă îndemânarea, se testează voința, atenția, răbdarea, autocontrolul.

8. Brățări multicolore (indoor)
Materiale folosite: cinci brățări confecționate din hârtie albă, roșie, galbenă, albastră, verde.
Fiecare copil are la dispoziție cinci brățări (albă, roșie, galbenă, albastră, verde).
Profesorul are și el aceleași brățări.
Elevii stau cu mâinile la spate iar când profesorul ridică mâna cu cele cinci brățări așezate pe antebraț, elevii trebuie să așeze brățările în aceeași ordine pe antebraț.
Jocul continuă prin schimbarea ordinii brățărilor de către profesor sub catedră astfel încât elevii să nu vadă acțiunea respectivă. Pe rând, elevii iau locul profesorului și fiecare elev monitorizându-și fiecare reușită. Se dezvoltă atenția, concentrarea.

Învățământ gimnazial

Activități sportive

9. Rigla în echilibru (indoor)

Materiale folosite: Pătrate din lemn, cilindru din carton, pahare de unică folosință, mingi de tenis de masă.

Pe capătul unei rigle din lemn se așează un pătrat și un cilindru. Elevii se deplasează pe lungimea sălii de clasă și înapoi, ținând rigla de celălalt capăt astfel încât cele două materiale să rămână pe riglă. Execută toți elevii pe rând.

Pentru complexitate se adaugă încă un pătrat și un cilindru iar deasupra un pahar de unică folosință și o minge de tenis. Se pot face echipe transferând rigla de la un coechipier la altul. Se dezvoltă îndemânarea.

13

10. „T”- ul în echilibru (indoor)

Materiale folosite: ,,T” din lemn, pătrate din lemn, cilindru din carton, minge de plastic, pahare de unică folosință, mingi de tenis de masă.

Materialele așezate pe o masă. Elevii vine la masă pe rând, susțin cu mâna îndemânatecă T-ul în echilibru iar cu cealaltă mână așează ușor fiecare piesă, pe un braț și pe celălalt. Se deplasează pe un traseu bine determinat încercând să nu cadă nicio piesă de pe suport. Se poate realiza și concurs pe echipe.

Se dezvoltă răbdarea, încrederea, îndemânarea, echilibrul, spiritul de echipă, coordonarea.

11. Steluța (indoor)

Materiale folosite: pahare de unică folosință, figuri geometrice din carton, steluță de carton.

Figurile geometrice sunt așezate transversal, în linie dreaptă pe o masă. Figurile sunt așezate aleatoriu iar la mijlocul lor este o steluță. Un elev așezat pe latura stângă a catedrei, celălalt pe partea dreaptă a catedrei. stânga, fiecare cu câte un pahar de unică folosință în mână.

Profesorul spune o figură geometrică, în timp ce elevii, oarte rapid, trebuie să așeze paharul în dreptul figurii geometrice. Comanda se repetă de mai multe ori, dar în momentul în care profesorul spune „STELUȚĂ”, elevii trebuie să acopere steluța. Cine acoperă primul steluța, câștigă jocul. Se joacă două din trei sau trei din cinci. Se dezvoltă îndemânarea, viteza de reacție, se testează stăpânirea de sine, răbdarea, îndemânarea.

Învățământ gimnazial

Activități sportive

Concluzii: Activitățile sportive dezvoltă motricitatea, atenția, răbdarea, coordonarea mișcărilor, contribuie la consolidarea spiritului de echipă și fair-play, creează un climat armonios, de colaborare, acceptare, toleranță, de bine.

14

3.14. Un sandviș caraghios

Prof. Florin GHETMAN BEJENARU - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Durată:

1 oră

Materiale necesare:
Alimente, piramida alimentelor, fișă de activitate, pături

Metode/tehnici:
Conversația, explicația, observația, jocul „Salata de fructe”

Obiective operaționale:

- ◊ să însușească concepte despre alimantație sănătoasă
- ◊ să conștientizeze importanța sănătății ca fiind o valoare
- ◊ să enumere produsele care aparțin fiecărei trepte din piramida alimentelor
- ◊ să formeze comportamente pentru o alimentație sănătoasă.

Descriere:
Activitatea se desfășoară afară, pe iarbă. Elevii răspund la întrebarea „Ce este o alimentație sănătoasă?”

- ◊ Se prezintă piramida alimentelor astfel încât elevii să numească alimente din fiecare treaptă a piramidei.
- ◊ Se solicită opinii referitoare la importanța alimentației pentru organism.
- ◊ Sunt prezentate alimentele aduse de elevi pentru prepararea unui sandviș care are ingrediente cu efecte benefice pentru sănătate.

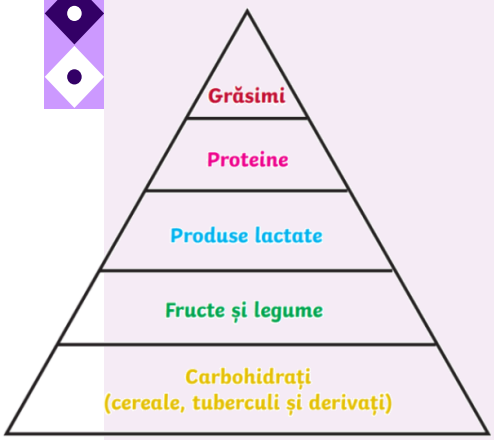

- ◊ Elevii pregătesc un „sandviș caraghios”, din punct de vedere estetic, folosind produse alimentare din piramida alimentelor.
- ◊ Au fost evaluate sandvișurile preparate, iar cel mai caraghios sandviș a fost premiat.
- ◊ Elevii participă la activitatea „Salata de fructe” - Așezați în cerc pe scaune sau în picioare, jucătorii aleg câte un fruct (un scaun mai puțin față de numărul de participanți). De exemplu portocală, capșună, banană, măr, strugure. Salata are 5 fructe. Fiecare jucător va fi una dintre aceste fructe, în ordinea enumerării lor. Trainerul este în mujlocul cercului și spune: „Aș mânca salată de... portocale și mere”. Toți jucătorii care sunt portocale și mere își vor schimba locul. Când spune: „Aș mânca salată de fructe”, își vor schimba locul toți jucătorii.

Învățământ gimnazial

Educație pentru sănătate

Concluzii: Educația privind stilul de viață sănătos creează premisele câștigării unor deprinderi sanogene, care vor fi practicate pe toată durata vieții, favorizând menținerea unei bune stări de sănătate pentru o perioadă cât mai lungă de timp.

3.15. Jocuri de cunoaștere

15

Prof. Ionela Nicoleta COJOCAR

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Materiale necesare: foi albe de hârtie, creioane colorate,pixuri, bilețele cu mesaje,avion din hârtie

Metode/tehnici: Explicația, demonstrația, tehnici de pliere, jocul

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:
- ◊ să aprofundeze cunoașterea reciprocă
- ◊ să identifice calități la propria persoană
- ◊ să stimuleze coeziunea grupului, comunicarea interpersonală.

Descriere:
Elevii pornesc într-o călătorie a activităților outdoor, fiecare are nevoie de un „bagaj" care să conțină trei calități personale. Elevii și-au confecționat propriile avioane din hârtie pe care le-au personalizat și fiecare și-a încărcat bagajul, cele trei calități, prezentându-le colegilor.

1.Recunoaște avionul/personajul: avioanele sunt așezate la sol, fiecare elev va alege un avion, la întâmplare, va citi calitățile scrise, va observa desenul și va ghici cui îi aparține;

2. Cine zboară cel mai departe: se organizează o întrecere între avioane, de fiecare dată identificându-se avionul care a zburat cel mai departe, posesorul avionului câștigător va spune unde dorește el să ajungă în cadrul acestei călătorii outdoor. Fiecare elev a ales apoi un avion al unui coleg, la întâmplare, având ca sarcină realizarea unui desen care să-l reprezinte pe colegul respectiv în funcție de calitățile acestuia.

3. De o parte și de alta a drumului: se formează un drum cu ajutorul avioanelor, copiii sunt așezați de o parte și de alta a drumului, iar coordonatorul jocului citește diverse afirmații, de ex:Îmi place să joc fotbal, Îmi place să citesc etc. De fiecare dată când li se potrivesc afirmațiile spuse elevii vor păși în interiorul drumului

4. Cutiuța cu răvașe: elevii aleg bilete pe care sunt scrise diverse afirmații, le citesc și răspund cu Mi se potrivește/ Nu mi se potrivește, argumentând răspunsurile.

Învățământ gimnazial

Dezvoltare personală

5. Găsește-ți perechea: elevii sunt așezați pe două rânduri, fiecare trebuie să-și găsească perechea potrivită pentru a pleca în călătorie, un coleg/colegă cu care are ceva în comun. Elevii discută între ei încercând să găsească partenerul potrivit; elevii și-au descoperit interesele, preocupările și pasiunile comune.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

16

3.16. Jocurile copilăriei

Prof. Ancuța CĂILEAN - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Durată:

4 ore

Materiale necesare:
cretă colorată, batistă, eșarfă, minge, sfoară.

Metode/tehnici:
explicația, observația, jocul conversația

Obiective operaționale:

- ◊ să dezvolte interesul și dragostea pentru mișcare;
- ◊ să-și coordoneze mișcările corporale;
- ◊ să respecte regulile jocului;
- ◊ să-și stimuleze interesul pentru interacțiunea de grup.

Descriere:
Cum jocul este cea mai distractivă activitate a omului, se propune desfășurarea unei activități în spațiul exterior al școlii. Copiii sunt împărțiți în două echipe pentru a dezvolta spiritul competitiv, dar și de fairplay. Pentru început vor experimenta jocurile cele mai cunoscute și îndrăgite de cei mici, cum ar fi: „Baba-oarbă”, „Statuile”, „Șotron”, „Țară, țară, vrem ostași!”, după care vor încerca jocuri pe care le-au încercat părinții sau bunicii lor, iar astăzi sunt folosite mai rar:„Adevăr sau provocare”, „Pătrățica”, ”Omul negru”, „Sticluța cu otravă”, „Țurca” etc.

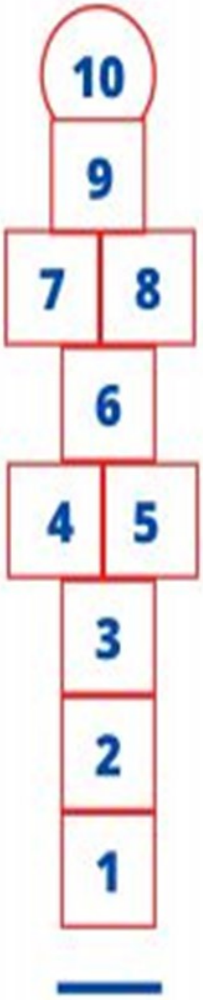

1. Șotron
Număr de jucători: de la 2 în sus.

Pentru a juca șotron e necesar să se deseneze pe asfalt zece chenare numerotate (precum cel din desenul de mai joc).
Șotronul, jocul îndrăgit de toți copiii, poate fi jucat în aer liber. Acest joc este bazat pe diferite sărituri pe care copiii trebuie să le efectueze într-un desen realizat pe asfalt.
Săriturile pe care le vor efectua cei mici la jocul *Șotron* se vor desfășura în felul următor:

nr. 1, 2, 3: săritură pe un picior;
nr. 4-5: săritură pe două picioare (în același timp);
nr. 6: săritură pe un picior;
nr. 7-8: săritură pe două picioare (în același timp);
nr. 9: săritură pe un picior;
nr. 10: săritură pe două picioare cu întoarcere.

Învățământ gimnazial

Activități de timp liber

Cum se joacă ȘOTRON?

16

Fiecare copil care va participa la joc va avea un obiect pe care va trebui să îl arunce pe unul din pătratele desenate (se începe cu numărul 1).
Dacă obiectul va rămâne pe numărul 1 (fără să părăsească chenarul respectiv), copilul va executa săriturile specificate mai sus de la numărul 1 până la numărul 10 și înapoi.
În momentul când copilul se întoarce acesta se va opri la chenarul unde este obiectul și va încerca să îl ia fără ca acesta să se dezechilibreze.
Dacă un copil în încercarea lui de a lua obiectul se dezechilibrează și pășește în afara chenarului acesta nu poate trece la nivelul următor (urmează să intre în joc alt copil).

Când un copil reușește să parcurgă traseul complet dus-întors (inclusiv ridicarea obiectului) acesta va continua jocul cu trecere la nivelul următor.
Un copil este eliminat din runda respectivă dacă:
◊ obiectul aruncat nu se oprește pe chenarul corespunzător;
◊ dacă se dezechilibrează în momentul efectuării săriturilor;
◊ dacă nu reușește la întoarcere să ridice obiectul de jos.
Copilul respectiv este eliminat din runda respectivă, acesta își așteaptă rândul pentru a reintra în joc de la numărul la care a rămas.
Câștigă cel care ajunge la numărul 10.

2. Hoții și vardiștii

Număr de jucători: de la 4-6 în sus.
Vârsta jucătorilor: de la 5-6 în sus.

Cum se joacă?

Se fac două echipe: echipa hoților și echipa vardiștilor.
Vardiștii se pun cu fața la perete și numără, ca la *De-a v-ați ascunselea*. Între timp, hoții se ascund sau fug. După ce termină numărătoarea, vardiștii încep să îi caute.

Sunt câteva reguli aici:
◊ hoții se ascund într-o zonă delimitată;
◊ hoții nu pot sta ascunși prea mult într-un loc;
◊ vardiștii nu se pot grupa în mai mult de doi oameni;
◊ mai multe grupe de vardiști nu pot urmări aceeași țintă.
◊ când un vardist a prins un hoț, strigă „10 gardian 10”. După ce au fost prinși toți hoții, se schimbă regulile.

16

3.16. Jocurile copilăriei

Prof. Ancuța CĂILEAN - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

3. Rațele și vânătorii
Vârsta jucătorilor: de la 5 ani în sus.
Numărul de jucători: minim 4.
Material necesar: minge.

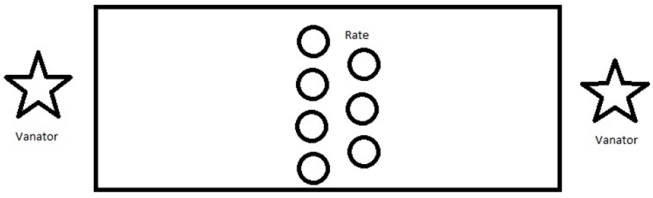

Ratele si Vanatorii
- Spatiul de joc -

Cum se joacă?
1.Jucătorii se împart în rațe și vânători. Este nevoie ca 2 jucători să joace rolul vânătorilor, iar restul sunt rațe.
2. Se delimitează spațiul de joacâ. De obicei, spațiul are formă dreptunghiulară. În fiecare capăt al spațiului de joacă se află câte un vânător, care nu are voie să intre în spațiul de joc. Între vânători se afla rațele.
3. Vânătorii au rolul de a vâna rațele cu mingea. Atunci când o rață este atinsă de minge, aceasta iese din joc.
4. Rațele trebuie să se ferească de minge, fără să iasă din spațiul de joc.
5. Ultima rață ramasă, trebuie atinsă cu mingea de vânători din maxim atâtea încercări câți ani are (ex: dacă rața are 9 ani, vânătorii trebuie să o scoată din joc din maxim 9 aruncări). Dacă nu reușesc, jocul se reia cu aceiași vânători.
6. Jocul se sfârșește atunci când toate rațele au fost atinse cu mingea. Următorii vânători sunt primele 2 rațe care au fost scoase din joc.
7. Există varianta în care rațele pot câștiga vieți în plus dacă reușesc să prindă mingea înainte ca aceasta să atingă pământul.

4. Omul negru
Vârsta jucătorilor: de la 4 ani în sus.
Numărul de jucători: minim 4.

Cum se joacă:
1. Participanții la joc se numără și se va alege cine este primul „Omul Negru”;
2.Omul Negru își alege un ajutor dintre ceilalți jucători;
3.Omul Negru, împreună cu ajutorul, se vor îndepărta de restul grupului de jucători și vor alege un numar de la 1 la 10;
4. Omul Negru va ramâne pe loc, iar ajutorul se va întoarce la restul jucătorilor;
5. Jucătorii, înafară de Omul Negru, se vor ține de mână, într-un cerc și vor cânta:
Ora 1 a sosit, Omul Negru n-a venit.
Ora 2 a sosit, Omul Negru n-a venit
.....
Vor continua să cânte până când ajung la ora stabilită de Omul Negru. Când ajung la acea oră, ajutorul va cânta: „Ora X a sosit, Omul Negru a venit!”

Învățământ gimnazial

Activități de timp liber

3.17. Povestea EduAll

Prof. Ana-Maria CÂRDEI - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

17

Materiale necesare: coală carton, top de hârtie, carton colorat, carioci, lipici, creioane colorate.

Metode/tehnici: Scriere imaginativă, Eseu, Graffiti, Jurnalul reflexiv, FRISCO, Cvintet, Graficul T

Durată: **2 ore**

Obiective operaționale:
- ◊ Să redacteze un text epic narativ (scurt sau mediu);
- ◊ Să stabilească relații între text și ilustrații, între text și elemente reale, observate direct;
- ◊ Să imagineze întâmplări fabuloase;
- ◊ Să-și formeze deprinderi și atitudini față de actul creator.

Descrierea activității: La atelierul de scriere creativă, elevii vor învăța să se folosească atât de imaginație, cât și de creativitate în cel mai constructiv și firesc mod. Vom discuta despre compoziție, scriere, iar prin tehnici variate de joc didactic vom compune povești care îi vor bucura. Elevii vor fi îndrumați să citească texte potrivite vârstei, care să îi ajute nu doar să scrie mai frumos, dar și să se dezvolte armonios, iar bagajul cultural să fie unul valoros. Textele realizate vor fi organizate într-o carte cu format inedit, având coperta și ilustrațiile realizate de participanții la atelierul de scriere creativă. Algoritmul atelierului de scriere: • Care este pretextul scrierii? • Ce voi avea să scriu? • Ascult criteriile de apreciere a produsului scrierii. • Construiesc o bază de date: adun gânduri, cuvinte, expresii. • Lansez impresii generale, idei asociative. • Construiesc un plan al scrierii. • Construiesc enunțuri. • Realizez un lanț asociativ de idei între aceste enunțuri. • Apreciez cele scrise de mine, în conformitate cu criteriile anunțate. • Realizez un feedback individual, revizuiesc cele scrise de mine. • Mă consult cu colegul, ascult de sfaturile lui. • Revizuiesc cele scrise, verific dacă produsul scrierii corespunde cerințelor de aranjare în spațiul propus. • Apreciez cele scrise de mine, în conformitate cu criteriile anunțate.

Debriefing: Cum v-ați simțit în timpul activității? Ce veți aplica în viața de zi cu zi din ceea ce ați învățat astăzi?

Învățământ gimnazial, liceal

Dezvoltare personală

18

3.18. Floarea soarelui, prințesa verii

Prof. Georgeta BODNAR - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Durată:

4 ore

Materiale necesare: foarfece, hârtie colorată, lipici, desene cu floarea-soarelui, text suport-Legenda florii soarelui.

Metode/tehnici: explicația, observația, conversația, munca independentă, cvintetul,

Obiective operaționale:

- ◊ să observe cu atenție floarea-soarelui pentru a identifica părțile componente, mirosul semințelor, uleiului
- ◊ să însușească legenda florii-soarelui;
- ◊ să realizeze colaje din hârtie creponată.

Descriere:

A treia fiică a bătrânului an ne bucură cu bogățiile ei. Vara, lanurile sunt înfrumusețate floarea-soarelui, „prințesa verii”.

Am pornit dis-de -dimineață „la pas” până am găsit un lan cu floarea-soarelui.

Elevii au identificat părțile florii soarelui, le-au denumit și desenat pe caiete.

Elevii au citit „Legenda florii-soarelui”.

Elevii au aflat că floarea-soarelui a fost cândva o fată frumoasă care-l iubea pe mândrul Soare.

Ne-am gândit să realizăm și noi floarea-soarelui din bucăți de hârtie creponată. Am explicat elevilor etapele de lucru, apoi, toți elevii s-a așezat pe pătură și au realizat, prin activitate independentă, colaje.

Învățământ primar

Activități de timp liber

La sfârșitul activității, am realizat un cvintet cu tema floarea-soarelui.

Floarea-soarelui
minunată parfumată
Zâmbind, mirosind, admirând,
Prințesa verii ne dăruiește
Lumină!

LEGENDA FLORII SOARELUI

18

Se spune că Ştefan cel Mare avea o fată tare frumoasă, dar mută din naştere. Din această pricină, Domnitorul era amărât peste măsură. Vracii şi doctorii de atunci n-au lecuit domniţa de muţenie. La urmă, vine o bătrână gârbovită la voievod şi spune:
Măria Ta, fata domniei tale poate să prindă grai.
Cum?
Cheamă-l pe Soare la cetate şi cinsteşte-l cum se cuvine. După ospăţ, trimite domniţa să-i cerşească o sărutare şi apoi, o să scape de muţenie, norocoasa copilă.

Voievodul Ştefan s-a înveselit şi făcu pregătiri, precum a zis bătrâna prezicătoare. Numai că, pe capul domnitorului, era un blestem. Piază-Rea, aflând gândurile stăpânitorului, alergă la Lună-Răsare, adică la Doamna-Nopţilor, şi-i şopteşte că Soarele e necredincios.

-Lună-Răsare, zice viclean Piază-Rea, până acum l-ai avut de bărbat pe Soare, însă l-ai prăpădit.Te lasă de tot. Soare se însoară cu fata mută a lui Ştefan, stăpânul ţării. Uite, chiar deseară se-ncinge nunta.

Auzind una ca asta, Luna e gata să turbeze de gelozie.

-Pe mine să mă părăsească Soare? Nu se poate. Am să nimicesc fata voievodului Ştefan!

Începe nunta la castelul de piatră. Soare, făt-frumosul cu plete de lumină, ospătează cu vodă şi curtenii.

-Vine mireasa, se aude un crainic!Şi domniţa cea frumoasă şi mută intră în sală, printre sunete de buciume. Mireasa îngenunchează la picioarele lui Soare. Îi cere o gură de mântuire.

Văzând sărutul mirilor, Luna înnebuneşte de-a binelea şi se aruncă din înalt, prin geamul castelului. Cade ca o ploaie de blestem peste făptura Domniţei şi, pe dată, îi topeşte chipul, prefăcându-l în floare galbenă.

Nuntaşii rămân îngroziţi de fapta nedreaptă a Lunii. Bătrânul voievod e năucit de întâmplare. Mesenii bocesc.

Supărat, Soarele o prinde pe Lună de pletele razelor şi o aruncă prin fereastră, departe, în caierul norilor.

În locul Domniţei e, acum, o floare înaltă, cât statul omului. Soarele o ia în braţe şi o duce în grădină, sădind-o în pământ.

Ea e dragostea mea şi se va numi floarea-soarelui!

Tocmai de atunci, floarea-soarelui a rămas cu faţa galbenă şi înfiorată de durere. Îndrăgostită pe vecie de Soare, ea îşi întoarce mereu faţa către craiul zilei, cerşind sărutarea mângâietoare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

19

3.19. Sămânța prieteniei

Prof. Elena Octavia MARUSAC - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
coli pentru desen, creioane, coli de scris, rigle, foarfeci, lipici

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- promovarea sentimentului de apartenență la o comunitate a grupului de elevi;
- stimularea interesului pentru participarea la activități comune, de dezvoltare personală, de grup;
- promovarea gândirii neconvenționale și a muncii în echipă.

Descriere:

1. Portretul. În prima parte a activității, elevii au fost împărțiți în două grupe: cei din prima grupă au jucat rol de „modele/muze" pentru elevii din a doua grupă care au fost „pictori". Toți „pictorii" au contribuit la realizarea portretului fiecărei „muze", desenând, pe rând, timp de câte un minut la fiecare tablou. La final, fiecare copil a trebuit să-și recunoască portretul și, în ciuda faptului că îndemânarea „pictorilor" nu a fost una extraordinară, fiecare și-a recunoscut chipul.

2. Lanțul. În a doua parte a activității elevii au fost împărțiți în trei grupe, fiind provocați să își facă o strategie și să muncească în echipă pentru a realiza un lanț din hârtie cât mai lung utilizând un buget alocat (același pentru fiecare grupă) cu care își puteau cumpăra materialele necesare (coli de scris, rigle, foarfeci, lipici). Grupa cu cel mai lung lanț a dat dovadă de cel mai bun spirit de echipă.

Debriefing: Ce ți-a plăcut la această activitate? Ce te-a ajutat/împiedicat să rezolvi sarcinile primite? Ce vei face altfel data viitoare? Ce ai descoperit despre tine în urma acestei experiențe?

Învățământ gimnazial

Dezvoltare personală

Concluzii: Sentimentul de apartenență la grup îi face pe copii mai receptivi și mai interesați de a participa la activități de învățare. Lucrul în echipă, răbdarea, respectarea regulilor, asumarea responsabilității, spiritul de leadership sunt atuuri importante oferite copiilor prin aceste activități outdoor.

19

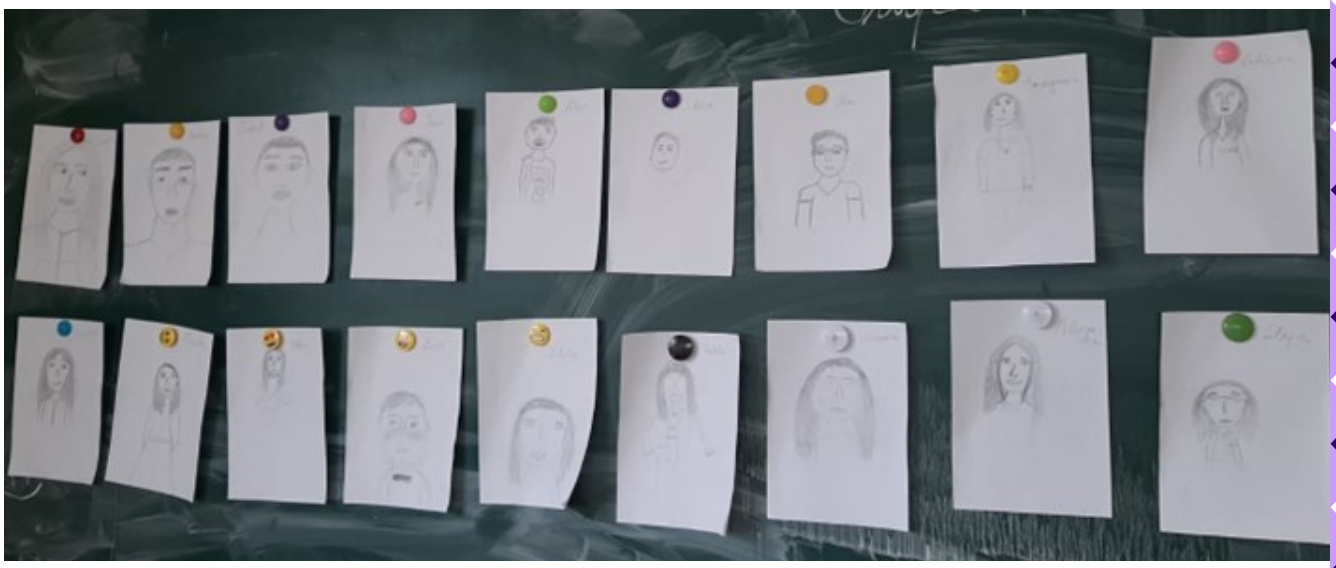

„Atunci când ne facem timp să ne cunoaștem elevii la un nivel personal și suntem receptivi din punct de vedere cultural, le arătăm că ne pasă cu adevărat de ei.” (Rita Pierson)

20

3.20. Covorul bunicii

Prof. Elena Octavia MARUSAC - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare: gherghef, gheme din fâșii textile, pieptene din lemn, foarfeci

Metode/tehnici: explicația, observația, demonstrația, conversația

Obiective operaționale:

- familiarizarea copiilor cu conceptul de economie circulară;
- finisarea covorului prin desprinderea acestuia de pe gherghef și înnodarea franjurilor;
- cooperarea în cadrul grupului pentru realizarea sarcinilor propuse.

Descriere:

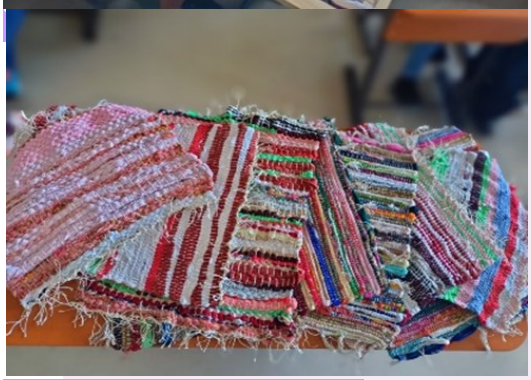

Participanții la activitate au dus la bun sfârșit lucrul început în activitățile trecute, când și-au ales culorile preferate și dimensiunile pentru propriul covor, au pregătit ghergheful și ghemele apoi au țesut covorașul.

După demonstrarea modului de lucru, copiii au îndepărtat covorul de pe gherghef, au înnodat firele de margine, formând franjuri, apoi au retușat, unde a fost nevoie, capetele rămase, inestetice.

Activitatea de finisare a covorașului i-a captivat pe copii, mai ales că au reușit să finalizeze, împreună, un lucru migălos. Au avut ocazia să folosească obiecte vechi de îmbrăcăminte, nefolositoare, pentru a crea un obiect nou pe care îl pot utiliza, pe principiul „nimic nu se aruncă, totul se poate transformă".

Debriefing: Ce ți-a plăcut la această activitate? Ce te-a ajutat/împiedicat să rezolvi sarcinile primite? Ce vei face altfel data viitoare? Ce ai descoperit despre tine în urma acestei experiențe?

Învățământ liceal

Dezvoltare durabilă

Concluzii: Prin reutilizarea lucrurilor ieșite din uz se pot crea alte lucruri frumoase și utile. Astfel, protejăm natura și economisim resursele familiei.

Creativitatea fiecărui individ este nelimitată, trebuie doar să o cultivăm.

3.21. Atelier de literație (I)

21

Prof. Violeta REUȚ - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus

Materiale necesare: laptop, videoproiector, prezentare PPT, fișa de lucru

Metode/tehnici: expunerea, brainstormingul, jocul didactic, învățarea prin descoperire

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:
- ◊ înțelegerea mesajului unui text la prima vedere
- ◊ exprimarea unei opinii
- ◊ analiza critică a unui mesaj.

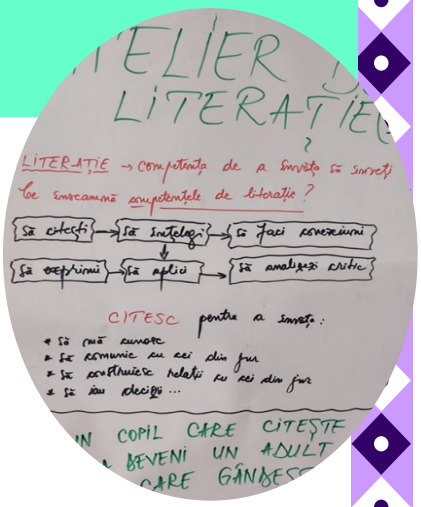

Descriere:

Spargerea gheții a constat în enunțarea unei calități personale, care să înceapă cu inițiala numelui elevilor. Pentru captarea atenției, elevii au fost solicitați să noteze pe o foaie un vers dintr-o poezie/cântec. Rezultatul a fost citit și elevii au recunoscut autorul/textul din care s-a citat.

Trecerea la temă s-a făcut printr-un exercițiu frontal, plecând de la întrebarea „Știm să învățăm?”, prilej cu care l-am evocat pe tovarășul lui Nică din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă, Trăsnea, care nu pricepea ce și cum e de învățat, astfel că memorând definiția limbii, „care te învață a ceti și a scrie într-o limbă”, Trăsnea se întreba retoric „Cum a scrie într-o limbă? Poate trebuie să scrii cu limba, mai știi, păcatele mele?!”

A urmat explicarea, însoțită de o prezentare PowerPoint, a termenilor „atelier” și „literație”. Au fost prezentate competențele de literație și conexiunile ce se stabilesc între acestea.

În a doua parte a activității, elevii au primit provocarea de a descifra textul „Pisima” de Caius Dobrescu.

Concluzii:

Descifrarea textului a fost o provocare pentru elevii din clasele a V-a și a VI-a deoarece aceștia nu petrec atât de mult timp în fața telefonului/laptopului. Elevii din clasele mai mari au descifrat textul cu ușurință.

Activitatea a avut un impact pozitiv, reușind să-i determine să accepte următoarea provocare - „Atelier de literație (II)”: crearea unui text în versuri sau în proză.

Învățământ gimnazial

Literație

Bibliografie:

Douglas Fisher, William G. Brozo, Nancy Frey, Gay Ivey, „50 de metode de instruire pentru a facilita înțelegerea unui text”, Editura Polirom, Iași, 2021;
Mark W. Conley, „Înțelegerea textelor literare și ariile curriculare”, Editura Polirom, Iași, 2019.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

22

3.22. Atelier de literație (II)

Prof. Violeta REUȚ - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare: laptop, videoproiector, muzică, hârtie, creioane colorate, perforator, șnur colorat

Metode/tehnici: expunerea, Gândiți – lucrați în perechi – comunicați!, brainstormingul, scrierea liberă, cvintetul,

Obiective operaționale:

- stimularea creativității prin valorificarea propriilor aptitudini
- scrierea unui text propriu/ ilustrarea unui text
- realizarea conexiunilor dintre text și imagine
- întocmirea unui material care să cuprindă rezultatele muncii elevilor

Descriere: Momentul de captare a atenției a constat într-o scurtă expunere despre ce presupune *a fi competent: a ști + a ști să faci.* Am plecat de la ideea că fiecare individ e unic și poate fi original.

Elevii au fost familiarizați cu tipuri de texte precum cvintetul ori haiku-ul. În funcție de aptitudini, elevii au format grupe: „Scriitori" și „Ilustratori". Trebuie să spunem că au existat și elevi sceptici în a face parte dintr-o echipă. Acestora le-am propus să noteze glume. Ilustratorii au primit cu bucurie glumele colegilor și au creat benzi desenate. Astfel, mai ales acești elevi au avut revelația că sunt valoroși, unii reușind să scrie chiar două haiku-uri.

Toate materialele elevilor au fost cuprinse într-un material cu titlu sugestiv „Caleidoscop literar".

Învățământ gimnazial

Transdisciplinar

Concluzii: Cooperarea contribuie la crearea unei atmosfere prietenoase, de ajutor reciproc, încredere, bunăvoință, comunicare deschisă, făcând ca procesul de învățare, conviețuire în grup să fie mai ușor. În consecință, „Ilustratorii" au comunicat excelent cu „Scriitorii".

3.23. Călător pe Mapamond

23

Prof. Violeta REUȚ - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus

Materiale necesare: harta lumii, hârtie, creioane colorate, muzică

Metode/tehnici: conversația euristică, discuția colectivă, problematizarea, jocul didactic, lucrul cu harta,

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:
- stimularea spiritului investigativ
- localizarea pe hartă a unor obiective
- realizarea unui itinerar folosind harta

Descriere:

Activitatea a fost construită pe cele cinci elemente ale Instruirii: Implicarea, Explorarea, Explicarea, Elaborarea și Evaluarea. În prima parte a activității, elevii au fost provocați să prezinte într-o propoziție/frază un loc vizitat și să menționeze un motiv pentru care l-ar recomanda prietenilor. Trecerea la temă s-a făcut prin prezentarea unor posibile destinații de vacanță, pe care elevii le-au localizat apoi pe hartă. În a doua parte a activității, elevii au format echipe și au realizat un itinerar folosind o hartă desenată de ei.

Evaluarea s-a realizat prin metoda „turul galeriei”, elevii fiind încurajați să observe/ discute propunerile colegilor.

Concluzii:

Elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați în experiențe de învățare și nu atunci când primesc pasiv informații.

Învățarea prin descoperire se evidențiază prin elemente distinctive legate de accentul pus în mod egal pe proces, comunicare, reflecție, colaborare, analiză și pe conținut, pe elementele care sunt „negociate” împreună cu elevii și pe cunoștințele anterioare care sunt valorificate.

Învățământ gimnazial

Transdisciplinar

Bibliografie:

◊ I. Al. Dumitru, „Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă”, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
◊ Musata- Dacia Bocos, „Instruirea interactivă”, Editura Polirom, 2013.

24

3.24. Laboratorul de teatru

Prof. Anca Elena PUHA - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

3 ore

Materiale necesare:
polistiren, saci menajeri, carton, tempera, cutter, foarfece, scobitori, flip-chart,

Metode/tehnici:
observația, conversația, joc de rol, brainstorming

Obiective operaționale:

- familiarizarea copiilor cu conceptul de dramaturgie;
- realizarea unor decoruri din materiale reciclabile;
- realizare unor costume din materiale reciclabile;
- cooperarea în cadrul grupurilor pentru realizarea sarcinilor propuse.
- Învățarea rolurilor

Descriere:

La prima activitate a proiectului elevii vor viziona piesele de teatru „O noapte furtunoasă" și „Chirița în balon"de pe internet pentru a se familiariza cu jocul scenic al actorilor și a descoperi într-un mod interactiv subiectul pieselor. De asemenea, aceștia vor urmări detaliile ce alcătuiesc decorul și costumele personajelor. În continuare, vor primi fișele cu secvența din piesă ce urmează a fi interpretată de grupa lor și vor citi împreună textul. Se vor împărți rolurile și se vor completa fișele de evaluare a jocul scenic pentru elevii care concurează pentru același rol. Se face împărțirea finală a rolurilor și se mai citește odată textul împreună cu elevii-actori care au fost selectați. ---

La a doua activitate elevii vor reciti fragmentele din piesa de teatru în care sunt prezentate elementele de décor *(exemplu: Scenele se petrec din dosul Mitropoliei, pe piaţa destinată pentru ascendarea baloanelor, 1874. Notă*. La deschiderea cortinei, câţiva soldaţi, în mijlocul scenei, ţin frânghiile ce sunt legate de năvodul balonului. Ellien Moghior e în naselă, ocupat a-şi face pregătirile de plecare. Balonul, purtând cu litere mari numele de Ciubăr-Vodă, este înălţat astfel ca să fie văzut de publicul din sală. Nasela e ornată cu steaguri tricoloare. Lume multă în fund. În dreapta, o estradă. Pe laiţa din faţă, Năucescu şi Despa. Hazliu şi Panglică se primblă pe sub estrade lornietând damele. Vânzătorul se poartă pintre public, strigând din timp în timp: *Alune prăjite! şeapte de-o para!).* Aceștia se vor împărți în echipe și vor propune mai multe variante de realizare a decorului și a materialelor potrivite pentru acesta.

Învățământ gimnazial, liceal

Transdisciplinar

La următoarea activitate elevii vor viziona filmulețe cu modul în care se realizează diverse obiecte de îmbrăcăminte din materiale reciclabile. Aceștia vor discuta între ei și vor decide cum să realizeze costumele actorilor/ personajelor din comedia *O noapte furtunoasă* și respectiv *Chirița în balon.* O condiție pentru realizarea costumelor este să se folosească, pe cât posibil, materiale reciclabile (ex. saci menajeri, ziare, carton, doze de suc, peturi etc.).

Debriefing

Ce impact a avut activitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ?

Din punct de vedere cantitativ, activitatea a avut un impact major deoarece a mobilizat toți cei 82 de elevi din GT pentru a pune în scenă un fragment dintr-o piesă de teatru. Din punct de vedere calitativ, elevii au descoperit este importanța mimicii, gesturilor și tonului vocii în transmiterea oricărui mesaj, dar cu atât mai mult atunci când vine vorba despre a întruchipa personajele dramatice. Aceste abilități le vor fi utile în orice domeniu vor active în viață deoarece se vor adapta mai ușor la situațiile imprevizibile, vor avea curaj să-și exprime opiniile și să-și susțină un punct de vedere. De asemenea interpretarea dramatică îi va ajuta să-și gestioneze emoțiile și să poată susține o prezentare în fața unui public numeros, chiar să știe cum să-și adapteze gesturile, tonul vocii, mimica în funcție de scopul mesajului transmis.

Concluzie: Activitatea este una complexă care se realizează după formatul STEAM și care se folosește de competențele și abilitățile dobândite de elevi la diverse arii curriculare.

25

3.25. Vicovul copiilor

Prof. Elisaveta VICLEANU - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
videoproiector, laptop, stickere, marker, fișe de lucru, creioane colorate, foarfecă, fotografii, scobitori, hârtie, scotch,

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația, analiza critică

Obiective operaționale:

- exprimarea liberă a opiniei, analiza critică;
- stimularea interesului pentru participarea la activități comune, de dezvoltare personală, de grup;
- promovarea gândirii neconvenționale și a muncii în echipă.

Descriere:
Activitatea a debutat cu un exercițiu de spargere a gheții. Elevii au completat fișe de lucru prin care și-au exprimat liber opinia referitor la ce lipsește în oraș și ce ar dori să existe. În urma dorințelor exprimate, s-au ales imagini prin care ei să-și „construiască" orașul perfect.

Elevii au decupat imaginile, au lipit scobitorile, au colorat, totul pentru a împlini obiectivele propuse.

În următoarea etapă, au realizat o machetă – VICOVUL COPIILOR – o viziune a orașului perfect, ideal și pentru copii.

Debriefing Ce veți folosi în viața de zi cu zi din activitatea de azi? Care dintre ideile voastre pot fi aplicate? Care sunt caracteristicile „orașului perfect"?

Concluzii: Elevii au muncit în echipă, au conștientizat importanța comunicării, au realizat conexiuni între dorință și realitate, au valorificat resurselor locale, și-au dezvoltat abilitățile de comunicare fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei. Copiii învață să recunoască meritele celorlalți, să le respecte ideile, sentimentele și nevoile, îi ajută să învețe din greșeli.

Învățământ gimnazial

Transdisciplinar

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.26. Tânărul jurnalist

26

Prof. Elisaveta VICLEANU - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Materiale necesare:
videoproiector, laptop, stickere, marker, fișe de lucru, chestionare, creioane colorate

Metode/tehnici:
Explicația, jocul, jocul didactic, brainstorming

Durată:

2 ore

Obiective operaționale:
- ◊ însușirea termenului de ,,jurnalist"
- ◊ crearea de materiale asociate termenului
- ◊ realizarea publicației ,,Edu All";

Descriere:
Activitatea a debutat cu un exercițiu de spargere a gheții. Elevii au oferit o definiție proprie a termenului de *jurnalist,* precum și ce presupune această meserie.

Apoi, fiecare elev și-a ales o temă, un subiect, despre care să realizeze un material.

Elevii au scris articole având ca temă activitățile din cadrul proiectului *Edu All*, au luat interviuri trainerilor, au realizat reportaje despre activitățile desfășurate, analizând atât aspectele pozitive, cât și cele negative.

La final, toată munca a fost concretizată într-o publicație, un ziar al lor - ***Edu All – Este Altfel*** **.**

Debriefing Ce credeți că vă va ajuta din experiența de azi?

Concluzii: Elevii au muncit în echipă, au conștientizat importanța comunicării, au realizat conexiuni între dorință și realitate, au valorificat resursele, și-au dezvoltat abilitățile de comunicare fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei. Copiii învață să recunoască meritele celorlalți, să le respecte ideile, sentimentele și nevoile, îi ajută să învețe din greșeli; nu exista eșec ci doar feedback la sfârșitul unei activități. Ceea ce este important de menționat este realizarea unui produs final ca rezultat al colaborării.

Învățământ gimnazial

Transdisciplinar

27

3.27. Atelier de fotografie - PhotoVoice

Prof. Angel NIȚU - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
Aparate foto, prezentare ppt, caiete, computer

Metode/tehnici:
explicația, observația, conversația, PhotoVoice

Obiective operaționale:

- ◊ să se menționeze factorii care influențează realizarea unei fotografii;
- ◊ să dezvolte abilitățile de a realiza fotografii;
- ◊ să valorifice creativitatea proprie în realizarea fotografiilor;
- ◊ să dezvolte competențe de sensibilizare artistică.

Descriere:

Activitatea s-a desfășurat atât în laboratorul de informatică, cât și în natură, elevii realizând diferite fotografii în comunitate.

În laborator au fost prezentate tehnicile de realizare a unei fotografii, factorii de care trebuie ținut cont în realizarea unei fotografii de calitate.

Fiecare elev a fost încurajat să fotografieze ceea ce îi place, astfel încât să poată realiza un album personal și un album al grupului.

Cele mai bune fotografii au făcut obiectul unei expoziții.

S-a folosit metoda PhotoVoice pentru a ilustra aspecte pozitive din comunitate.

Debriefing: O inițiativă PhotoVoice nu este o simplă expoziție de fotografie, pentru că înseamnă mai mult decât o serie de imagini cu descrieri alăturate! Esențial în PhotoVoice este tocmai procesul, identificarea unor probleme, stabilirea cauzelor acestora, discuțiile și găsirea unor soluții care duc în final la crearea unui mesaj vizual puternic, menit să influențeze comunitatea și factorii de decizie.

Ce ați învățat din această experiență?

Învățământ primar

Educație nonformală

Concluzii: PhotoVoice este un instrument ce permite să descopere comunitatea în care trăiesc, să identifice problemele pe care le întâmpină în cadrul acesteia și să le prezinte celorlalți viziunea lor despre comunitate. Metoda poate fi adaptată pentru diverse situații (evaluarea nevoilor comunității, realizarea unei hărți a problemelor), grupuri sau domenii (mediu, sănătate, educație).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.28. Prietenul meu - robotul

28

Prof. Angel NIȚU - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Materiale necesare:

cutii de carton, lipici, capsator, foarfece.

Metode/tehnici:
explicația, demonstrația, jocul, conversația.

Durată:

2 ore

Obiective operaționale:

- ◊ să înțeleagă noțiunea de reciclare;
- ◊ să identifice diverse situații în care pot folosi materiale reciclabile;
- ◊ să construiască un obiect din cutii de carton – un robot.

Descriere:

1. Activitate de spargere a gheții: Ce poți face cu o cutie din carton?

Răspunsurile au fost variate: căsuță, culcuș pentru animale, mașină de spălat, avion, castel, acvariu, rachetă, loc de depozitare și altele.

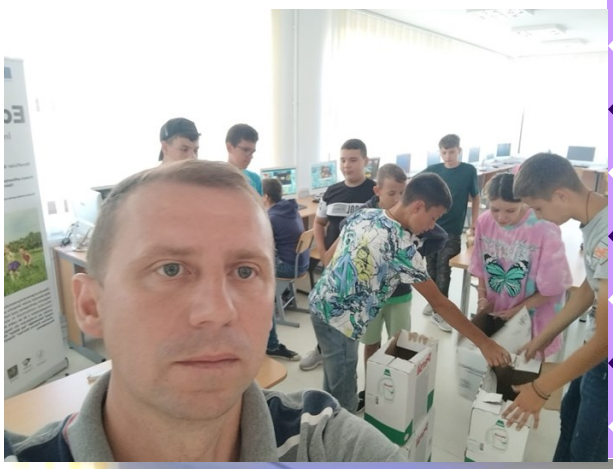

2. Dacă ați avea un robot la ce activitate l-ați folosi?

Răspunsuri: la teme, partener de joc, la treburi casnice, la gătit ș.a.

3. S-au realizat discuții dirijate pe baza unor secvențe video pentru a identifica tipuri de roboți ce pot fi construiți din cutii de carton. Pe baza materialelor prezentate, elevii au realizat un robot din cutii de carton, dar și din alte obiecte.

La finalul activității au identificat situații de manifestare a poluării. De asemenea au identificat și alte obiecte ce pot fi create din materiale reciclabile.

Debriefing: Ce este reciclarea? Putem recicla și alte obiecte folosind materiale reciclabile?

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu

◊ Ce obiect ați realizat astăzi? Cum v-ați simțit? Cum poți aplica ceea ce ai învățat/ descoperit astăzi în viața de zi cu zi?

29

3.29. Etnograful amator

Prof. Mihai CÂRDEI - trainer

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus

Durată:

4 ore

Materiale necesare:
coli pentru desen, creioane, coli de scris, rigle, foarfeci, lipici

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- ◊ să descrie și să recunoască evenimente tradiționale importante;
- ◊ să aprecieze cunoașterii și practicării tradițiilor;
- ◊ să recunoască componente ale culturii tradiționale;
- ◊ să cultive dragostea față de tradițiile și obiceiurile populare.

Descriere:

1. Elevii identifică utilitatea unor obiecte folosite în gospodărie. Asociază obiectele tradiționale cu un meșteșug care se realiza în trecut. Exemple de meșteșuguri: închistritul ouălor,tors, țesut, cusut, olărit, confecționarea măștilor, făuritul (prelucrarea obiectelor din metal, potcoave) etc.
2. Discuții dirijate pe baza unor imagini pentru a identifica meșteșuguri tradiționale.
3. Urmărirea unor materiale video cu descrierea culturii tradiționale.
4. Observarea si manevrarea unor costume și unelte tradiționale.
5. Reconstituirea unor componente ale portului popular pe baza unor piese tradiționale.
6. Identificarea principalelor piese ale costului popular.

Învățământ gimnazial, liceal

Interdisciplinar

Concluzii: Exersarea unor abilități manuale devin atractive când se aplică unui domeniu estetic prin învățare nonformală și activități outdoor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.30. Protejăm natura!

30

Prof. Raluca Ionela ADĂSCĂLIȚEI - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Materiale necesare: cutii de carton, sticle de plastic, cutii de la conserve, dopuri din plastic, hârtie colorată, ață, iarbă, crenguțe, pistol de lipit.

Metode/tehnici: conversația, explicația, observația, demonstrația.

Durată:

4 ore

Obiective operaționale:
- ◊ să realizeze căsuțe pentru păsările din materiale reciclate;
- ◊ să-și îmbogățească cunoștințele cu informații referitoare la protejarea mediului înconjurător reciclând diverse obiecte;
- ◊ să conștientizeze importanței păstrării unui mediu sănătos.

Descriere:

1. Activitate de spargere a gheții „Am o căsuță mică..."
2. Traierul explică care sunt pașii necesari în realizarea căsuțelor pentru păsări
3. Se aleg materialele necesare pentru a construi căsuțe pentru păsări: lemn, cartoane, alte obiecte
4. Se citesc regulile necesare pentru a realiza căsuțe funcționale:

- Stabiliți dimensiunea potrivită a deschiderii. ...
- Tăiați lemnul la dimensiune
- Finisați bucățile de lemn
- Găuriți deschiderea de intrare
- Montați panourile laterale ale căsuței pentru păsări ...
- Asamblați panoul frontal
- Montați acoperișul
- Finisarea acoperișului cuibului
- Colorați căsuța în culori atractive.

Elevii au dat dovadă de creativitate și au realizat căsuțe pentru păsările din materiale reciclabile. Au amenajat căsuțe pentru păsările folosind diverse obiecte. Copiii s-au bucurat să facă lucruri interesante din obiecte care ar fi poluat mediul, dar care au fost refolosite și au înfrumusețat școala.

Debriefing: *Cum vi s-a părut această activitate?/Cu câtă ușurință ați realizat căsuțele pentru păsările?/Ce dificultăți ați întâmpinat?* Ce ai descoperit despre tine în urma acestei experiențe?

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

31

3.31. Desene pe asfalt

Prof. Camelia CONSTANTINESCU - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
Creioane, cretă colorată

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- ◊ să realizeze compoziții decorative variate folosind punctul, linia;
- ◊ să utilizeze cât mai multe culori în realizarea compozițiilor;
- ◊ să precizeze grupele de culori calde/ reci, primare/ binare;
- ◊ să îmbunătățească competențele de exprimare artistică.

Descriere:

1. Activitatea de spargere a gheții „Da" sau „Nu". Pentru răspunsul „Da" copiii se ridică în picioare. Pentru răspunsul „Nu", bat din palme. Traierul face diferite afirmații: „Am cules mere", „Am alergat la cros", „Am luat nota 10", „Am fost la un spectacol", „Mănânc zilnic măcar un fruct", „Joc fotbal", „Am desenat pe asfalt". Ultima afirmație face trecerea la activitatea propriu-zisă.

2. Se reamintesc noțiunile referitoare la culori calde/ reci, primare/ binare.
3. Se discută varietatea de desene ce urmează a fi proiectate pe asfalt. Copiii dau frau liber imaginației, apoi primesc indicații cu privire la modul de realizare al desenelor. Modelele ce urmeaza a fi realizate pot avea mărimi și culori diferite.
4. La finalul activității desenele sunt analizate și apreciate, observându-se dacă s-au respectat elementele de compoziție propuse.

Învățământ primar

Arte vizuale

Concluzie: Activitățile reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare, beneficiind de un mediu fără constrângerile pe care le impun „cei 4 pereți ai unei săli de clasă". Oferă elevilor prilej de învățare inspirațional în cadrul natural care are rolul de a schimba comportamente antisociale, crează o relații puternice de grup, bazate pe sprijin reciproc.

3.32. Primul ajutor salvează vieți

32

Prof. Mihaela DUMITRAȘ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Materiale necesare: materiale personalizate (șepci, ecusoane), fișe de feedback, markere, soluții antibacteriene

Metode/tehnici: joc de rol, demonstrația, problematizarea, studiu de caz, conversația, învățarea prin descoperire

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:

- ◊ să verbalize pașii care trebuie urmați în acordarea primului ajutor;
- ◊ să pună în practică manevrele de acordare a primului ajutor;
- ◊ să identifice în viața reală situații cu potențial de risc:
- ◊ să manifeste responsabilitate și simț civic.

Descriere:

1. Activitate de spargere a gheții „Povestirea suedeză". În acest joc, improvizația, creativitatea și concentrarea sunt necesare. Este vorba despre a inventa o poveste spontan. Există trei roluri diferite: Un povestitor; Două persoane care intervin cu sugestii de cuvinte; Publicul (restul copiilor).

Povestitorul stă în fața publicului. Cei doi întrerupători stau în spatele povestitorului. Povestitorul începe să spună o poveste. În timp ce el / ea face acest lucru, întreruptorilor li se permite să spună cuvinte diferite cu voce tare oricând doresc. Povestitorul trebuie să încorporeze aceste cuvinte în poveste cât mai repede posibil. Când povestitorul nu se mai poate gândi la nimic, formulează o propoziție finală și o termină. Rolurile sunt schimbate în fiecare rundă. Tema povestirii se va referi la ajutorul acordat în diferite situații: accident, stare de sănătate, lovire ș.a.

2. Activitatea s-a desfășurat cu participarea SMURD/ISU. Aceștia au simulat copiilor situații reale în care se impune acordarea primului ajutor unei persoane inconștiente, căzută la pământ și stingerea uni incendiu din gosodărie. Utiltatea apelării numărului de urgență 112 s-a impus ca o etapă obligatorie și necesară în gestionarea unei situații cu potențial de risc. Au fost aduse în discuție de către elevi exemple din viața personală în care au fost implicați, care se puteau agrava dacă nu ar fi intervenit la timp o persoană abilitată și competentă.

Învățământ primar

Educație pentru sănătate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

33

3.33. Căsuța păsărilor

Prof. Luminița Genoveva SCRIPCĂ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:

4 ore

Materiale necesare:
Mănuși, foi albe, ruletă, metru de tâmplărie, șmirghel, PAL, șuruburi, cant PAL, cuie, adeziv, bormașină, ciocan.

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- ◊ dezvoltarea deprinderilor necesare pentru realizarea practică a anumitor obiecte;
- ◊ sistematizarea cunoştintelor copiilor despre viaţa păsărilor;
- ◊ sensibilizarea elevilor şi manifestarea dragostei acestora față de vieţuitoare şi natura înconjurătoare.

Descriere:
Activitatea s-a desfășurat în incinta unui atelier de tâmplărie, dotat cu utilaje performante pentru realizare produselor din lemn și PAL.
S-au prelucrat normele pentru protecția muncii, după care au fost prezentate utilajele.
Copiii au interacționat foarte bine cu șeful de atelier, spunându-i ceea ce vor să realizeze-căsuțe pentru păsări.
Copiii au desenat macheta căsuței după care au început realizarea căsuței pentru păsări.
Etapele realizării căsuței: alegerea materialului, măsurarea părților componente, tăierea după contur, trasarea și decuparea orificiului pentru intrarea păsărelelor, asamblarea după cântuire și finisarea produsului.
S-a verificat fiecare etapă a procesului tehnologic până la realizarea produsului finit.

Debriefing:
Care este importanța pregătirii pentru etapele de executare a lucrărilor de tăiere? A fost ușor/ afost greu să lucrați împreună? Cum vă simțiți la finalul activității? Ce ai descoperit despre tine în urma acestei experiențe?

Învățământ gimnazial

Educație tehnologică

33

Concluzie:

Activitățile outdoor reprezintă o modalitate ideală de învățare consolidând învățarea experiențială: experiența propriu-zisă, reflectarea, analiza și aplicarea. Elevii au participat cu bucurie la realizarea căsuțelor pentru păsări.

Educația outdoor se pliază cel mai bine pe cea nonformală, întrucât ca și aceasta, educația outdoor se bazează foarte mult pe participarea activă, maximizează procesul de învățare.

„Mie mi-a plăcut că am reușit să ajut păsărelele să treacă mai ușor perioadele reci și să le fac o casă primitoare. Voi avea grijă să o umplu cu semințe cât mai des ca ele să nu ducă lipsă de hrană.” „Știu că am făcut o faptă bună și sunt mândră de asta”. „Mă bucur că și eu am putut ajuta păsărelele deoarece sunt tare drăgălașe și le iubesc mult!”. „Eu cred că pe viitor voi reuși să construiesc și alte obiecte folositoare, mici sau mari”. **Copiii au învățat făcând!**

34

3.34. Pe urmele strămoșilor

Prof. Elena UNGURENAȘU - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:	**Materiale necesare:**	**Metode/tehnici:**
4 ore	Fișe de observare, mijloc de transport	explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea de locuri istorice ale județului;
- promovarea protejării patrimoniului cultural prin vizitarea edificiilor istorice;
- dezvoltarea sentimentelor de mândrie națională față de trecutul nostru.

Descriere:

1. Elevii realizează o listă cu obiecte care fac parte din patrimoniul românesc. Patrimoniul, prin definiția sa clasică, este înțeles ca *„ansamblul de bunuri și drepturi moștenite de la părinți"*.
2. Trainerul prezintă copiilor informații referitoare la tipurile de patrimoniu: construit, arheologic, cultural mobil, cultural imaterial.
3. Elevii din grupa a II-a au vizitat Cetatea de Scaun Suceava. Aici au explorat împrejurimile, apoi, împreună cu trainerul și ghidul cetății au vizitat fiecare încăpere și partea exterioară a cetății. Au fost atenți la povestire, la explicații, au pus întrebări și au observat cu atenție obiectele expuse.

4. Elevii au consemnat în Fișa de observare următoarele informații:

- Cum se numește voievodul care a construit Cetatea de Scaun a Sucevei?
- La ce dată a fost menționată în documente, pentru prima dată?
- În timpul cărui domnitor a fost fortificată?
- În ce an a fost introdusă pe lista monumentelor istorice din Suceava?

5. La final copiii vor avea de spus două informații adevărate despre Cetatea de Scaun a Sucevei și una falsă.

Învățământ primar

Istorie

3.35. Povești pe piatră

Prof. Raluca Ionela ADĂSCĂLIȚEI - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

35

Materiale necesare: pietre de diferite forme și dimensiuni, acuarele, vopsea acrilică, pensoane, foi de hârtie.

Metode/tehnici: Explicația, demonstrația, tehnica dublei lovituri

Durată: **2 ore**

Obiective operaționale:
- ◊ să recunoască culorile calde și culorile reci;
- ◊ să realizeze propria lucrare într-un stil original ilustrând o poveste;
- ◊ să-și dezvolte spiritul critic, analizând lucrările realizate.

Descriere:

1. Activitate de spargere a gheții „Insula pustie": Elevii se află pe o insulă pustie, dar înainte de a ajunge acolo au avut suficient timp să ia cu ei trei lucruri de acasă sau de la școală. Elevii primesc foi de hârtie pentru a desena sau a scrie care sunt aceste trei lucruri. Când au terminat, cereți-le să se uite la alte desene și să discute cu alții despre lucrurile pe care le-au luat și de ce. 1. Trebuie să găsească pe cineva care a luat lucruri asemănătoare și îi vor spune profesorului și celorlalți despre lucrurile similare. 2. Trebuie să găsească pe cineva care a luat lucruri total diferite.
2. Plecând de la o poveste care le-a plăcut, elevii au dat dovadă de creativitate combinând armonios culorile pentru a ilustra cât mai expresiv un peisaj din lecturile parcurse.

3. Ideile elevilor au fost transpuse pe pietre de diferite forme și dimensiuni.
4. Fiecare elev a spus...„Povestea pietrei".

Pictura pe piatră naturală a fost o experiență unică în care elevii și-au exprimat sentimentele cu ajutorul culorilor, formelor și liniilor.

Învățământ gimnazial

Interdisciplinară

Activitate de timp liber

36

3.36. Mascota POCU-lina

Prof. Camelia CONTANTINESCU - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:

2 ore

Materiale necesare:
5 tricouri copii, acuarele acrilice, materiale specifice orelor de abilități practice;

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația, turul galeriei

Obiective operaționale:

- ◊ să realizeze produsul, respectând tema dată;
- ◊ să respecte etapele de lucru în realizarea mascotei;
- ◊ să evalueze lucrările ținând cont de finalizare, corectitudine, aspecte estetice.

Descriere:

1. Se explică copiilor ce este o mascotă.
2. Copiii vor avea de realizat o mascotă a proiectului EduAll pe care o vor numi „POCUlina" (POCU - Programului Operațional Capital Uman).
3. Se desfășoară activitatea de spargere a gheții „Masca":

Participanții stau într-un cerc, cu fața spre interiorul cercului. Fiecare persoană va primi și va face o mască facială (gestual) pe care o va transmite mai departe următoarei persoane din grup, care va face una nouă și o va transmite mai departe etc. „Voi alege o expresie a feței sau o mască și mă voi uita la persoana din stânga mea (zâmbesc). Aceasta va încerca să copieze aceeași mască, ca și cum s-ar uita într-o oglindă. Apoi, aceasta se va întoarce către partea sa stângă și va schimba prima mască într-una nouă pe care o va transmite unei alte persoane (zâmbește și face din ochi). Apoi va da masca mai departe.

4. Elevii vor realiza, individual o mascotă folosind imaginația și materialele pe care le au la dispoziție.
5. Se realizează expoziția mascotelor.
6. Se face turul galeriei și se stabilește pa baza aprecierilor cu emoticoane mascota POCUlina.

Învățământ primar

Dezvoltare personală

Educație incluzivă

Concluzie: Activitatea provoacă într-un mod antrenat pe elevi să participle, să reflecteze, să învețe cu plăcere și mai ales cu bucurie. S-au îmbunătățit abilitățile de comunicare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.37. Tricouri EduAll - „uniforma” de vacanță

37

Prof. Mihaela Gena DUMITRAȘ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian” Ilișești

Materiale necesare: foi albe de hârtie, creioane colorate, pixuri, bilețele cu mesaje, avion din hârtie

Metode/tehnici:tehnica imprimării, pictura pe material textil, conversația, autoevaluarea, turul galeriei;

Durată:

2 ore

Obiective operaționale:

- ◊ denumească etapele de lucru, metodele și tehnicile folosite în realizarea materialului finit;
- ◊ asocieze produsul finit cu simbolul grupului/grupei din care fac parte și cu specificul activității;
- ◊ comunice expresiv și artistic ideile proprii fără teamă de respingere sau eșec.

Descriere:

Elevii au colaborat în alegerea: materialelor, tehnicilor și metodelor de lucru necesare pentru desfășurarea activității.

Nu au existat interdicții sau limitări în ceea ce privește manifestarea creativității și a dorinței de exprimare, ceea ce a generat o atmosferă de lucru colaborativ relaxată și dinamică.

Elevii au creat tricouri reprezentative pentru proiectul EduAll.

Tricourile au devenit *uniforma de vacanță* a copiilor, deoarece aceștia s-au simțit motivați de obiectivul comun și uniți de specificul grupului din care făceau parte.

Momentele amuzante s-au îmbinat constructiv cu cele de lucru efectiv, creîndu-se un climat propice afirmării calităților persoanle, autoevaluării și intercunoașterii.

Învățământ gimnazial

Dezvoltare personală

Concluzie: Activitatea outdoor a provocat entuziasm și apetit pentru învățare manifestate prin: bucurie, motivația elevului să participe și să persevereze, fiind încurajat să participe și la alte experiențe de învățare. Elevii și-au îmbunătățit capacitatea de a reflecta la propriile experiențe și a le folosi pentru a inspira alte aspect ale vieții.

38

3.38. Reciclăm, plantăm și ne distrăm!

Prof. Raluca Ionela ADĂSCĂLIȚEI - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Durată:

4 ore

Materiale necesare:
cauciucuri, pensoane, vopsea acrilică, pământ de flori, flori, apă

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- ◊ să vopsească cauciucuri vechi folosind vopsea acrilică;
- ◊ să înfrumusețeze spațiul prin plantarea de flori în cauciucurile vopsite de ei;
- ◊ să-și formeze o atitudine pozitivă față de mediul înconjurător prin participarea la acțiunile de îngrijire, ocrotire și conservare a naturii.

Descriere:

Copiii au înfrumusețat spațiul școlii folosind materiale reciclabile, mai exact cauciucuri care au fost vopsite în culori vii și atrăgătoare de către elevi.

În anvelopele reciclabile, frumos decorate, elevii au plantat flori colorate.

Elevii au reamenajat spațiul din curtea școlii cu rezultatul muncii lor.

Elevii au muncit în echipă, unii au așezat pământul în ghivece, alții au plantat, alții au udat florile tocmai plantate, dar și pe cele ce înfrumusețau deja curtea unității școlare.

Fiecare elev și-a dus sarcina la bun sfârșit. Acest gen de activități au un impact benefic în rândul întregii comunități. Copiii au învățat să îngrijească mediul înconjurător, curtea școlii și vor face asta și acasă, în curțile lor. Mai mult decât atât, se vor implica în activitățile de înfrumusețare prin plantarea de flori în ghivece și în curțile caselor lor împreună cu părinții sau bunicii.

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu

Concluzie: Activitățile au îmbunătățit competențele de responsabilitate față de mediu prin înțelegerea impactului activităților umane asupra mediului, demonstrarea grijii față de mediul înconjurător prin acțiunile sale.

3.39. Baloane mișcătoare

39

Prof. Mihaela Gena DUMITRAȘ - trainer

Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești

Materiale necesare: cărți, joc didactic, banca de cuvinte, analiza percepțiilor, baloane de săpun, autoevaluarea, planșe motivaționale;

Metode/tehnici: Explicația, demonstrația, învățarea prin descoperire, joc de rol.

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:
- ◊ să folosească cuvinte noi în contexte variate;
- ◊ să formuleze oral enunțuri și scurte dialoguri cu temă dată în medii neconvenționale fără teama de feedback negativ sau eșec;
- ◊ să dezvolte motivația de a-și îmbunătăți competențele de literație.

Descriere:

Pornind de la perceperea mediului înconjurător (ce văd?, ce aud?, ce simt?), elevii au descoperit că învățarea se poate realiza sub formă de joc și afară, nu doar în sala de clasă.

Elevii cu CES au comunicat oral fără frica de a fi ridiculizați de colegi. Acest lucru le-a consolidat încrederea în sine cu atât mai mult cu cât tehnicile și metodele folosite i-au antrenat în activitate firesc, ca într-o poveste.

De la asocierea jetoanelor cu imagini cu cele cu litere de tipar, demers didactic adaptat elevilor cu CES și celor din clasa pregătitoare, până la formare de enunțuri cu anumite cuvinte și improvizare orală de scurte dialoguri tematice, sarcinile de învățare i-au purtat pe copii în lumea poveștilor în care ei au devenit personajele principale.

Victoria de a-și fi dezvoltat competențele de literație a fost sărbătorită printr-o scurtă plimbare prin sat alături de balaonele mișcătoare de săpun, care au devenit simbolul veseliei, al bucuriei de a descoperi că cititul poate fi distractiv atunci când ești deja pieten cu sunetele și cu literele.

Învățământ primar

Literație/

Dezvoltare personală

40

3.40. Dialoguri în natură

Prof. Ofelia MEȘTERIUC - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Durată:

3 ore

Materiale necesare:
foarfece, mănuși de unică folosință, șervețele, recipiente din plastic, plante, flori, lupă

Metode/tehnici:
explicația, observația, exercițiul, conversația

Obiective operaționale:

- ◊ să descrie fiecare plantă în funcție de caracteristicile tactile (cu ochii închiși), formei, mărimii și culorii
- ◊ să identifice mirosul plantelor tăiate
- ◊ să sorteze apoi plantele, separându-le pe cele cu miros plăcut de cele cu miros neplăcut
- ◊ să observe cu atenție caracteristicile plantelor cu ajutorul unei lupe.

Descriere:

Pentru a se familiariza cu elemente din natură, dar și pentru a-și dezvolta fiecare dintre cele 5 simțuri, elevii au pornit într-o aventură magică de descoperire a minunilor naturii. Însoțiți de cadrele didactice, echipați corespunzător (mănuși de unică folosință, pălării și ochelari de protecție), au cules frunze, flori și alte elemente din natură, care au fost mai apoi analizate și grupate după formă, mărime, culoare. După ce fiecare elev și-a îndeplinit sarcina și a umplut coșulețul, a urmat un popas pentru a cunoaște mai îndeaproape fiecare element găsit, folosind simțul tactil, vizual, olfactiv. Aceștia au descoperit că în urma secționării, mirosurile frunzelor și florilor se schimbă. Au integrat și noțiuni teoretice și au sortat elementele după formă, mărime, culoare și în funcție de mirosul plăcut sau neplăcut al acestora.

S-au bucurat de analiza cu lupa a frunzelor și florilor colecționate, pe care mai apoi le-au așezat la presat, în vederea realizării unui ierbar al cercetătorilor. La finalul activității, au compus o poezie de 4 versuri având ca reper cuvintele: miros, floare, gunoi, adună, veselie.

Învățământ gimnazial

Educație pentru mediu, științe

Concluzie: Modelul educației outdoor presupune să „înveți cu ajutorul creierului, mâinilor și inimii!”. Un vechi proverb chinezesc spune: „Ce aud – uit, Ce văd – îmi amintesc, Ce fac – înțeleg”, iar studiile din literatura de specialitate afirmă că: „Ne amintim 20 % din ceea ce auzim, 30 % din ceea ce vedem și 90 % din ceea ce facem.”

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

3.41. Povestea frunzei

41

Prof. Ionela Nicoleta COJOCAR - trainer

Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu

Materiale necesare: foi albe de hârtie, pixuri, lipiciuri, creioane colorate, frunze, crenguțe

Metode/tehnici: Explicația, demonstrația, învățarea prin descoperire, joc de rol.

Durată: 2 ore

Obiective operaționale:

- ◊ să citească un text;
- ◊ să alcătuiască dialoguri, povestiri cu o temă dată;
- ◊ să interpreteze jocuri de rol;
- ◊ să realizeze lucrări utilizând frunze și crenguțe.

Descriere:

Activitate de spargere a gheții: Elevii, în cerc, spun pe rând afirmațiile: o rață, două picioare, mac!; Un măgar, patru picioare, iha! Numărătoarea continuă folosind numărul 2, respectând numărul de picioare (2x2 pentru rață și 2x4 pentru măgari). Cel care greșește iese din joc.

Pentru desfășurarea activității ne-am deplasat în parcul din localitate unde am observat și *am ascultat* natura.

Ne-am transformat apoi cu toții în frunze și, realizând un exercițiu de imaginație, am completat fraza:Dacă aș fi o frunză aș spune..... .

În continuarea activității, elevii au citit *Povestea frunzei*, apoi am discutat pe marginea acesteia. Lucrând în perechi, elevii au dat frâu liber imaginației realizând dialoguri între frunze și interpretând jocuri de rol, reactualizându-și astfel informațiile despre dialog.

Utilizând frunze au realizat diverse lucrări, iar în încheiere am scris propria noastră poveste:*Noi și frunzele*, fiecare elev aducându-și contribuția.

Învățământ primar

Literație/

Educație pentru mediu

42

3.42. Vânătoarea de comori

Prof. Tatiana VÎNTUR - Coordonator outdoor

Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Durată:
1 oră

Materiale necesare:
Foi de hârtie, indicii, harta comorii

Metode/tehnici:
explicația, observația, conversația

Descriere:
Vânătoarea de comori este o formă de divertisment excelentă în activitățile extrașcolare dar și un instrument foarte bun de învățare în numeroase domenii, de la citit și logica la matematică, orientare în teren, științe, geografie sau limbi străine.
Vânătoarea de comori poate fi organizată în aer liber, dar și în sala de clasa, unde se poti folosi cele mai diverse locuri și obiecte, pentru a ascunde indicii.

Tema: Primul pas în conceperea unei vânători de comori este acela de a alege o temă. Nu este neapărat nevoie de ea, dar face ca această activitate să fie mai distractivă, atractivă.
La conferința finală a proiectului EduAll am construit o hartă cu indicii specifice proiectului.

Indicii: Trebuie să fie create câteva indicii pentru vânătoarea de comori. Acestea vor ghida jucatorii dintr-un loc în altul, până la comoara pe care o vor găsi la final. Indiciile se creează pe baza vârstei și abilităților copiilor care sunt implicați în vânătoare. Se pot folosi cuvinte scrise legat, de la dreapta la stânga, taiate, intercalate, definiții de rebus, ghicitori, puzzle-uri, codul Morse, desene și fotografii. O hartă clasică a comorii este o altă metodă amuzantă de a oferi indicii.
Formatul: Trebuie stabilit dacă toți participanții sunt în aceeași echipă și lucrează împreună la rezolvarea ghicitorilor sau dacă se împart în echipe și prima care rezolvă indiciile câștigă. Stimularea spiritului de echipă este utilă și mai amuzantă decât cea a competitivității.

Capitolul IV: Bune practici

Proiectul EduALL

„Întreaga artă a instruirii constă în capacitatea de a trezi curiozitatea naturală a minților tinere cu scopul de a-și satisface această curiozitate ulterior.”

Anatole France

4.1. Educație ecologică și dezvoltare

Prof. Laura CHITICARIU, Mugurel BORDEIANU

Dezvoltarea durabilă începe cu copiii. Ei ocupă propria lor poziție în lumea actuală și sunt moștenitorii lumii viitoare. Atât pe durata școlarității cât și în afara ei copiii învață modul în care pot contribui la realizarea unui viitor sustenabil în care ei înșiși să fie capabili să trăiască și să muncească. Educația este parțial responsabiă pentru realizarea unei societăți durabile.

Funcția educației este de a da celor care învață cunoștințele, abilitățile și atitudinile de bază cu care aceștia să fie capabili să privească în viitor, să facă alegeir responsabile și să vină cu soluții durabile. Trei concepte sunt importante (cei 3P): Popoarele, Planeta, Profitul. Durabilitatea în dezvoltare se întărește atunci când se realizează un ecilibru crescător între efectele ecologice, economice și sociale ale evoluției umane.

Pentru elevii din cadrul proiectului ***EduAll – Împreună învățăm altfel***, aceste efecte se referă la conexiunea lor cu lumea care îi înconjoară în imediata lor apropiere; lumea în care ei învață, muncesc și interacționează – mediul lor de viață. Acest mediu cuprinde școala lor, casa fiecăruia, locurile în care își petrec timpul liber. Un mediu de viață este tot ceea ce îi înconjoară pe oameni. Aceste medii cuprind natura (plantele și animalele, geologia, vremea și ciclurile climatice – într-un cuvânt Planeta) și cultura, atât ceamaterială cât și cea imaterială, de ex. valoarea adăugată de oameni (clădiri, infrastructură, agricultură, cîmpuri și păduri – într-un cuvânt Profitul). Și, în această relație între om și mediul său de viață, atât mediul înconjurător influențează omul dar și omul influențează mediul înconjurător și binențeles oamenii se influențează reciproc (Poporul). Managementul acesui mediu de viață necesită, din partea fiecărei persoane, disponibilitatea de a-și asuma responsabilități și de a acționa într-o maneieră onestă și corectă.

Copiii fac oricum parte din mediul lor de viață: ei văd și aud ce se întâmpă în jururl lor, la Tv și în viața reală. Ei văd o lume îndepărtată și care începe să-i intereseze.

Copiii învață să descopere impreună, să comunice, să se organizeze. să respecte reguli. Să avanseze propuneri, să aibă încredere in sine și, mai ales,să se bucure împreună. Experiențele de grup încheagă prietenii, dărâmă barierele prejudecăților, dau naștere la solidarități și adaptări la situații sociale în miniatură.

Formalul și nonformalul se împletesc armonios, creând premisele pentru garantarea accesului la noile tipuri de educație a copiilor implicați în activitățile proiectului.

Școlile în care au fost desfășurate cele 13 workshopuri: Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus – 164 de copii din grupul țintă, ***8 workshopuri,*** Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu– 88 de copii din grupul țintă - ***2 workshopuri și*** Școala Gimnazială Ilișești – *88* de copii din grupul țintă ***- 3 workshopuri .***

Module abordate in cadrul workshopurilor de educație ecologică si dezvoltare durabilă pentru copii au urmărit următoarele direcții:

M1 - **Mediul înconjurător** – elevii au învățat despre modul în care mediul înconjurător condiționează viața oamenilor, dar și a celorlalte organisme.Totodată, la finalul acestui modul, elevii au știut să răspundă la următoarele întrebări:

Poate un mediu înconjurător cu probleme să îmi afecteze viața?

Poate un mediu înconjurător să îmi provoace probleme de sănătate?

Cum pot să mențin mediul înconjurător curat?

M2 - **Resursele Terrei** - Din ce categorie de resurse face parte timpul? Dar precipitațiile? Par întrebări ilogice?

Workshopurile despre Educație Ecologică au tratat aceste subiecte și au adus în discuție imposibilitatea regenerării timpului, dar și epuizarea unor resurse supraexploatate în prezent;

M3 - **Cum să folosim resursele într-un mod optim?** - oferirea de răspunsuri la întrebarea „cum?”. În cadrul acestei teme elevul a învățat cum să folosească resursele pe care Terra ni le pune la dispoziție într-un mod optim și productiv. O planetă sănătoasă este o planetă de care avem grijă;

M4 – **Ecosistemul**

- *Ce sunt astea?*
- *Cum se clasifică?*

M5 – **Dezvoltarea industrială și efectele industrializării**

- *Ce este Revoluția Industrială?*
- *Când a avut loc?*
- *Unde s-a manifestat prima dată?*
- *Dezvoltarea industrială și impactul asupra mediului;*

M6 - **Poate influența omul mediul înconjurător?**

- *Activități zilnice individuale și impactul acestora avut asupra mediului înconjurător;*
- *Problemele mediului înconjurător in secolul XXI;*
- *Încălzirea globală;*

M7 - **Dezvoltarea durabilă**

- *Ce lăsăm urmașilor noștri?*
- *Cum putem ajuta mediul înconjurător prin acțiunile noastre?*
- *Soluții pentru protejarea mediului.*
- *Reciclarea.*

- Materiale educaționale***: planșe, colaje, cartonase, stickere, prezentări etc.***

- Planșe de lucru diferite teme***: Circuitul apei in natura, Poluarea aerului si efectele ei, Poluarea apelor. Sursele si efectele poluării, Circuitul dioxidului de carbon in natura, Vegetația si animalele Planetei Pământ, Circuitul azotului in natura, etc)***

- Colaje de prezentare având ca tema ecologia

- Cartonase educative

- Stickere recompensă

- Prezentări PPT dezvoltare durabilă.

Astfel, pentru a oferi acces egal tuturor membrilor grupului țintă la activitatea de ***workshopuri de educație pentru ecologie și dezvoltare durabilă***, datorita locației in care se aflau si disponibilității s-au organizat 13 grupe de lucru, iar fiecare copil din grupul țintă a primit 1 -KIT materiale ecologie:

-***Rucsac cu șnur din bumbac reciclat; confecționat din 100% bumbac reciclat rezistent***, 324 buc.

- ***Sticla de băut sport din RPET 400 ml***; Sticla de băut fabricată din materiale reciclate; prevăzută cu dop; 324 buc

- ***Flyer A5 educație ecologică***.

Întregul proiect a fost o puternică sursă de experiențe de învățare într-un mediu relaxant, liber, fără constrângerile impuse de „cei patru pereți ai unei săli de clasă poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între copii, bazată pe sprijin reciproc, ceea ce contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă, conexiunea între elev- elev, elev-profesor duce la creșterea gradului de participare activă.

EduAll
Impreuna invatam altfel!

Cod SMIS 154198

Obiectivul general al proiectului il constituie reducerea si prevenirea abandonului scolar timpuriu prin masuri integrate de preventie, respectiv participarea unui numar de 324 de elevi la programe de educatie nonformala in sistem outdoor si imbunatatirea competentelor a 36 de cadre didactice /personal de sprijin din 3 unitati de invatamant din Regiunea Nord – Est, judet Suceava: Liceul Tehnologic "Ion Nistor" Vicovu De Sus, jud. Suceava; Scoala Gimnaziala „Simion Florea Marian" Ilisesti, jud. Suceava; Scoala Gimnaziala ,,Ciprian Porumbescu" Ciprian Porumbescu, jud. Suceava.

Inspectoratul Şcolar Judeţean Suceava ISJ

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
Programul Operaţional Capital Uman 2014-2020
Componenta I: Educatie nonformala in sistem outdoor-Regiuni mai putin dezvoltate
AP 6: Educatie si competente/ PI 10i/ OS 6.3 & OS 6.6

4.2. Beneficiile eduației outdoor

Prof. Loredana VĂRZARI - responsabil activități outdoor

,,Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea.”(Nelson Mandela)

Proiectul ,,EduAll-Împreună învățăm altfel!”a implementat în cadrul Școlii Gimnaziale ,,Ciprian Porumbescu” o viziune nouă despre educația nonformală, educația ,,de dincolo de ușa școlii”, unde grupul țintă a descoperit pentru prima oară că ne putem aventura cu puțină creativitate și imaginație în natura ce ne înconjoară, putem ,,rupe barierele” înălțate de rutină, indiferență, uneori de necunoaștere, facând din mediul înconjurător un partener în procesul educativ. Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante.

Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare maxime. Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber. Termenul de educație *outdoor*, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc. Beneficiile educației *outdoor* sunt multiple, deoarece oferă posibilitatea contactului direct cu natura, conștientizând copiii asupra impactului nostru asupra mediului, oferind o puternică sursă de experiențe de învățare, provocând, și, în același timp, schimbând comportamente antisociale, creând legături puternice între copii și traieneri. Am văzut personal de a lungul desfășurării activităților outdoor cum au evoluat și cum s-au schimbat relațiile între copiii din grupul țintă, cum au devenit prieteni, cum s-au sprijinit și s-au încurajat reciproc.

Un alt beneficiu vizibil este faptul că se facilitează procesul de învățare al elevilor care întâmpină dificultăți în acest sens, educația outdoor oferind un climat diferit de învățare ce permite elevilor, care în mod usual întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili; devin curajoși să se exprime fiind relaxați, fără presiunea ,,notelor”.

Minimalizând constrângerea specifică școlii, se oferă o utilitate practică imediată cunoștințelor învățate, în contexte diferite și un cadru de învățare cu un conținut lejer, folosindu-se metode care stimulează implicarea și participarea, cu o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării fiind orientat spre participant și bazându-se pe experiența participanților. De-a lungul activităților traienerii au reușit să pună în valoare pe fiecare copil, indiferent de ,,performanțele” lor școlare. Aceștia s-au simțit valorizați și au devenit parte dintr-un grup cu care au împărțit experiențe minunate, spiritul de echipă a fost încurajat, iar conexiunea dintre elev-traiener a dus la creșterea gradului de participare activă, nu numai în timpul activităților ci și în timpul programului școlar, elevii devenind parteneri de învățare în urma experiențelor dobândite.

Trebuie să aduc în atenție și faptul că educația *oudoor* poate fi integrată cu ușurință în educația formală, cu scopul de a maximiza efectele procesului de învățare, aspect pe care traienerii l-au descoperit pe parcursul acestui proiect. Împreună, cele două sisteme, *outdoor* și cel formal, duc la un act educațional mult mai valoros din punct de vedere al calității, producând avantaje pe termen lung, actul educațional axându-se în aceeași măsură pe cei care o implementează (în speță pe profesori) dar și pe cei care fac obiectul învățării (pe elevii).

Dincolo de ,,ușa școlii” grupul țintă a devenit parte a unui proiect minunat care a dus la rezultate concrete în procesul educativ: creșterea calității actului educativ la trainerii implicați, scăderea absenteismul școlar pentru grupul țintă, creșterea participării active la ore în clasele cu elevii din grupul țintă, îmbuntățirea abilităților de evaluare autentică, creșterea eficienței actului didactic al cadrelor didactice care au beneficiat de cursurile de formare, reducerea și prevenirea abandonului școlar la grupul țintă, obținerea unui feedback pozitiv din partea părinților dar și al comunității, transpunerea orelor de educație nonformală în ore de curs inovative, atractive care dezvoltă elevilor competențe multiple, schimbarea în modul de a învăța diferite materii, printr-o noua abordare, urmărind ca principale obiective creșterea eficienței activităților de învățare și dezvoltarea competentelor de comunicare și studiu individual etc. De asemenea școala a beneficiat de formarea a doisprezece cadre didactice care și au îmbunătățit competențele de predare și evaluare, de dotarea unei sere și a unei săli CIEO, unde elevii au posibilitatea să desfășoare alte activități extrașcolare, 88 de elevi, care au format grupul țintă au participat la workshopuri precum: educație ecologică și dezvoltare durabilă pentru copii, igenă și nutriție, educație incluzivă și debate și nu în ultimul rând au desfășurat activități cu SuperEroul care le-a întărit convingerea că visele se pot împlini, dacă continui să crezi în ele.

În încheiere aș vrea să subliniez faptul că educația outdoor ar trebui integrată în sistemul tradițional educativ, devenind parte a unui proces educativ complex care poate să schimbe comportamentele față de mediu, abilitățile fizice, relațiile intra și interpersonale, îmbogățind și completând actul educațional, beneficiile acestui tip de educație fiind vizibile pe termen lung într-o societate responsabilă și educată.

Bibliografie:

◊ Cucoş, C., 2012, *Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?*, www.doxologia.ro
◊ Grigg R., Lewis H., 2016, *A to Z of learning ouside the classroom. Bloomsburt Education.*
◊ Ionescu, M. , Radu, I. (coord)-*Didactica Modernă*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001
◊ 4. Liflong Learning Programme - *Manual de educație outdoor* 2010-2012
◊ 5. Toader, A.D.,1995, *Psihologia schimbării şi educaţia. Polarităţi şi accente ale*
◊ *procesului educaţional,* EDP, Bucureşti.

4.3. Să trăim frumos împreună!

Prof. Laura CHITICARIU - expert educație incluzivă

Gânduri de final pentru activitatea*: A3.5. Organizarea de cluburi de dezbateri în sistem outdoor și acțiuni de promovare a educației incluzive pentru 324 de elevi din grupul țintă.*

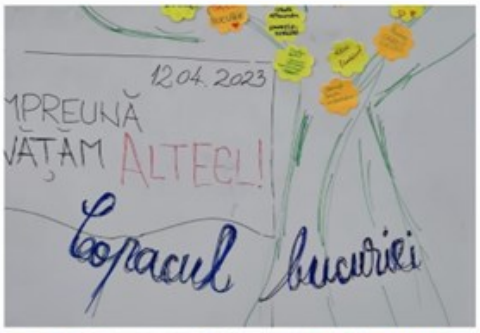

Activitatea de expert educație incluzivă în cadrul proiectului ***EduALL- Impreună învățăm altfel ,*** implementat de ISJ Suceava în cele 3 școli partenere (*Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus – 42 de copii din grupul țintă, Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu– 66 de copii din grupul țintă și Școala Gimnazială Ilișești – 68 de copii din grupul țintă)* a însemnat pentru mine în primul rând construirea unor relații bazate pe seriozitate și încredere cu elevii din grupul țintă al proiectului, cu ceilalți elevi ai școlii, cu profesorii și conducerea școlii, dar și cu alte persoane care lucrează acolo. Faptul că fiecare are un loc și un rol în sprijinirea activităților din proiect a făcut să simt că aparțin în mare măsură acelui spațiu.

Pe elevii din grupul țintă (***176 copii)***, cei mai mulți cu risc de abandon școlar și alții cu cerințe educative speciale, am încercat să-i învăț să-și identifice propriile valori și să acționeze în conformitate cu acestea, să-și stabilească obiective pentru educație și carieră, să ia decizii luând în considerare posibile consecințe pozitive sau negative, să rezolve probleme, să gestioneze conflicte și emoții. A fost destul de greu să găsesc procedee pentru a crește motivația de a învăța sau capacitatea de a vedea lucrurile în perspectivă, de a realiza un plan de viitor, dincolo de ceea ce este astăzi, mai departe de ce sunt ei acum...

Copii – umbre, copii – oglinzi, copii – cópii... Așa păreau unii dintre elevii pe care i-am întâlnit la primele activități. Despre unii știam că au cerințe educaționale speciale, despre alții că au rezultate școlare slabe sau că lipsesc mult de la școală, mulți dintre ei având frați care au abandonat prea timpuriu școala. Este vorba despre copii care provin de cele mai multe ori din familii numeroase, cu dificultăți materiale, ai căror părinți au un nivel scăzut de educație și nu au un loc de muncă stabil.

„Umbrele” se văd doar când e soare și dacă nu se suprapun altor umbre. Astfel de copii nu îndrăznesc să se afirme, nu au inițiative, mai ales în timpul activităților școlare. Ei cred că nu li se cuvine. Ei văd, dar nu se văd.

„Oglinzile” reflectă doar. Oferă ceea ce primesc, așa cum primesc. Tot ce fac sau spun ceilalți e bine. Ei nu analizează, nu critică, nu contestă.

„Copiii – cópii” seamănă izbitor cu frații sau părinții lor. Nu neapărat sau nu numai la înfățișare. Aceleași convingeri, aceleași limite, aceleași scopuri sau mai degrabă lipsa scopurilor. În aceste condiții viitorul pare implacabil.

.....Și am început să ne cunoaștem. Am descoperit, dar mai ales ei au descoperit că au abilități și resurse la care nu s-au gândit. Au apărut luminițe jucăușe în ochi și întrebări: „Eu? Asta e despre mine? Chiar credeți că eu pot?” Toate arată câtă nevoie aveau acești copii ca cineva să își îndrepte atenția asupra lor și să le arate în ce constă valoarea lor ca oameni.

La sfârșitul anului școlar precedent toți elevii din grupul țintă au promovat și cu toții au revenit la școală în septembrie. E adevărat, absențele nu au dispărut și rezultatele școlare nu s-au îmbunătățit peste noapte. Mai avem copii de motivat, părinți de îndrumat.

Știm că mulți dintre acești copii vor deveni copii – lumină, cel puțin pentru viețile lor. Semne bune: un zâmbet mare pe fața celui care spunea că ar vrea să urmeze școala profesională, dar nu crede că poate absolvi clasa a VIII-a, când a înțeles ce trebuie să facă pentru a reuși; un gest de ocrotire din partea surorii mai mari pentru fata care nu vrea la liceu pentru că o sperie situațiile noi; un produs realizat în colaborare de doi elevi aflați până la acel moment în conflict. Și nu în ultimul rând, întrebarea: „Ne mai vedem, nu-I așa?”

Prin activitățile susținute copiii și-au răspuns la întrebarea:

◊ **DE CE SĂ FIM INCLUZIVI ȘI SĂ REALIZĂM EDUCAȚIE INCLUZIVĂ?**

◊ pentru că incluziunea este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității, care, la rândul ei, stă la baza democrației.

◊ pentru a nu pierde calitățile și competențele acelor indivizi de valoare egală cu alții care, din diverse motive, sunt amenințați cu excluderea.

În acest sens, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată, dezvoltată, învățându-i că primirea celor „diferiți”alături de ei înșiși trebuie făcută nu doar din obligație sau milă, ci pentru că fiecare individ are dreptul de a participa la acțiuni comune care să conducă la dezvoltarea ulterioară și la dezvoltarea comunității în care trăiește.

CONCLUZII

Între conceptele de incluziune și integrare există o diferență de nuanță, primul subsumându-l pe al doilea.

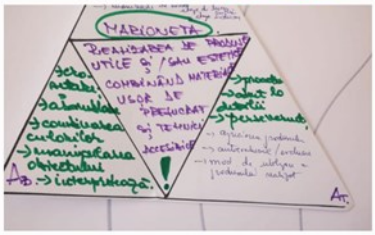

Argumentele care justifică educația incluzivă pot fi sintetizate astfel:

Din perspectivă educațională **–** în școlile incluzive toți copiii învață împreună, fiind dezvoltate modalități de predare care să corespundă diferențelor individuale, pentru ca toți copiii să aibă de câștigat;

Din perspectivă socială **–** școlile incluzive pot schimba atitudinea față de **DIVERSITATE,** prin faptul că permit tuturor elevilor să învețe împreună, punând astfel bazele unei societăți deschise, democratice și nondiscriminatorii, care îi încurajează pe oameni să trăiască împreună și să se respecte reciproc .

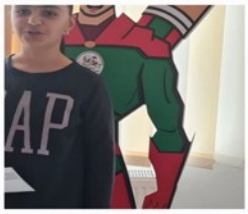

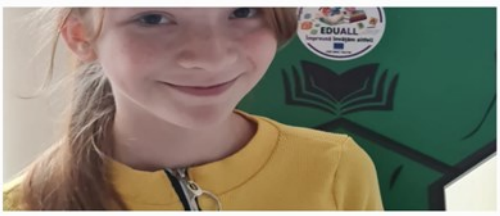

Am descoperit că pot să încurajez găsirea unor soluții și acolo unde ele par să nu existe, fără a semăna iluzii. (În acest moment ar trebui să subliniez un lucru știut: comunicarea nonverbală este mai puternică și mai autentică decât cea verbală.) În privirea lor, în postură, în mimică – am văzut atunci aprobare, am văzut SPERANȚĂ.

Se vede că, mai presus de toate, experiența de a lucra în proiect m-a învățat să gândesc și să acționez în spirit olimpic: „Ai învins? Continuă! Ai pierdut? Continuă!” Cu iubire...

4.4. Sănătatea înseamnă fericire

Prof. Dorina DULCEAC - expert workshopuri

Pentru 162 de elevi din trei unități școlare sucevene – Școala Gimnazială Ciprian Porumbescu, Școala Gimnazială *Simion Florea Marian* Ilișești și Liceul Tehnologic *Ion Nistor* Vicovu de Sus – s-au propus acțiuni de sănătate, igienă și nutriție, cu următoarele tematici:

◊ *Sănătatea și prevenția gripei*
◊ *Igiena corporală*
◊ *Nutriție sănătoasă*.

Accentul s-a pus atât pe conștientizarea importanței prevenției răspândirii virusurilor, precum și pe constituirea unor situații de învățare, în care cultivarea stării psiho-emoționale a elevilor. S-a urmărit promovarea cunoștințelor corecte privind diverse aspecte despre sănătate, igienă și nutriție, precum și pe formarea, dezvoltarea de atitudini și deprinderi indispensabile unui comportament responsabil și sănătos, în rândul elevilor. Pentru că din grupul țintă au făcut parte și elevi de vârstă școlară mică, prin activitățile propuse s-a avut în vedere stimularea acestora în a fi conștienți de propria sănătate, de păstrarea igienei ca mijloc de prevenție a îmbolnăvirilor și de cât de importantă alimentația corespunzătoare, sănătoasă și echilibrată.

De la vârste fragede se impune o educație pentru sănătate de calitate, cu reliefarea interesului pentru funcționarea optimă a organismului, din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual, precum și pentru autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine. Prin activitățile proiectate, s-a urmărit facilitarea accesului la informații corecte și avizate, în special, în rândul elevilor care provin din medii socio-culturale vulnerabile. Totodată, elevii au fost participanți la scenarii de învățare diverse, cu scopul de a înțelege importanța menținerii unei igiene corporale adecvate, în strânsă corelație cu igiena îmbrăcămintei, a încălțămintei, a locuinței, dar și a clasei, a alimentației și a mediului înconjurător.

În conformitate cu definiția dată de Organizația Mondială a Sănătății, ***Sănătatea este starea de bunăstare fizică, mintală și socială totală și nu numai absența bolii sau infirmității***. Cu alte cuvinte, **sănătatea** este un potențial uman pozitiv și nu doar o problemă. Este una dintre cele mai importante valori umane, care însă poate pierde din esența ei, nefiind suficient protejată, din cauza neglijenței, a lipsei de interes, a educației insuficiente.

Activitățile derulate în cadrul Proiectului *EduAll – Împreună învățăm altfel* s-a urmărit dezvoltarea unei culturi școlare de promovare a sănătății copilului, fizică și emoțională, influențată de modul în care se păstrează igiena și se adoptă un comportament potrivit față de o alimentație sănătoasă. Într-o atmosferă relaxantă, propice învățării, în spații primitoare s-au derulat activități în care s-au dezbătut diverse subiecte despre propria sănătate, despre igiena personală aflată în interdependență cu igiena îmbrăcămitei, a mediului și a alimentației.

Iată câteva dintre temele abordate, prin dialoguri deschise, prin exprimări diferite a propriei percepții a ceea ce presupune grija pentru propia igienă, sănătate și alimentație:

- *Importanța sănătății pentru viață*
- *Eu și corpul meu*
- *Reguli pentru menținerea sănătății*
- *Obiceiurile alimentare și modul corect de viață*
- *Igiena și importanța ei pentru sănătate*
- *Igiena orală – Tot ce trebuie să știi despre îngrijirea dinților*
- *Igiena personală*
- *Menținerea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor*
- *Modalități de realizare corectă a acțiunilor igienice*
- *Regulile unei vieți sănătoase*
- *Sănătatea înainte de toate*
- *Vreau să am un zâmbet frumos!*
- *Vreau să mănânc sănătos!*
- *Alimentația sănătoasă*
- *Tărâmul Nutriției*
- *Piramida alimentelor*
- *Farfuria alimentației sănătoase*
- *Capcanele alimentelor.*

Și despre alte lucruri folositoare s-a vorbit în cadrul workshop-urilor, vehiculându-se informații despre alimentația adecvată pentru fiecare dintre etapele dezvoltării umane, în funcție de nevoile și problemele de sănătate ale fiecăruia, despre reguli și responsabilități, despre implicare și reflecție asupra propriilor acțiuni.

Au fost aplicate chestionare pentru identificarea comportamentelor legate de sănătate, igiena personală, corporală și a alimentației. Cei 50 de respondenți au selectat răspunsurile cele mai potrivite situației lor, pe baza comportamentelor pe care le au în diferite situații sau a celor pe care le consideră că ar fi bine să le adopte. Iată câteva interpretări:

☺ 41 dintre elevi servesc **trei mese pe zi**, însă sunt și câțiva care iau masa de două ori pe zi, de patru ori, de trei ori și două gustări sau mănâncă de câte ori îi este foame.

☺ În ceea ce privește plăcerea de a mânca, cei mai mulți ar mânca fructe și legume, însă unii ar mânca la fiecare masă dulciuri și sucuri, chipsuri și floricele. Alte răspunsuri: *carne și brânză Feta; salată de legume și paste; cartofi prăjiți cu friptură și salată; măsline;* ***mâncăruri gătite****; doar fructe; mâncare; McDonald; proteină;* ***mâncare gătită de către bunici****; lactate; legume și fructe; de toate; apă, fructe și puțină carne; supă rădăuțeană;* ***carne, fructe și, la sfârșit, un dulce mic****.*

☺ Majoritatea au înțeles importanța apei și beau zilnic **1-2 litri de apă** și chiar și mai mult. Sunt 5 dintre ei care beau doar o jumătate de litru de apă.

☺ În ceea ce privește preferința pentru dulciuri, elevilor le plac cel mai mult **prăjiturile făcute de către mama** (31 de răspunsuri), însă adoră și ciocolata și bomboanele (24), biscuiții și napolitanele (3). Alte răspunsuri: *prăjiturile făcute și de către bunica, brioșele, batoanele de cereale, gogoșile.*

☺ Și regula de a spăla fructele înainte de a fi consumate este cunoscută de către elevi, însă doar 26 dintre ei le spală bine, sub jet de apă. Cei mai mulți **preferă să le spele ușor** (29 de răspunsuri) sau să le șteargă.

☺ Când se achiziționează un produs, **atenția este spre ambalaj** (19 răspunsuri), cum arată acesta și, deși sunt care citesc eticheta ori se uită la preț, 11 dintre respondenți nu acordă nicio importanță.

☺ Pentru menținerea sănătății, aproape toți elevii (48) **fac mișcare în fiecare zi**. Având în vedere că majoritatea elevilor vin pe jos de acasă la școală și invers, se poate considera ca fiind firească mișcarea zilnică. Totuși sunt care fac mișcare foarte puțin.

☺ În ceea ce privește servirea mesei, cele mai multe răspunsuri arată plăcerea de a mânca **acasă**, cu părinții și ceilalți membri ai familiei (50 de răspunsuri), însă sunt și unii dintre ei care preferă să mănânce la iarbă verde sau în oraș, fast-food. Alte răspunsuri: *acasă, singură, în camera mea, la un restaurant de lux.*

☺ Regula de **a spăla foarte bine mâinile înainte de masă**, cu apă și săpun este cunoscută de către 48 dintre elevi, însă sunt și unii dintre ei care se spală superficial sau mai uită să o facă, câteodată.

☺ Chiar dacă majoritatea dintre respondenți **servesc masa în liniște**, cu atenție pe ceea ce au în farfurie (35 dintre elevi), sunt 23 dintre ei care consideră luarea mesei drept prilej de comunicare cu membrii familiei.

☺ Obiceiul de a se odihni după masă este agreat de către 33 dintre elevi. Restul preferă odihna
Activă, cu joacă sau alergare. Alte răspunsuri: *să mă plimb, să plimb cățelul, să ies afară, să joc*. Pentru a crește și a se menține sănătoși, elevii au identificat că e bine să mâncăm **alimente cât mai sănătoase** (48 de răspunsuri), însă sunt și răspunsuri care arată că se mănâncă oriunde și orice.

☺ Elevii au identificat semnificațiile IGIENEI pentru o viață sănătoasă, precizând despre igiena personală, corporală, dar și despre cea a locuinței, a îmbrăcămintei, a mediului, al alimentației și al mentalului. Au identificat și reguli ce trebuie respectate pentru a fi curați și sănătoși și au enumerat și instrumente ce ne servesc pentr îndeplinirea acestor obiective. E minunat că pot asocia igiena cu disciplina, atenția și echilibrul, cu organizarea și cu frumosul, cu fericirea și sportul.

Chestionar
S ă n ă t a t e a n o a s t r ă

1. În fiecare zi, de obicei, servesc:
a) o masă
b) două mese
c) trei mese
d) alt răspuns: .....
2. **Dacă ar fi să aleg, la fiecare masă, mi-ar plăcea să mănânc:**
A) dulciuri și sucuri
B) fructe și legume
C) chipsuri și floricele
D) alt răspuns: .....
3. De obicei, în fiecare zi, beau cam:
a) o jumătate de litru de apă
b) un litru de apă
c) doi litri de apă
d) alt răspuns: .....
4. Dintre toate dulciurile, cel mai mult îmi plac:
a) prăjiturile făcute de către mama
b) ciocolata și bomboanele
c) biscuiții și napolitanele
d) alt răspuns: .....
5. Înainte de a consuma fructele:
a) le șterg puțin, cu un prosop de bucătărie
b) le spăl ușor, la robinet
c) le spăl foarte bine, sub mult jet de apă
d) alt răspuns: .....
6. Când cumpăr un produs:
a) citesc cu atenție, eticheta
b) nu acord importanță
c) mă uit doar cum arată ambalajul
d) alt răspuns: .....
7. Pentru a mă menține sănătos:
a) fac mișcare în fiecare zi
b) mă mișc puțin
c) nu fac mișcare deloc
d) alt răspuns: .....
8. De obicei, îmi place să mănânc:
a) acasă, cu părinții și ceilalți membrii ai familiei
b) la iarbă verde, grătar
c) în oraș, mâncarea de tip fast-food
d) alt răspuns: .....

9. Înainte de fiecare masă:
a) mă spăl întotdeauna, cu puțină apă
b) mă spăl foarte bine cu apă și săpun
c) nu mă spăl întotdeauna
d) alt răspuns: .....

10. În timpul mesei:
a) vorbesc mult cu părinții și frații mei
b) sunt tăcut și mă concentrez asupra mâncării din farfurie
c) mă joc cu diferițe obiecte de pe masa
d) alt răspuns: .....

11. După ce mânânc, de obicei, îmi place:
a) să mă odihnesc
b) să mă joc
c) să alerg
d) alt răspuns: .....

12. Pentru a crește și a ne menține sănătoși, e bine să:
a) mâncăm oriunde și orice, atunci când ne e foame
b) mâncăm cât mai multe alimente sănătoase
c) mâncăm doar la Fast food, în oraș
d) alt răspuns: .....

13. Scrie ce-ți sugerează cuvântul IGIENĂ!
a)
b)
c)

Felicitări! Să fii sănătos și fericit!

4.5. Exercițiul fizic în educația outdoor

Prof. Luminița Genoveva SCRIPCĂ - trainer

„Campionii nu se nasc în sălile de sport. Campionii sunt făcuţi din ceea ce au mai adânc sădit în ei: o dorinţă, un vis, o chemare.” (Muhamed Ali)

În derulara programului de activități din cadrul proiectul „EduAll – Împreună învățăm altfel” este solicitată implicarea deopotrivă a cadrelor didactice și a elevilor, reprezintând o bună oportunitate pentru organizarea unor activități sportive, drumeții, excursii , vizite și multe alte activități outdoor.

Sportul, exercițiul fizic este vital în viața copiilor. Acesta este singurul mod prin care pot fi cu adevărat sănătoși, mai ales în combinație cu o alimentație sănătoasă și un somn odihnitor. Indiferent de vârstă, activitatea fizică este necesară pentru sănătatea copiilor . Activitățile sportive au fost prioritare în cadrul acestui proiect deoarece elevii iubesc mișcarea, competiția, sportul. Indiferent de vârstă, activitatea fizică este benefică pentru sănătate, așa că iată care este importanța sportului la orice vârstă și ce beneficii fizice derivă de aici: formează postura corectă si crește imunitatea, dezvoltă flexibilitatea, rezistența, îndemânarea, dezvoltă armonios aparatul locomotor, combate obezitatea.

Pe lângă beneficiile fizice, există și o serie de avantaje psihice care provin din practicarea exercițiului fizic, cum ar fi dezvoltarea spiritului de echipă, dezvoltarea abilității de concentrare, combate anxietatea și depresia, creșterea încrederii de sine și nu în ultimul rând formarea abilități de a accepta victoria dar mai ales înfrângerea. De aceea practicarea exercițiului fizic în viața copiilor, a tinerilor, este incontestabilă. Din păcate în mediul rural, multe persoane, mulți adolescenți din familii defavorizate nu beneficiază de avantajele pe care activitatea fizică le poate aduce. Știm că elevilor nostri le este imposibil să ajungă la o sală de sport sau să își planifice timpul necesar pentru a practica un sport.

Prin implementarea anumitor proiecte la nivel de unitate de învățământ, majoritatea elevilor beneficiază de multe activități sportive, multe deplasări unde au posibilitatea de a vizita baze sportive, discutând cu sportivii de performanță, unii plecând chiar de pe băncile școlii noastre. Aceste deplasări au reușit să trezească interesul elevilor nostri spre practicarea sportului de performanță. Atletismul este sportul care nu necesită echipament sportiv sofisticat, greu de recuperat, sau bază materială deosebită, de aceea copiilor le place să alerge pe câmp, în pădure sau pe terenul școlii. Prin participarea elevilor în cadrul acestor proiecte, prin practicarea exercițiilor fizice, elevii își desfășoară timpul liber util și plăcut, iar sporturile cele mai iubite de copii sunt sporturile care se pot practica în aer liber.

Activitățile fizice înseamnă mișcare, dezvoltare, sănătate, performanță, recreere, socializare și nu numai. În cadrul proiectului „EduAll – Împreună învățăm altfel” s-au desfășurat activități sportive, apreciate de copii deoarece s -au distrat, au comunicat și au învășat ce înseamnă spiritual de echipă și fair-play-ul.

Prima activitate sportivă din cadrul proiectului a fost *Mișcare și sănătate,* o activitate deosebită pentru copiii din grupul țintă deoarece majoritatea dintre ei nu au reușit să ajungă niciodată să viziteze un stadion s-au o sală de atletism. Ajunși la stadion copiii au alergat, s-au jucat, au sărit și au vizitat tribuna oficială și peluza stadionului. Au avut posibilitatea să asiste la antrenamentele sportivilor de performanță, atleți sao fotbaliști, unii dintre ei plecând chiar de pe băncile școlii noastre. De la stadion ne-am deplasat la sala de atletism acolo unde copiii au sărit pentru prima data la înălțime și au văzut o groapă de nisip omologată pentru săritura în lungime cu elan. Au alergat, au folosit blocstarturile întrecându-se la alergarea de viteză. Tot pentru prima data au pus mâna pe o greutate, văzând toate greutățile în funcție de sex și vârstă, dar și spațiul amenajat pentru aruncări.

Următoarea activitate a fost *Jocurile copilăriei.* Deoarece tehnologia a devenit o parte nelipsita din viata copiilor nostri fiind o sursă nelimitată de informații poate avea și o serie de efecte negative asupra dezvoltării copiilor. Toți copiii trebuie să fie educați de mici, să conștientizeze care sunt avantajele și dezavantajele utilizării internetului, a tabletelor și a smartphone-urilor, astfel încât acestea să fie corect utilizate în beneficiul lor, iar nu în detrimentul dezvoltării cognitive sau fizice a acestora. Mai mult, utilizarea pentru mult timp a acestora poate să aibă urmări neplăcute asupra sănătății fizice și mentale a copiilor. Mai mult, acesta este unul dintre factorii de risc ai sedentarismului și implicit la apariția obezității în rândul copiilor. *Jocurile copilăriei* o activitate interesantă pentru elevii care nu cunosc cele mai vechi dar frumoase jocuri ale copilăriei. În cadrul acestei activități copiii au fost încântați să învețe cum se joacă elasticul, leapșa, coarda, șotronul sau fripta. Alte jocuri plăcute copiilor au fost: Țară, țară, vrem ostași, lapte gros, rațele și vânătorii sau bâza. Fiind cuprinși de aceste frumoase jocuri au uitat de telefoane sau laptopuri petrecând plăcut și util o parte a zilei.

Iubim mișcarea este o altă activitate pe care am desfășurat-o, vizitând Liceul cu Program Sportiv Suceava și parcul de skateboard. Când am ajuns la L.P.S, holul era plin de trofee, medalii, diplome, cupe, copiii fiind impresionați de nenumăratele premii câștigate de elevii liceului.

Am vizitat baza sportivă, toate terenurile de sport, pista de atletism și nu în ultiul rând sala de handbal a liceului, fiind singura sală din Suceava omologată pentru meciurile oficiale de handbal. Copiii s-au jucat, au alergat și au avut bucuria de a asista la un meci de antrenament al handbaliștilor de la U.S.V. Suceava.

De la liceu, ne-am deplasat pentru prima dată la un parc de skateboard, acolo unde copiii au alergat, s-au jucat și s-au simțit foarte bine.

În urma acestor activități copiii din grupul țină au fost fericiți, entuziasmați, bucurîndu-se de fiecare deplasare, vizită, joc, întâlnire sau competiție.

Au învățat ce înseamnă fair-play-ul, spiritul de echipă, victoria dar și eșecul. „Mie mi-a plăcut foarte mult stadionul”. „Eu am să încerc să fac mișcare în fiecare zi”. „Gazonul era moale si foarte verde”. „Eu cred că este foarte frumos să vezi un concurs de la tribuna oficială, chiar îmi doresc asta”. Mi-ar plăcea să practic un sport de performanță”. „Voi învăța să merg la liceul sportiv”. „Mi-aș dori o sală de sport la școală”. „Sala este superbă”.

Incurajarea practicarii sportului pentru copii poate veni din partea parintilor nu doar la nivel declarativ, ci prin puterea exemplului. Beneficiile sportului asupra organismului trebuie dublate de activitati practicate in familie. Sprijinul acordat copiilor pentru practicarea unui sport este esential. Părintele implicat este prezent la fiecare activitate, sprijinind de pe margine copiii sau incurajandu-i atunci cand pierd.

Sportul pentru copii practicat în mod regulat îmbunătățește starea emoțională și fizică generală. Practicarea unui sport aduce beneficii incontestabile pentru sănătate, dar conduce și la dezvoltarea stimei de sine și a încrederii, ceea ce pe termen lung îi ajută pe copii să fie mai siguri pe abilitățile lor și să devină adulți echilibrați fizic, psihic si emoțional.

Sportul se practică sub cele mai diferite forme, însoţind omul de la naştere până la bătrâneţe, creând astfel un stil de viaţă echilibrat şi sănătos. Sportul are un profund caracter educativ pe parcursul întregii vieţi, reprezentând un tonic pentru activităţile de timp liber individuale sau în grup, atât la copii cât și la adulți. Sportului oferă modele de comportare transferabile în viaţa cotidiană. Coeziunea socială, toleranţa reciprocă, integrarea etnică şi culturală sunt, în mare măsură, efecte ale practicării exerciţiilor fizice, sub diverse forme. Prin sport sunt combătute atitudinile rasiste, xenofobe şi de excluziune a celor mai puţin dotaţi fizic şi motric, a celor diferiți.

„Sportul te învață să ai caracter, te învață să joci după reguli, te învață să știi ce înseamnă să câștigi și să pierzi – te învață ce este viața.” (Billie Jean King)

4.6. Covorul bunicii

Prof. Elena Octavia MARUSAC - trainer

Denumirea proiectului: ***Covorul bunicii***
Grup țintă: 164 (8 grupe)
Numele și prenumele cadrului didactic: Marusac Elena-Octavia
Unitatea școlară: Liceul Tehnologic „Ion Nistor"
Rolul cadrului didactic în proiect: Trainer educație nonformală în sistem outdoor
Domeniul: educație pentru mediu, dezvoltare durabilă
Disciplina: transdisciplinară
Nivel de învățământ: gimnazial, liceal
Durată: iulie-noiembrie 2023
Materiale necesare: gherghef, cuie, ciocan, fire textile, haine vechi, gheme din fâșii textile, pieptene din lemn, foarfeci
Metode/tehnici folosite: conversație, demonstrație, observare, exercițiul
Loc de desfășurare: indoor
Scop: Familiarizarea copiilor cu conceptul de economie circulară și beneficiile pe care aceasta le aduce oamenilor, mediului și economiei prin realizarea unor covorașe din deșeuri textile;
Obiective:
- familiarizarea copiilor cu conceptul de economie circulară;
- realizarea unui covor din materiale textile obținute prin reciclarea unor obiecte de îmbrăcăminte care nu mai sunt în uz;
- cooperarea în cadrul grupurilor pentru realizarea sarcinilor propuse.

Activități propuse în proiect:
- Ghergheful
- Ghemul
- Realizarea covorului bunicii
- Finisarea covorului

Argument, justificare, context

Doar în Uniunea Europeană se produc în fiecare an peste 2 miliarde tone de deșeuri. Este imperios necesar să promovăm un consum și o producție durabile, sustenabile care să asigure accesul la resurse, condiții de viață satisfăcătoare și un mediu curat copiilor noștri și generațiilor care urmează.

Economia circulară este un model de producție și consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil. Astfel, se prelungește ciclul de viață al produselor, evitându-se utilizarea în exces a resurselor. Refolosirea și reciclarea produselor va încetini epuizarea resurselor naturale, va reduce impactul asupra peisajelor și habitatelor naturale și va ajuta la limitarea pierderii biodiversității.

Educarea tinerelor generații cu privire la economia circulară, implicarea lor în activități de reciclare a unor produse care altfel ar fi aruncate, crescând presiunea asupra mediului, va asigura implementarea cu succes a acestui tip de economie.

Beneficiarii direcți și indirecți

- ◊ 164 elevi de gimnaziu și liceu de la Liceul Tehnologic „Ion Nistor”
- ◊ colegii elevilor implicați în proiect
- ◊ familiile elevilor
- ◊ comunitatea locală.

Descrierea activităților:

Activitatea nr. 1:
Titlul activității: Ghergheful
Perioada de desfășurare: iulie 2023
Locul desfășurării: campus școlar
Participanți: 164 elevi (8 grupe)
Descrierea activității:

Pentru început, elevilor li s-au dat câteva informații despre economia circulară și importanța acesteia în activitățile de protejare a mediului și dezvoltare durabilă. Atelierul de lucru „Ghergheful” i-a introdus pe copii, practic, într-o astfel de activitate în care vor trebui să recicleze lucruri pe care nu le mai folosesc (haine vechi, pe care nu le mai poartă) în vederea realizării unui alt lucru, utilizabil (un covoraș).

Folosind rigla și creionul, copiii au făcut marcaje pe rama de lemn, la distanță de 1 cm în care, ulterior, au bătut cuiele. De aceste cuie au fixat „ițele” din sfoară, realizând astfel ghergheful – suport pentru viitorul covoraș.

Activitatea nr. 2:
Titlul activității: Ghemul
Perioada de desfășurare: august 2023
Locul desfășurării: campus școlar
Participanți: 164 elevi (8 grupe)
Descrierea activității:

Fiecare elev din grupă a adus 2-3 obiecte de îmbrăcăminte pe care nu le mai folosește. După o scurtă demonstrație, copiii au tăiat fâșii cât mai lungi din hainele aduse – fâșii pe care le-au înfășurat realizând mai multe gheme divers colorate care vor fi folosite în activitățile ce urmează pentru a țese covorașe.

Deși nu a fost o activitate dificilă, realizarea ghemelor a presupus meticulozitate și răbdare din partea elevilor. Pe de altă parte, realizarea ghemelor a oferit timp pentru socializare, glume, povești și voie bună.

4.6. Covorul bunicii

Prof. Elena Octavia MARUSAC - trainer

Activitatea nr. 3:
Titlul activității: Realizarea covorului
Perioada de desfășurare: septembrie 2023
Locul desfășurării: campus școlar
Participanți: 164 elevi (8 grupe)
Descrierea activității:

Elevii din fiecare grupă au ales mai întâi culorile materialelor cu care vor să realizeze covorașul.

După demonstrarea modului de lucru, fiecare elev a țesut câteva rânduri, utilizând fâșiile textile obținute la activitatea anterioară, până când au acoperit toată suprafața.

Activitatea de țesere a covorașului i-a captivat pe copii încă de la început. Cu toții abia au așteptat să le vină rândul la țesut, bucurându-se atunci când observau cum prinde contur și crește covorașul. A fost o activitate pe care copiii ar vrea să o mai repete.

Activitatea nr. 4:
Titlul activității: Finisarea covorului
Perioada de desfășurare: septembrie 2023
Locul desfășurării: campus școlar
Participanți: 164 elevi (8 grupe)
Descrierea activității:

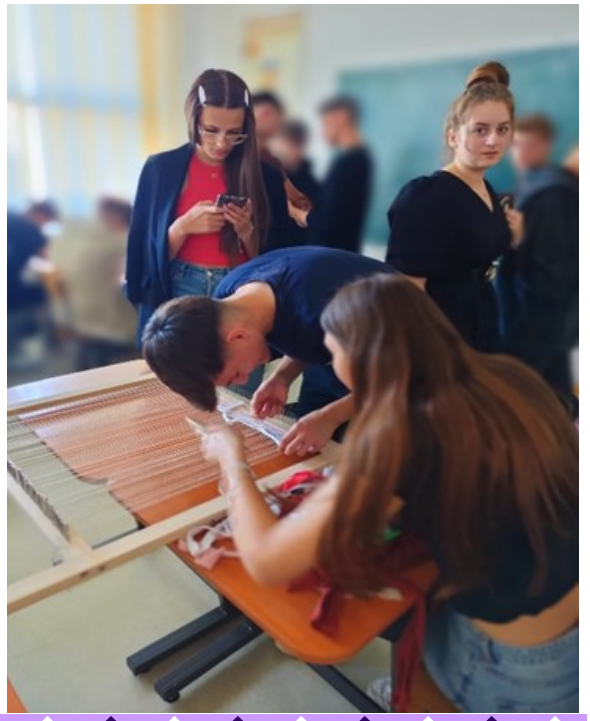

Elevii grupei au dus la bun sfârșit lucrul început în activitățile trecute, alegând singuri culorile și dimensiunile pentru propriul covor.

După demonstrarea modului de lucru, copiii au îndepărtat covorul de pe gherghef, au înnodat firele de margine, formând franjuri, apoi au retușat, unde a fost nevoie, capetele rămase, inestetice.

Activitatea de finisare a covorașului i-a captivat pe copii, mai ales că au reușit să finalizeze, împreună, un lucru migălos. Au avut ocazia să folosească obiecte vechi de îmbrăcăminte, nefolositoare, pentru a crea un obiect nou pe care îl pot utiliza.

Rezultate obținute ca urmare a implementării proiectului:

cunoștințe noi despre importanța reciclării și economiei circulare;
interesul copiilor pentru munca în echipă;
colaborarea în rezolvarea sarcinilor și a dificultăților apărute;
stimularea creativității copiilor.
8 gherghefuri, gheme din fâșii textile, 8 covorașe;
cultivarea răbdării și perseverenței pentru realizarea unui obiect de calitate.

Modalități de evaluare a activității:

observarea sistematică a activității și comportamentului participanților;
autoevaluarea;
verificarea calității produselor realizate;
fotografii.

Feedback-ul participanților:

„A fost super distractiv să participăm la activitatea cu colegii! Am avut ocazia să ne cunoaștem mai bine și să ne distrăm împreună." (L.C.)

„Cel mai mult mi-a plăcut că a fost o energie pozitivă la activitate. Consider că m-a ajutat faptul că am avut cu cine să colaborez; cred că m-a împiedicat să obțin cele mai bune rezultate faptul că nu am mai făcut astfel de activități și erau noi pentru mine. Data viitoare voi ști să rezolv mai bine astfel de sarcini." (M.A.)

„Mi-a plăcut că am lucrat în echipă. Materialele primite au ajutat la rezolvarea sarcinilor propuse. Am lucrat împreună, am căutat soluții, am improvizat și am reușit să realizăm propriul covoraș – un obiect nou, realizat din haine vechi, pe care nu le mai foloseam." (S.D.)

"Mi-a plăcut colaborarea și schimbul de idei în cadrul echipei. Am apreciat modul în care am reușit să aducem împreună expertiza diversă a membrilor pentru a atinge obiectivele comune. Comunicarea deschisă și eficientă în echipă a fost esențială pentru rezolvarea sarcinilor. Împărtășirea cunoștințelor și resurselor ne-a ajutat să depășim provocările. La final, am obținut un covoraș colorat." (C.N.)

4.7. Educație prin activități outdoor

Prof. Mara MOȘULEȚ - expert tehnic formare

În contextul societății actuale, al multiplelor schimbări și transformări greu previzibile pe plan economic, social, politic, cultural, singura certitudine validă o reprezintă schimbarea sub auspiciile valorilor și principiilor fundamentale ale unei educații de calitate, ca fiind cea mai bună investiție posibilă. Performanța profesională trebuie pusă în legătură întotdeauna cu perfecționarea permanentă a individului, cu atât mai mult atunci când ne referim la cadrul didactic, care are în grijă dezvoltarea/desăvârșirea personalității elevilor.

Cunoștințele, competențele, aptitudinile dobândite în spațiul acestei formări trebuie puse în acord cu evoluțiile firești ale științei, societății etc. cu idealul educațional al unei societăți, într-o permanentă dinamică. În acest context intervine formarea continuă, uneori simțită ca fiind stringent necesară imediat după finalizarea formării inițiale, care vine să reconfigureze, reconsidere, uneori să corecteze sau să adauge elemente. Una dintre trăsăturile de bază ale educației este aceea că se suprapune (sau ar trebui să se suprapună) pe întreaga dimensiune a existenței umane.

Constatăm nenumărate cazuri de dascăli, conștienți de nobila vocație și cu pasiune pentru ceea ce fac, care realizează o formare autentică pe tot parcursul vieții profesionale și nu numai, din respect pentru propria persoană, din pasiune valorizatoare pentru școală și educație, din respect pentru discipoli și carieră. Pe dascălul școlii moderne nu trebuie sau nu ar trebui să îl caracterizeze reticența la schimbare, ci adaptabilitatea continuă și rapidă, în spiritul dinamismului pe care îl resimțim cu toții, dar nu în detrimentul bunelor tradiții și al valorilor recunoscute într-un anumit spațiu, fundamentale în dezvoltarea individului.

În cadrul proiectului EduAll, partenerul P4 a fost implicat în derularea programului de formare **„Educație prin activități outdoor, pentru fiecare copil!”**

Programul de formare Educație prin activități outdoor pentru fiecare copil. Programul a constat în patru module de formare, cu câte 15 ore fiecare:

M1. Outdoor education. Principii, strategii și activități practice: 15 ore

Tema 1.1. Principiile educației nonformale / outdoor. Clarificări conceptuale

Tema 1.2. Strategii, metode și exemple de activități de învățare noformală / outdoor

Tema 1.3. Dezvoltarea competențelor cheie prin activități nonformale / outdoor

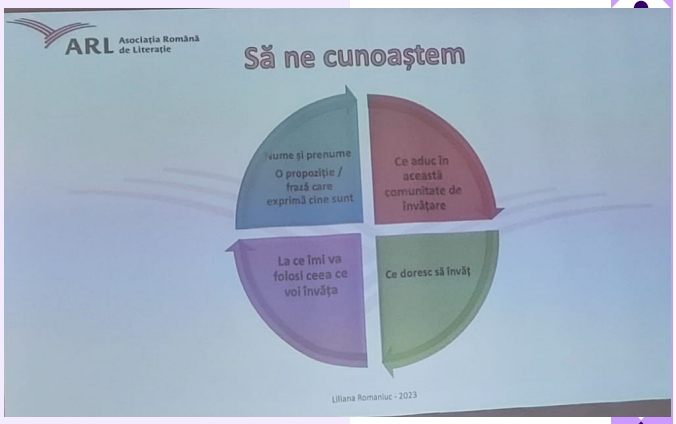

M2. Activități de educație STEAM: 15 ore

Tema 2.1. Principiile educației STEAM și activități nonformale specifice educației STEAM

Tema 2.2. Proiectarea activităților STEAM și pași în implementarea acestora

Tema 2.3. Exemple de activități STEAM ce pot fi implementate în școală

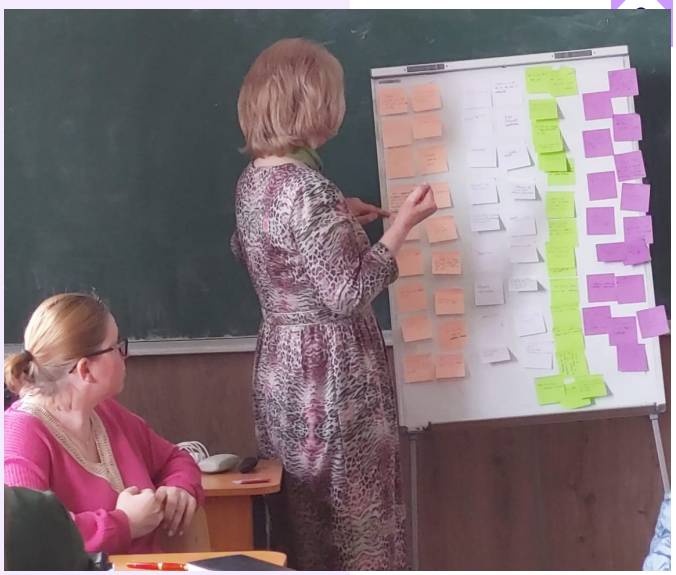

M3. Educație nonformală pentru comunitate: 15 ore

Tema 3.1. Educație pentru voluntariat

Tema 3.2. Educație ecologică

Tema 3.3. Educație pentru antreprenoriat social.

M4. Dezvoltarea competențelor de literație și reducerea analfabetismului funcțional. Abordare în context nonformal: 15 ore

Tema 4.1. Competențele de literație ale elevilor și factorii care influențează formarea și dezvoltarea acestora

Tema 4.2. Citesc pentru a învăța. Dezvoltarea competențelor de literatie lingvistică, științifică și matematică prin activități de lectură în contexte nonformale

Tema 4.3. Strategii de lectură și dialoguri metacognitive pentru înțelegerea textelor

În cadrul programului de formare s-a urmărit dezvoltarea următoarelor competențe generale asociate fiecărui modul:

* CG1: Crearea de activități de învățare nonformale eficiente pentru formarea competențelor cheie ale elevilor, respectând principiile educației nonformale și valorificând strategii, metode și tehnici specifice educației outdoor

* CG2. Realizarea de activități corespunzătoare educației STEAM pentru dezvoltarea competențelor cheie în domeniul științei, matematicii, tehnologiei, ingineriei și artelor
* CG3. Dezvoltarea de activități de învățare nonformale pentru comunitate, care susțin formarea competențelor cheie ale elevilor
* CG4. Valorificarea modelelor, strategiilor și instrumentelor pedagogice, inclusiv cele nonformale, care conduc la îmbunătățirea competențelor de literație lingvistică, științifică și matematică ale elevilor.

Cei 36 de profesori au fost împărțiși în două grupe de formare iar acest lucru a permis o bună participare, interactivitate și învățare în cadrul fiecărui modul.

Modulele de formare s-au concentrat pe: Clarificarea conceptelor; Modalități de aplicare practică în școală și la clasă; Folosirea metodelor și strategiilor care contribuie la o mai bună implicare a elevilor în învățare și reducerea abandonului școlar; Susținerea demersurilor de intervenție prin studii și cercetări, dar și prin exemple de practici promițătoare.

Activitățile de formare s-au derulat conform calendarelor și respectând programa analitică acreditată, cu respectarea particularităților grupurilor de cursanți prin adaptarea sesiunilor la nevoile și interesele lor de dezvoltare profesională și la contextul local.

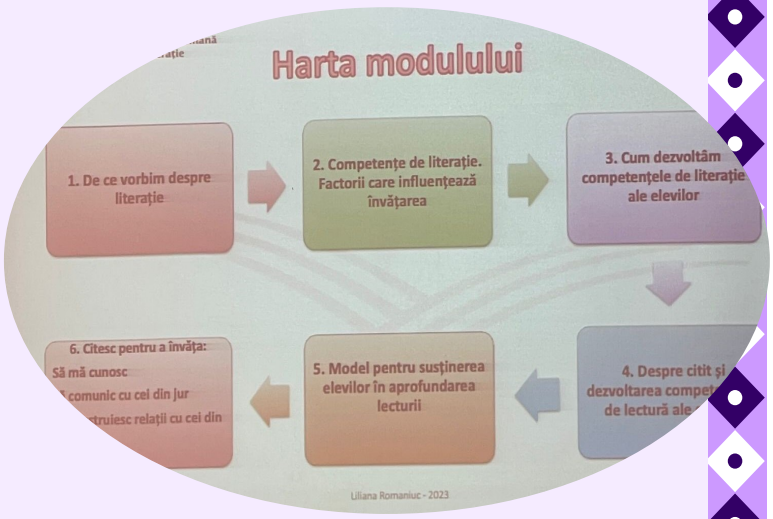

Am creat materialele suport de utilizat în activitățile de formare, atât pentru sesiunile directe, față în față, cât și pentru sesiunile asincron, asiatate la distanță, respectiv prezentări ppt, materiale video/link-uri integrate în materialele vizuale, ușor de accesat ca resurse educaționale deschise, chestionare și instrumente de proiectare a activităților nonformale.

Toate activitățile derulate s-au încadrat în totalul de 60 de ore, conform contractului semnat cu angajatorul.

Rezultatele formării s-au materializat în activități de lectură, activități de protecția mediului, proiecte STEAM și comunitare în care au fost implicați elevii.

Profesorii participanți la formare au fost provocați să propună, să proiecteze și să implementeze împreună proiecte de educație nonformală, outdoor și STEAM, la nivelul școlii. Toate proiectele realizate au fost făcute în cadrul ariilor curiculare sau crosscurricular, elevii beneficiind de experiențe prin care au putut conștientiza complementaritate unor conținuturi teoretice, dar și valorificarea abilităților fiecăruia în parte.

4.8. Ateliere de literație

Prof. Violeta REUȚ - trainer

Competențele secolului XXI vizează **literații funcționale** – înțelegerea și aplicarea conținuturilor și deprinderilor în viața de zi cu zi, **competențe** – abordarea sarcinilor complexe și **caracter** – abordarea mediului în continuă schimbare.

Competențele de literație presupun:

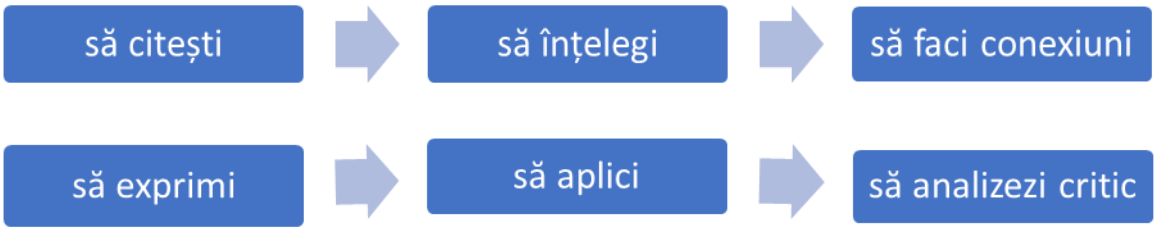

Literația este o competență esențială pentru ca orice copil să aibă șansa de a se integra cu succes în societate. De aceea, indiferent de nivelul și materia pe care o predau, profesorii sunt antrenați să lucreze cu elevii pe dezvoltarea abilităților de citit-scris și, în același timp, alte procese cum sunt comprehensiunea, analiza, reflecția asupra textului scris și/sau audiat.

„Atelier de literație (I)”, activitate gândită în context nonformal, a pornit de la ideea că într-un cadru nonformal grupul se schimbă, iar șansele de a obține feedback pozitiv într-un timp relativ scurt sunt mai mari decât într-un cadru riguros, formal. Activitățile nonformale formează **competențe: cunoștințe, abilități, atitudini**, care completează cunoștințele dobândite de elevi în cadrul formal. Astfel, în cadrul atelierului ne-am propus să abordăm în stil ludic noțiunea de „literație”. Literația este competența de a învăța să înveți, aspect care a dat bătăi de cap elevilor dintotdeauna, nu doar lui Trăsnea, tovarășul lui Nică din „Amintiri din copilărie”, care citea și se întreba retoric ce este limba română, apoi tot el își răspundea: „este știința care te învață a ceti și a scrie într-o limbă”; se oprea și cugeta „Cum a scrie într-o limbă? Poate trebuie să scrii cu limba, mai știi, păcatele mele?”

În acest sens, elevii au parcurs un text mai puțin obișnuit, „Pisima” de Caius Dobrescu Alegerea textului nu a fost deloc ușoară, având în vedere faptul că în cadrul unei activități nonformale, elevii se așteaptă la activități care să-i scoată din monotonie, să le capteze atenția și să nu-i solicite prea mult.

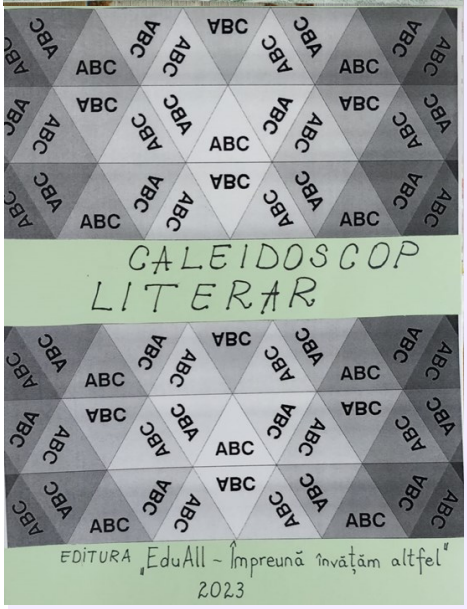

Poezia, scrisă cu o ortografie specială, reclădește imaginea unei lumi suprarealiste, fragmentare, încât și cuvintele înregistrează falii semantice, dereglări în concordanță cu cele din plan real:

„Pisima tuns perie dn
greșeălăn
tro parte ma
ciupitașa de rău în
ctp urmă atre
buit sămi
lărgeaxă fruntean
tro parte cu
lama.

La urma urmei acum
aarfi momentu s m
rad în părți. K iroquezii.

Să vopesx tot în verde.
Și cnd mă văd tipii d la
VW să leșine și săl
iubexă și mai tare p
Plesu
fincă dă burse
la toți oamenii."

Textul a fost pe placul elevilor și a generat o avalanșă de opinii și întrebări de la „Chiar există astfel de texte?" până la „Și eu pot scrie un așa text!"

Activitatea a avut un impact pozitiv. Din dorința de a afla părerile celorlalți, elevii au cooperat, au schimbat opinii și, fără să-și dea seama, **au localizat informația, au înțeles** textul, **l-au corectat** și **evaluat**, **au reflectat** asupra viziunii nonconformiste a autorului textului.

„Atelier de literație (II)" a venit în completarea primei activități și a fost despre **a ști** și despre **a ști să faci**. **A ști să faci** implică nu doar cunoștințe, ci și creativitate, iar fiecare copil însumează un întreg univers ce așteaptă să fie descoperit și pus în valoare. Chiar dacă activitatea anterioară a insuflat un plus de curaj, au existat și elevi care au ezitat să se alăture echipelor ce s-au format – „Scriitori" și „Ilustratori", considerând că nu au aptitudinile necesare. Acestor elevi le -am propus să noteze glume. „Ilustratorii" au primit cu entuziasm glumele colegilor și le-au transformat în benzi desenate, ceea ce a fost o confirmare a faptului că și ei pot crea. S-au scris cvintete și haiku-uri despre prietenie, vară, vacanță, ploaie ori soare, ne-am imaginat (în versuri) o școală a viitorului, am gândit cu iscusință o frumoasă baladă, ce cântă eterna temă a iubirii cu puteri nebănuite, ne-am amuzat citând glume transformate în bandă desenată și am creat povești - toate acestea contribuind la realizarea unui material original - **Caleidoscop literar**.

4.9. Învățăm împreună

Prof. Cristina Violeta PUHA –trainer

Educația outdoor este una din acele posibilități de a da culoare instruirii și poate fi realizată prin activități foarte diverse și plasate în locuri foarte diferite.

O propunere de activitate pe care am gândit-o pe loc, în vederea aceluiași spirit al dezvoltării personale a fost *Minutul de lectură*. A fost o provocare în a concepe activitatea propriu-zisă, dar apoi, mi-a venit o altă idee. Ce ar fi dacă aș organiza activitatea la bibliotecă? Și ideea mi-a părut tot mai bună, când am realizat că obiectivul meu principal poate fi mult mai ușor atins într-un spațiu plin de cărți.

Ce mi-am propus să fac? Să trec la următorul nivel de cunoaștere și intercunoaștere prin intermediul preferințelor de lectură. Am anunțat elevii din fiecare grupă că la activitatea *Minutul de lectură*, îi aștept în biblioteca Liceului Tehnologic „Ion Nistor" din Vicovu de Sus cu o carte preferată și cu un fragment ales pentru a-l citi cu voce tare colegilor. Prin acel fragment, ar trebui să transmită un lucru esențial despre ei înșiși, despre credințele lor, despre hobby-urile personale, despre ceea ce citesc în mod deosebit sau despre subiecte pe care le urmăresc, în general.

Preferințele elevilor au dezvăluit informații complet noi pentru mine ca trainer, ca profesor, dar și ca persoană adultă. Unii dintre ei au ezitat să citească fragmentul ales, până au înțeles că este despre ei înșiși și că nu vor fi judecați în funcție de alegere, ci doar învățăm unii de la alții și unii despre alții.

Și surprizele au curs: elevii de gimnaziu au o lectură clar trasată de către doamnele profesoare de limba română. O fetiță a citit despre Medeea, din *Legendele Olimpului*, alta a citit din *Însemnările unei puștoaice*. 2. *Povestiri dintr-o viață nu chiar atât de fabuloasă."* de Rachel Renée Russell. Un băiețel a ales să citească din *Războiul care mi-a salvat viața* a lui Kimberly Brubaker Bradley, episodul în care protagonista primește o ceapă pe post de recompensă pentru eroism. Este clar că Editura Arthur este iubită de către elevii de gimnaziu.

Benzile desenate sunt foarte apreciate de acești elevi, iar cărți precum *Maus Povestea unui supraviețuitor* a lui Art Spiegelman doar au derutat elevii, aceștia crezând că e o carte de benzi desenate. Când au aflat că este o poveste serioasă din timpul exterminării evreilor, au fost șocați și tot mai curioși.

Elevii de liceu au preferințe de lectură de o diversitate impresionantă. Cărțile lui Colleen Hoover sunt la mare căutare și sunt citite de marea lor majoritate. *Verity*, *Confess*, *Ugly love*, *Totul se termină cu noi*, *Totul începe cu noi*, *Layla*, *Slam. Din dragoste pentru Layken*, *Dintotdeauna TU* au fost alegerile elevelor de clasa a XI-a. M-a impresionat fragmentul ales de o elevă din grupa 14 din *Totul se termină cu noi*, când protagonista își determină partenerul să facă un exercițiu de empatie. Răspunsurile lui determină decizia finală și explicația concretă pentru titlu. Eleva și-a argumentat alegerea: „Este o carte pe care ar trebui să o citească toți tinerii. Este o lecție uriașă și este inspirată din caz real."

Temele alese de băieți au fost din complet alt spectru. Ei au citit fragmente din discursuri ale lui David Popovici, din articole cu teme sportive cum ar fi meciul România-Elveția recent jucat, ultimele noutăți în domeniul roboticii, cărți de educație financiară cum ar fi *Școala de afaceri* a lui Robert Kiyosaki sau *De la idee la bani* a lui Napoleon Hill, cărți care arată clar care le sunt preocupările, ceea ce este un lucru foarte util. Unii au fost destul de îndrăzneți și au citit bancuri, unele chiar inteligente care au stârnit hohote de râs. Au fost băieți care și-au etalat pasiunea pentru science-fiction, pentru psihologie, dar și pentru istorie. *Se întorc morții acasă* a lui Cornel Constantin Ciomâzgă a dat fiori întregului grup și a stârnit un interes imens.

Elevele de clasa a X-a au și ele preferințe deosebite în domeniul lecturii. *Cele cinci limbaje ale iubirii* a lui Garry Chapman, *Atitudinea este totul* a lui Jeff Keller, *Secretele succesului* ale lui Dale Carnegie, *Inteligența emoțională* a lui Daniel Goleman au fost alegeri care m-au pus pe gânduri. Fetele au argumentat alegerile foarte clar: „Avem nevoie să ne autocunoaștem, ca să ne putem înțelege emoțiile și trăirile și să putem interacționa cât mai eficient cu ceilalți. Nu vedeți câte cazuri de bullying sunt la nivelul claselor de liceu? Ceea ce se întâmplă este rezultatul neînțelegerilor și al stimei de sine scăzute. Știați că degeaba îl iubești, dacă nu știi să îi arăți în limbajul pe care îl recunoaște și îl înțelege?”.

Așa am ajuns să împrumut cartea de la bibliotecă, că tot acolo mă aflam, și să-mi promit că o voi citi cu prioritate. Dar și elevii mei au fost curioși să afle ce le-aș citi eu în *Minutul de lectură*. Nu știu de ce, dar m-am îndreptat direct spre raftul cu Eminescu și am citit din *Scrisoarea a III-a*, fragmentul în care Mircea cel Bătrân i se adresează lui Baiazid Fulgerul. Tot profesor de istorie sunt până în măduva oaselor.

O domnișoară de o finețe rară a mărturisit că *minutul ei de lectură* este în fiecare dimineață cu un verset din *Biblie* pe care îl extrage din bolul cu versete împăturite și că așa îi vorbește Dumnezeu. Alta, mai romantică, a zis că ea citește mesajele lui Helen Exley din *365 de zile pline de iubire* și colegele au completat-o că ele urmăresc mesajele aceleiași autoare, dar care au legătură cu înțelepciunea chineză.

Minutul de lectură poate fi introdus ca joc de spargere a gheții sau de revitalizare a atenției la orice disciplină și în orice moment al orei de curs. E suficient ca elevii să se asigure că unul dintre ei, pe zi, aduce în atenția celorlalți un fragment și că diversitatea textelor alese îi ajută pe toți. Pentru unii dintre elevi este o formă de exprimare foarte relevantă, mai ales dacă sunt copii timizi, introvertiți sau cu stimă de sine scăzută.

Pentru grupele din Proiectul EduAll – „Împreună învățăm altfel!”, *Minutul de lectură* a fost o gură de aer proaspăt într-o lume a cărților.

4.10. Împreună învățăm altfel

Director Prof. Ramona Nicoleta SAVIN

,,Școala nu poate avea decât două scopuri. Primul e să dăm copilului cunoștințele generale de care, bineînțeles, va avea nevoie să se servească: aceasta este instrucția. Cealaltă e să pregătim copilul de azi pentru omul de mâine, și aceasta este educația. (Gaston Berger)

Citatul de mai sus a reprezentat punctul de plecare în stabilirea misiunii Școlii Gimnaziale „Simion Florea Marian" Ilișești. Prin urmare, considerăm că avem menirea de a forma oameni care să facă față unei societăți aflată într-o permanentă evoluție, dezvoltându-le competențele cheie, atât prin însușirea de cunoștințe solide în toate domeniile, cât și prin formarea deprinderilor de viață și atitudinilor pozitive față de valorile lumii în care trăiesc, în spiritul egalității de șanse și a incluziunii.

Am considerat întotdeauna că putem să ne îndeplinim cu succes misiunea, dacă educația de la clasă, cea formală, este completată prin desfășurarea de activități outdoor, prin care elevul deprinde totul în mod practic, activ, prin experiențe personale la care mai apoi reflectă pentru a extrage învățăturile. Aceste activități pot da consistență educației, pot forma și perfecționa competențe transferabile, depășind hotarele disciplinelor prin abordarea interdisciplinarității, astfel contribuind la creșterea gradului de participare și implicare a elevilor la propria instruire, profesorul devenind partener în învățare și organizare.

Astfel, am reacționat pozitiv la oprtunitatea de a fi parte activă a proiectului POCU **„EduAll – Împreună învățăm altfel"**, simțind că acest proiect reprezintă o continuare logică și practică a ceea ce noi, ca și cadre didactice, am înglobat, la nivel de idei și de obiective, în ceea ce înseamnă viziune și misiune a școlii. Mai mult decât atât, deviza școlii, asemeni numelui proiectului, face referire la efortul de echipă, care va duce la succes „Împreună, vom reuși!". Cumulând sloganul școlii noastre și denumirea proiectului, putem să spunem, fără a greși, că „Împreună am reușit să învățăm altfel!".

Într-adevăr, această altfel de învățare se poate face numai împreună. Trainerii de la nivelul fiecărei școli, alături de elevii din grupul țintă, de responsabilul organizare activități outdoor, de coordonatorul activități outdoor, de experții care au susținut workshop-urile, toți ghidați și sprijiniți de managerul de proiect, au format un tot, menit să atingă cu deplin succes obiectivele proiectului. Această echipă a funcționat la nivelul fiecărui partener, ceea ce a dus la îndeplinirea a tot ce ne-am propus.

Considerăm că prin derularea activităților outdoor la nivelul Partenerului 2 – Școala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilișești am reușit să răspundem atât nevoilor de bază ale elevilor noștri, cât și celor care îi particularizează în grupul din care fac parte. Astfel, credem că am răspuns nevoii elevilor de a fi responsabili, de a fi activi, de a fi respectați, de a fi incluși social și de a se simți în siguranță.

Monitorizând activitățile derulate de traineri, am observat că, într-adevăr, activitățile în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel fiind mult mai deschis în exprimarea propriilor opinii, simțind că deciziile sale contează pentru ceilalți. Activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini și responsabilități pentru atingerea scopului propus. Implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, aduce beneficii dezvoltării fizice și psihice. Jocul fiind activitatea fundamentală a copilului, a fost important ca toți copiii să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe activ la activități.

Tot ceea ce s-a desfășurat în cadrul acestui proiect a reprezentat o o modalitate de succes de a-i ajuta pe copii să-și depășească unele dificultăți, fie că era vorba de dificultăți de ordin psihic, fizic, social, emoțional sau economic. Astfel, elevii din grupul țintă au simțit că sunt incluși social că aparțin unei comunități, în cadrul căreia membrii se sprijină reciproc, se exprimă liber, relaționează cu ceilalți și colaborează.

Un aspect deloc de neglijat al proiectului îl reprezintă participarea cadrelor didactice la activitatea de formare în vederea desfășurării activităților outdoor. Formarea a reprezentat un timp de calitate, petrecut împreună cu formatorii, a fost un timp de împărtășit din experiențe, de învățare și formare de deprinderi și abilități. Cursul a răspuns necesităților de formare ale cadrelor didactice și a oferit sprijinul necesar organizării și derulării tuturor activităților din cadrul proiectului.

În concluzie, putem să afirmăm fără nicio urmă de îndoială că „Împreună am reușit!”, pentru că „Am învățat altfel, împreună!”.

4.11. Învățare outdoor

Director Prof. Angelica CHACHULA

Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus a desfășurat activități specifice educației outdoor, grație implicării școlii, de către Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în proiectul POCU, „Edu All- împreună învățăm altfel", în care un număr de 24 cadre didactice au urmat cursuri de educație în sistem outdoor, 20 dintre acestea devenind traineri pentru a desfășura activități interesante cu elevi de gimnaziu și liceu aparținând grupului țintă.

Fiecare trainer a răspuns provocării de a căuta, investiga, alege spre implementare, activități diverse prin care să implice elevii într-o altfel de atmosferă de educare-învățare, diferită de cea de la clasă, care să pună mai mult în valoare creativitatea elevilor, libertatea de exprimare, dorința de implicare, capacitatea de colaborare, fiind eliminat din start factorul stresant, inhibitor pentru majoritatea elevilor- ascultarea, notarea.

În cadrul activităților de educație nonformală au fost abordate următoarele teme: Dezvoltare durabilă, Tradiții și obiceiuri, Dezvoltare personală, Învățare prin descoperire, orientare în timp și spațiu, Învățare, înțelegere, creație, Relaxare prin joc, muzică și fotografie.

Activitățile au fost diverse, de la grădinărit, țesut, cusut, confecționare de articole handmade, la creații literare, teatru, fotografie, activități sportive prin jocuri ale copilăriei de altădată, muzică, jocuri de autocunoaștere, de creștere a stimei de sine și de socializare.

Fiecare trainer a desfășurat 5 activități pentru cele 8 grupe constituite la nivelul unității școlare, Partener 1 în cadrul proiectului.

În afară de activitățile propuse de traineri, elevii au participat la workshop-uri desfășurate de diferiți experți în dezbateri, educație incluzivă, educație pentru sănătate, educație pentru mediu având ocazia să-și manifeste curajul, cunoștințele, dorințele, nevoile.

Prin aceste tipuri de activități, chiar și cei mai timizi dintre elevi au înțeles că toți avem un loc pe acest pământ, un rost, valoare și un drum de urmat în viață, fără a se închide în sine aproape definitiv, atunci când unii îi ceartă, îi mustră sau le cer socoteală...

Elevii au descoperit, prin participarea la activitățile din proiect, un alt tip de profesor- diferit de cel pe care îl știau din clasă, mai implicat, activ, binedispus, vioi, capabil de a-i binedispune, dar și de a-i învăța în același timp aspecte importante din etapele vieții.

Entuziasmul de la începutul proiectului din vară, vacanță, libertate... a fost menținut spre final, când oboseala acumulată după orele de curs, temele pentru a doua zi, vremea mohorâtă și-au spus cuvântul ...doar prin capacitatea de a inventa și de a se reinventa a colegilor traineri, experți și din dorința de a duce la bun sfârșit ceea ce s-a început.

Toate cuvintele, gândurile, gesturile exprimate, jocurile, activitățile colaborative, educative din perioada proiectului, sunt convinsă, că au rămas și vor rămâne mult timp în mintea copiilor, tinerilor, sădind în mintea și în sufletul lor, sămânța a ceva bun, frumos, ce se va dezvolta o dată cu trecerea timpului, rezultând ceea ce ne dorim cu toții- oameni frumoși, educați, integrați, sociabili și cu mult bun simț, capabili să exprime în cel mai frumos mod și să susțină cu argumente solide ceea ce gândesc, simt și pun în aplicare.

E important pentru noi toți să înțelegem ce doresc cei cărora noi ne adresăm, fie că e vorba de profesori-elevi, părinți-elevi, să ne pliem acțiunile în așa fel încât să existe, permanent, un echilibru între cei care educă și cei educați, reversibilitatea tuturor aspectelor ne dau sens vieții.

Copiii și tinerii au înțeles, gradual, prin diferite moduri abordate de către traineri și experți în activitățile desfășurate, importanța conexiunii, în mod pozitiv, cu natura, cu sinele, cu cei din jur, indiferent cine ar fi ei, astfel încât din orice provocare a vieții să iasă învingători, nimeni și nimic să le destructureze dorințele și idealurile.

Actorii EduAll -manageri, experți, formatori, coordonatori, traineri și elevi, au creat în cadrul acestui proiect o poveste frumoasă, povestea EduAll, poveste înscrisă în paginile unui compendiu, în mințile și sufletele copiilor, tinerilor, adulților, poveste ce va fi transmisă prin viu grai și altor generații.

Mulțumiri sincere, tuturor celor care au făcut posibilă această poveste ...!

4.12. Centre Interactive de Educaţie Outdoor - bune practici și sustenabilitate

Manager de proiect, prof. Lidia ACOSTOAIE

În cadrul activităţii *A3 - Organizarea unui program de educaţie nonformală în sistem outdoor pentru 324 de elevi din şcolile partenere,* s-a creat în cadrul fiecareia dintre cele 3 şcoli partenere, Liceul Tehnologic „Ion Nistor" Vicovu de Sus, Şcoala Gimnazială „Simion Florea Marian" Ilişeşti şi Şcoala Gimnazială Ciprian Porumbescu, câte un **Centru Interactiv de Educaţie Outdoor (CIEO),** o iniţiativă inovatoare prin care vor fi promovate metode de educaţie outdoor şi activităţi creative şi educative, într-un spaţiu stimulativ şi creativ, centrat pe necesităţile elevilor.

Principalul obiectiv al centrelor create prin proiect a fost sustinerea derulării activităţilor educaţionale în afara sălii de clasă, în sistem outdoor, pe perioada proiectului, dar mai ales în **sustenabilitate,** pentru a încuraja creativitatea elevilor şi educaţia nonformală în sitem outdoor. Spaţiile puse la dispoziţie de către şcolile partenere şi amenajate prin proiect vor fi utilizate atât de către **Grupul Ţintă –** elevi, cât şi de către alţi elevi din unităţile de învăţământ şi vor reprezenta un element important de **sustenabilitate,** ele putând fi utilizate de către toţi elevii din şcoli şi după finalizarea proiectului.

Centrul reprezintă un spaţiu controlat, securizat şi familiar, în care se vor prezenta o serie de stimuli vizuali, auditivi şi tactili cu garanţia că fiecare copil trăieşte o experienţă inedită de învăţare, oferind diverse posibilităţi de a transpune educaţia non-formală.

Activităţile în CIEO, se vor derula prin cercetare şi observare, copiilor le vor fi oferite libertatea de mişcare, interrelaţionare şi învăţare, participarea activă fiind elementul esenţial al derulării activităţilor în sistem outdoor.

Centrele dispun de **echipamente sportive**, **ecran de proiecţie, laptop** si **videoproiector**, elevii vor putea urmări documentare, informaţiile predate în sala de curs vor fi putea fi transpuse vizual, pentru o mai bună înţelegere. Transpunerea digitală a informaţiilor devine centrul de greutate şi piatră unghiulară a procesului de instruire, fiind, în egală măsură, mijloc şi metodă de suscitare a curiozităţii şi de cultivare a interesului; de un spatiu special amenajat pentru derularea **orelor de lectură**, stimuland astfel interesul pentru lectura de plăcere la elevi; de dotări esentiale în realizarea unor **experimente de fizică**, dintr-o **tablă de şah cu piese gigant**, cu rolul de a dezvolta procesele cognitive, emoţionale şi sociale ale elevilor. Şahul îmbunătăţeşte abilităţile de gândire logică și raţională ale elevilor, îmbunătăţeşte memoria (aspectele vizuale ale jocului, configurarea poziţiilor, anticiparea mişcărilor, număratul, au un impact puternic în zona creierului responsabilă cu memoria), dezvoltă logica, dezvoltă observaţia şi analiza (elevii trebuie să analizeze cu atenţie situaţia de pe tabla de sah, pentru a face calcule mentale bazate pe pozitia observată şi pe cunoasterea regulilor; de **mini solare,** unde elevii vor avea posibilitatea să cultive şi să îngrijească plante şi legume, pe care ulterior le vor studia, promovându-se interesul şi dragostea pentru natură, grija pentru plantele/legumele plantate, dar şi lucrul în echipe.

CIEO - un centru de învățare nonformală în sistem outdoor!

4.12. Centre Interactive de Educaţie Outdoor în şcolile ţintă - bune practici și sustenabilitate

Manager de proiect -prof. Lidia ACOSTOAIE

FESTIVALUI
CONCURS

Tabel centralizator resurse umane implicate în proiectul EduAll - Impreună învățăm altfel!, ID 154198

Nr. crt.	Nume şi prenume	Funcția ocupată în proiect
1.	ACOSTOAIE LIDIA	Manager de proiect
2.	ANDREI VERONICA	Responsabil recrutare si comunicare GT expert 1 (S)
3.	ANDREI VERONICA	Responsabil recrutare si comunicare GT expert 2 (S)
4.	ALBU CRISTINA MARIA	Expert organizare evenimente – expert 1(S)
5.	IGNĂTESCU OLGA OLIMPIA	Expert organizare evenimente – expert 2(S)
6.	MIHOC LUCIA	Coordonator program de educaţie nonformală în sistem outdoor (S)
7.	BĂRBUȚĂ MAGDALENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
8.	CÂRDEI ANA-MARIA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
9.	CÂRDEI MIHAI	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
10.	CHIRA ANA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
11.	CHIRA DANIELA - RODICA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
12.	CHIRA GHEORGHE - ILIE	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
13.	CREȚU ANGELICA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
14.	GALAN ANCUȚA - DUMITRIȚA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
15.	HASNA ADRIAN	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
16.	HASNA FLORICICA ILENUȚA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1

17.	HASNA FLORICICA ILENUȚA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
18.	MARUSAC ELENA OCTAVIA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
19.	NIȚU ANGEL	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
20.	PALIEVICI ELENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
21.	PĂTRĂUCEAN MARIA - GABRIELA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
22.	PUHA ANCA ELENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
23.	PUHA CRISTINA - VIORICA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
24.	PUHA IONEL - CRISTINEL	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
25.	REUȚ VIOLETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
26.	SAUCIUC CRISTINA EVA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
27.	VICLEANU ELISAVETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P1
28.	ADĂSCĂLIȚEI RALUCA IONELA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
29.	CAMILAR GEORGETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
30.	COCARI TEODOR ALIN	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
31.	CONSTANTINESCU CAMELIA - GEORGETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
32.	DUMITRAȘ MIHAELA GENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
33.	DOBOȘ FLORIN	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
34.	UNGURENAȘU ELENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P2
35.	BODNAR GEORGETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3

Nr. crt.	Nume şi prenume	Funcția ocupată în proiect
36.	CĂILEAN ANCUȚA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
37.	ONIGA CARMEN	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
38.	COJOCAR IONELA NICOLETA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
39.	MEȘTERIUC OFELIA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
40.	NASTURE IULIANA MARIA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
41.	PETROAIE DOINA ELENA	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
42.	GHETMAN BEJINARU FLORIN	Trainer educație nonformală în sistem outdoor P3
43.	CHACHULA ANGELICA	Responsabil organizare activitățioutdoor – expert 1
44.	VARZARI LOREDANA MIHAELA	Responsabil organizare activități outdoor –expert 2
45.	SAVIN RAMONA-NICOLETA	Responsabil organizare activități outdoor – expert 3
46.	DULCEAC DORINA	Expert acțiuni de sănătate, igienă și nutriție(S)
47.	ALBU CRISTINA MARIA	Expert elaborare materiale(S)
48.	ROMANIUC LILIANA	Coordonator Partener P4
49.	RUSU DANIEL	Expert dezbateri P4
50.	CHITICARIU LAURA NICOLETA	Expert educație incluzivă P4
51.	MOȘULET MARA	Formator - curs de formare în domeniul educației nonformale P4
52.	FRENTESCU TORDAI LAURA	Formator - curs de formare în domeniul educației nonformale P4
53.	GUNESCH LAURA	Formator - curs de formare în domeniul educației nonformale P4
54.	MOȘULET MARA	Expert tehnic cursuri P4

Bibliografie

- Antonesei, L.,O introducere în pedagogie, Ed.Polirom, Iași, 2002
- *Catalano, H, Valorificarea educației outdoor - premisă a dezvoltării personalității preșcolarilor)*, Libris, Cluj
- Cerghit, I. (1988). *Curs de pedagogie*, Bucureşti:Tipografia Universității Bucureşti,
- Comenius, J.A., Arta didactică, trad. din l. latină, E.D.P., 1975
- Cucoș, C., Pedagogie și axiologie, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1995, p.15
- Cucoș, C., Pedagogie, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2002
- Cucoş, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 2009
- Cozma, T., 1994, Educația și problematica lumii contemporane, în Psihopedagogie, Ed. SpiruHaret, Iași.
- Cozma, T., Constantin Cucoș, Fundamentele pedagogiei și Teoria și metodologia curriculumului, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iaşi, 1988
- Cristea, S, *Fundamentele ştiinţelor educaţiei. Teoria generală a educaţiei*, Editura Litera educațional, Chișinău, 2003
- Delores, J., Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI, (Comoara lăuntrică), Ed. Polirom, Iași, 2000
- Ionescu D., Popescu, R., Activități extrașcolare în ruralul românesc. Dezvoltarea de competențe cheie la copii și tineri, București, Editura Universitară, 2012
- Jinga, I., Istrate, Elena (coord.),Manual de pedagogie, București, Ed. All Educational, 1998
- Joița, Elena, Pedagogia, Ed.Polirom, Iași, 1999
- Landsheere, V. de, Landsheere G. de,Definirea obiectivelor educației, E.D.P., București, 1979
- Landsheere, V. de, 1992, L’education et la formation, PUF, Paris, 1992
- E. Istrate, Manual de pedagogie, Ed. All, București, 1988
- Neacșu, I., 1999,Instruire și învățare, EDP, București, 1999
- Nicola, I.,Tratat de pedagogie școlară, București, Ed. Aramis, 2000
- Prodan, L. Activitățile de tip outdoor – posibilități și modalități de organizare cu preșcolarii. În revista EDICT - Revista educației, Editura Agata, 2018
- Rassekh, S., Văideanu, G., 1987, Les contenus de l'éducation. Perspectives mondiales d'ici a l'an 2000, UNESCO, Paris, 1987
- Thomas, J.,Marile probleme ale educației în lume, București, Editura Didactică și Pedagogică,1997.
- Văideanu, G.,Educația la frontiera dintre milenii, Ed. Politică, București, 1988

Web - Bibliografie

- www.teacheracademy.eu
- www.structural-learning.com
- https://school-education.ec.europa.eu/
- https://www.outwardbound.de/en
- https://www.childrenandnature.org/resources/udeskole-in-scandinavia-teaching-learning-in-natural-places/
- https://outdoored.eu/sweden-nature-as-a-fantastic-classroom-for-learning/
- https://learningscoop.fi/education-outside-classroom/
- https://eduform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-dezvoltarea-capacitatii-institutionale-a-scolilor-defavorizate/educatia-nonformala-si-educatia-outdoor
- https://ghiduri.educred.ro/educa%C8%9Bie-outdoor
- https://edict.ro/activitatile-de-tip-outdoor-in-invatamantul-prescolar/
- https://eduform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-dezvoltarea-capacitatii-institutionale-a-scolilor-defavorizate/educatia-nonformala-si-educatia-outdoor
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/56-61_16.pdf
- https://www.academia.edu/4959424/MANUAL_DE_EDUCA%C5%A2IE_OUTDOOR_OUTDOOR_EDUCATION_MANUAL_ECO_EDU_BEYOND_RHETORIC_PROJECT_S%C3%B6z%C3%BCn_%C3%96tesinde_%C3%87evre_ve_E%C4%9Fitim_Projesi_

ISBN 978-606-8993-98-0

Editura
Succeed Publishing
Medgidia, 2023

EDUAll
Împreună învățăm altfel!
COD SMIS 154198

Tipografia
Celestin S.R.L. Suceava
Strada Grigore Alexandru Ghica 49A,
Suceava 720086
0230 521 702

office@tipografiacelestin.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale 2014-2020

EDUAll
Împreună învățăm altfel!

COD SMIS 154198

Titlul proiectului: „EduAll-Împreună învățăm altfel" - cod SMIS 154198

Editor compendiu: Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Data publicării: Decembrie 2023

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.